Notă pentru arhivare digitală

Acest volum este pus la dispoziție în scop documentar, educațional și de conservare culturală.

Notă privind drepturile de autor

Drepturile de autor aparțin autorilor și deținătorilor legali. Dacă ești titularul drepturilor și consideri că materialul a fost publicat fără acord, te rugăm să ne contactezi pentru clarificare sau remediere.

Notă privind copia privată și utilizarea personală

Conform interpretărilor prezentate de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală, structură a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene permit, în anumite condiții, realizarea unei copii a unei opere protejate pentru uz personal sau pentru cercul familiei și al prietenilor apropiați.

Această situație poate include și realizarea unei copii digitale a unei opere pe care utilizatorul o deține deja în mod legal (de exemplu în format tipărit), inclusiv prin descărcarea unei copii de pe Internet, cu condiția ca opera să fi fost făcută publică, ca utilizarea să nu afecteze exploatarea normală a operei și ca aceasta să nu prejudicieze titularul drepturilor.

Explicații detaliate pot fi consultate în documentul "Frequently

Asked Questions on Copyright" elaborat de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală (EUIPO):
https://tinyurl.com/ccdrocopy

Cerere de completări și corecturi

Dacă ai remarcat o eroare de scanare sau poți furniza informații documentate privind această ediție, ne poți transmite datele pentru actualizare.

Arkadi & Boris Strugaţki

POVESTE DESPRE TROICA

Istorie despre lupta neîmpăcată pentru ridicarea disciplinei în muncă, împotriva birocrației, pentru un nivel înalt de moralitate, împotriva depersonalizării, pentru o critică și autocritică sănătoasă, pentru responsabilitatea personală a fiecăruia, pentru întreținerea exemplară a dărilor de seamă și împotriva subestimării forțelor proprii.

Of, pasăre troica, cine te-a inventat?
(N. Gogol)

Prolog.

Această istorie a început în toiul unei zile de lucru, pe când transpiram scriind o nouă reclamație pe adresa uzinei de magitehnică din Kitejgrad și când la mine în cabinet a apărut prietenul meu, Edik Amperian. Ca orice om politicos și binecrescut, nu a apărut cu neobrăzare direct pe scaunul șchiop oferit vizitatorilor, nu a pătruns cu impertinență prin perete și nici nu a zburat prin oberlihtul deschis, sub forma unei pietre de pavaj propulsate de o catapultă. În cele mai multe cazuri, prietenii mei erau grăbiți, niciodată nu le ajungea timpul, mereu întârziau undeva și deci răsăreau, năvăleau sau pătrundeau absolut degajați, neglijând comunicațiile obișnuite. Edik nu era așa. A intrat modest prin ușă. Chiar a bătut înainte, dar n-am avut timp să-i mai răspund.

Se opri în fața mea, dădu binețe și întrebă:

— Îți mai trebuie Cutia Neagră?

— Cutie? Am mormăit, nereușind să mă dezlipesc de reclamație. Păi, ce să zic?… În fond, despre ce cutie e vorba?

— Am impresia că te deranjez, începu prudent Edik. Scuză-mă, dar m-a trimis șefu'… Problema este că peste aproximativ o oră va avea loc prima lansare a unui lift, pe un nou sistem,

dincolo de limita etajului treisprezece. Șeful ne propune să profităm de ocazie.

Creierul meu încă mai era învăluit în aburii veninoși ai terminologiei specifice reclamațiilor și atunci am răspuns tâmpește:

— Acest lift trebuia trimis pe adresa noastră încă din etajul treisprezece, anul curent…

Apoi însă, primii zeci de biți din informația lui Edik ajunseră la substanța mea cenușie. Am pus deoparte stiloul și l-am rugat să repete. Edik repetă răbdător…

— Serios? Am întrebat cu răsuflarea întretăiată.

— Absolut, răspunse Edik.

— Să mergem, am spus și am scos din birou mapa cu copiile cererilor mele.

— Unde?

— Cum unde? La etajul șaptezeci și șase!

— Nu așa, dintr-o dată, clătină Edik din cap. Mai întâi trebuie să mergem la șefu'

— De ce?

— El ne-a rugat să venim. E o întreagă poveste cu acest etaj șaptezeci și șase. Șefu' vrea să ne dea niște sfaturi…

Am dat din umeri, dar nu l-am contrazis. Am pus haina pe mine, am scos din mapă cererea pentru Cutia Neagră și am pornit spre șeful lui Edik, Feodor Simeonovici Kivrin, șeful Secției Fericirea Liniară.

Pe palierul etajului unu, lângă grilajul ce proteja puțul liftului, atmosfera se însufleți se în mod neobișnuit. Ușa grilajului era deschisă larg, la fel și cea a cabinei, erau aprinse o mulțime de becuri, oglinzile scăpărau, iar suprafețele lăcuite aruncau reflexe palide. Sub un panou vechi, deja decolorat, pe care scria „De sărbători vom pune liftul în funcțiune!” se îngrămădeau curioșii și cei dornici de a face o plimbare cu liftul. Toți îl ascultau respectuoși pe directorul adjunct cu probleme de administrație, Modest Matveevici Kamnoedov, care tocmai rostea o cuvântare în fața instalatorilor de la Serviciul de control cazane din Soloveț.

—… Trebuie să încetăm cu toate astea, propunea Modest

Matveevici. Ăsta-i un lift, nu niște spectroscoape microscoape. Liftul este un mijloc puternic de deplasare, una la mână. De asemenea, un mijloc de transport. Liftul trebuie să fie ca o basculantă: a sosit, a descărcat și înapoi. Asta, în primul rând. Administrația știe mai de mult că mulți dintre tovarășii savanți, printre care și unii academicieni, nu știu să exploateze liftul. Ne luptăm cu aceste probleme și vom înceta cu toate astea. Se va da un examen pentru obținerea dreptului de a conduce liftul, în pofida meritelor din trecut… Instituirea titlului de fruntaș în conducerea liftului… Și așa mai departe. Asta, în al doilea rând. Dar și instalatorii trebuie să asigure din partea lor o funcționalitate neîntreruptă. Nu avem nevoie, mă-nțelegeți, de invocarea unor împrejurări obiective. Lozinca noastră să fie: „Liftul pentru toți". Fără a ține cont de persoane. Liftul trebuie să reziste chiar dacă în cabină se nimerește și cel mai neînvățat dintre academicieni…

Ne-am strecurat prin mulțime și ne-am continuat drumul. Atmosfera solemnă a acestui miting improvizat a lăsat asupra mea o puternică impresie. Se părea că astăzi, în sfârșit, liftul va merge cu adevărat, poate chiar o zi întreagă. Era ceva remarcabil.

Liftul reprezentase dintotdeauna „călcâiul lui Ahile" al Institutului nostru și cel personal al lui Modest Matveevici. De fapt, liftul nu avea nimic deosebit. Era un lift ca toate lifturile, cu plusurile și minusurile lui. Așa cum îi stă bine oricărui lift serios, acesta căuta permanent să se oprească între etaje, era veșnic ocupat, mereu i se ardeau becurile, cerea o comportare ireproșabilă cu ușile și, o dată intrat în cabină, niciodată nu puteai fi sigur unde și când vei reuși să ieși din el. Liftul nostru mai prezenta însă o trăsătură inconfundabilă. Nu suporta să urce mai sus de etajul doisprezece. Totuși, istoria Institutului cunoștea bineînțeles și cazuri când unii mai îndemânatici izbuteau să țină-n frâu mecanismul nărăvaș, pentru ca, dându-i pinteni, să se ridice la înălțimi absolut fantastice. Pentru omul de rând însă, colosul fără de sfârșit care era Institutul rămânea o pată albă, compactă, dincolo de etajul doisprezece. Despre aceste teritorii, rupte aproape în

totalitate de lumea și influența administrativă, umblau tot felul de zvonuri, deseori contradictorii. Se spunea, de exemplu, că la etajul o sută douăzeci și patru ar exista o ieșire într-un spațiu vecin, cu alte proprietăți fizice, că la etajul două sute treisprezece ar sălășlui, chipurile, un misterios trib de alchimiști, urmași ai faimoasei „Uniuni a celor Nouă" instituite de învățatul rege indian Asoka, iar că la etajul o mie șaptesprezece trăiesc și acum, lipsiți de griji, lângă Marea Albastră, moșul cu baba și cu puii de aur ai Peștișorului de Aur.

Pe mine personal, ca și pe Edik de altfel, mă interesa mai mult decât orice etajul șaptezeci și șase. Acolo, conform inventarului, se păstra Cutia Neagră Ideală, necesară Centrului de Calcul. Tot acolo locuia și un păduche vorbitor, care de mult ar fi fost extrem de necesar Secției Fericirea Liniară. Din câte știam noi, la etajul șaptezeci și șase era plasat ceva asemănător unui depozit de evenimente deficitare ale naturii și societății și mulți dintre colaboratorii noștri visau să ajungă acolo pentru a și înfunda mâinile lor prădalnice în această comoară. Feodor Simeonovici, de exemplu, visa la hectare întregi de Sol Granulat pentru Optimism, care, chipurile, ar exista acolo. Băieții din Secția Meteorologia Socială tânjeau măcar după un Cizmar Rece calificat, iar acolo se părea că erau chiar trei, toți cu o temperatură efectivă apropiată de zero absolut. Cristobal Jozevici Junta, șeful Secției Sensul Vieții și doctor în cele mai neașteptate științe, ardea de dorința să prindă la acest etaj șaptezeci și șase exemplarul unic al așa numitului Vis Pământean Fără Aripi pentru a-l împăia. În ultimul sfert de veac, Junta a încercat de șase ori să pătrundă până la etajul șaptezeci și șase, fără a ține seama de nimic, prin planșee, folosindu-și capacitatea excepțională de translocație verticală, dar nici el nu a reușit; toate etajele superioare celui de al doisprezecelea, în conformitate cu planul ingenios al străvechilor arhitecți, erau blocate ermetic pentru toate tipurile de translocație. Așa că lansarea cu succes a liftului ar fi însemnat o nouă etapă în viața colectivului nostru.

Ne-am oprit lângă cabinetul lui Feodor Simeonovici, iar bătrânul spiriduș Tihon, curățel și simpatic, ne deschise binevoitor ușa. Intrarăm.

Feodor Simeonovici nu era singur. Lângă biroul lui mare stătea, tolănit într-un fotoliu confortabil, măsliniul Cristobal Junta care pufăia nepăsător dintr-o havană aromată. Cu degetele mari petrecute după bretelele lui colorate, Feodor Simeonovici umbla prin cabinet, uitându-se în jos și străduindu-se să pășească pe marginea covorului de Samaha {1}. Pe birou, în vase de cristal, erau frumos aranjate fructe specifice raiului: merele mari și rumene ale Cunoașterii Răului și merele Cunoașterii Binelui, având un aspect total necomestibil și cu toate astea întotdeauna viermănoase. Vasul de cristal de lângă cotul lui Cristobal Jozevici era plin de cotoare și mucuri.

Văzându-ne, Feodor Simeonovici se opri.

— Uite-i și pe ei, rosti el fără zâmbetul obișnuit. Vă-vă rog, luați loc. Ti-timpul costă bani. Kamnoedov ă-ăsta e palavragiu, dar cu-curând va termina. C-cristo, expune tu situația, mie întotdeauna îmi iese prost.

Ne-am așezat. Cristobal Jozevici, mijindu-și ochiul drept din cauza fumului, ne privi evaluator.

— Fie, o voi expune, i se adresă lui Feodor Simeonovici. Tinerii mei, situația este de asemenea natură că primii care ar fi trebuit să meargă la etajul șaptezeci și șase eram noi, oameni cu experiență și îndemânatici. Din păcate, în opinia administrației suntem prea bătrâni și prea respectați pentru a participa la prima lansare de cercetare. De aceea, veți merge voi și vă previn de la început că asta nu e o simplă plimbare, ci o cercetare, poate chiar o cercetare beligerantă. Trebuie să aveți stăpânire de sine, curaj și să dați dovadă de multă prudență. Eu, personal, nu vă văd cu aceste calități, dar sunt gata să cedez în fața recomandărilor făcute de Feodor Simeonovici. În orice caz, trebuie să știți că, de fapt, veți acționa pe teritoriul unui dușman, al unui dușman crud, nemilos, care nu se va da înapoi de la nimic.

În urma acestei introduceri mi se făcu pielea ca de găină, dar

Cristobal Junta deja începuse să expună situația.

Lucrurile se prezentau astfel. La etajul șaptezeci și șase era amplasat străvechiul oraș Tmuscorpion, care fusese cotropit și luat drept trofeu de către Oleg Profetul. Orașul Tmuscorpion fusese de când lumea centrul fenomenelor ciudate și arena unor evenimente stranii. De ce se întâmpla întocmai așa, nu se știa, cert era că tot ceea ce nu putea fi explicat rațional la fiecare etapă a progresului științific, tehnic și social ajungea acolo pentru păstrare în așteptarea unor vremuri mai bune. Așa se face că încă de pe vremea lui Petru cel Mare, în același timp cu înființarea la Sankt-Petersburg a faimoasei Kunstcamera și ca o imitație a ei, administrația solovețiană de atunci, prin persoana bombardierului porucic Ptaha și împreună cu jumătate din compania lui de grenadieri, a instituit în Tmuscorpion „Maiestatea Sa Imperială Preafermecătoarea și Preauimitoarea Kunstcamera cu o închisoare și două băi". În acele timpuri, etajul șaptezeci și șase era etajul doi, despre lifturi nimeni nici nu auzise măcar, iar în „M. S. I. Kunstcamera" ajungeai mai ușor decât la baie. Cu timpul, pe măsură ce Clădirea Științei creștea, pătrunderea în Kunstcameră a devenit tot mai grea și s-a blocat aproape total o dată cu apariția liftului. Între timp, Kunstcamera luă proporții, îmbogățindu-se cu noi exponate, deveni în perioada Ecaterinei a III-a „Muzeul Imperial de Zoologie și Alte Minuni ale Naturii", se transformă în timpul lui Alexandru II în „Rezervația Imperială din Rusia a Fenomenelor Magice, Spiritiste și Oculte" și ajunse, în sfârșit, Colonie de Stat a Fenomenelor Inexplicabile pe lângă CANCI al Academiei de Științe. Consecințele distrugătoare ale inventării liftului au împiedicat utilizarea acestei comori în scopuri științifice. Corespondența de serviciu cu administrația de acolo se purta extrem de anevoios și avea inevitabil un caracter de lungă durată: cablurile cu corespondență, coborâte de sus, se rupeau sub greutatea proprie, porumbeii-voiajori refuzau să zboare atât de sus, comunicarea prin radio era nesigură datorită tehnicii tmuscorpionice înapoiate, iar folosirea mijloacelor aeriene nu ducea decât la un consum inutil al rezervelor

deficitare de heliu… De altfel, totul nu era altceva decât istorie.

În urmă cu aproximativ douăzeci de ani, liftul nărăvaș a aruncat la etajul șaptezeci și șase o comisie de inspectori ai comitetului orășenesc administrativ din Soloveț, care doriseră să efectueze o simplă verificare a canalizării înfundate din laboratoarele profesorului Vâbegallo, la etajul patru. Ce s-a întâmplat cu adevărat a rămas un mister. Colaboratorul lui Vâbegallo, aflat pe palier în așteptarea comisiei, a povestit cum liftul, cu un vuiet teribil, a țâșnit în sus prin puț, iar prin ușa de sticlă a liftului au apărut, ca o străfulgerare, niște fețe schimonosite, după care terifianta imagine a dispărut. Exact peste o oră, cabina liftului a fost găsită la etajul doisprezece, înspumată, cu sufletul la gură și încă tremurând de oboseală. Comisia nu se mai găsea în cabină, iar pe unul dintre pereți era lipită cu pelicanol o însemnare scrisă pe spatele „Actului referitor la situația nesatisfăcătoare”. În notiță era consemnat: „Ies pentru cercetări. Văd o piatră ciudată. Tovarășului Farfurkis i s-a aplicat un avertisment pentru că a plecat în tufișuri. Președintele comisiei, L. Vuniukov”.

Mult timp după aceea, nimeni nu a știut de fapt unde au părăsit cabina L. Vuniukov împreună cu subalternii lui. A sosit și miliția, au fost multe belele. Apoi, după o lună, au fost găsite pe acoperișul cabinei două plicuri adresate Șefului comitetului orășenesc administrativ. Într-unul se afla un teanc de dispoziții scrise pe foițe de țigară, prin care se dădeau avertismente când tovarășului Farfurkis, când tovarășului Hlebovvodov„, în majoritatea cazurilor pentru individualism și pentru nu se știe care „zuboism”. În al doilea plic se găseau rapoartele întocmite în urma controlului efectuat asupra stării canalizării din Tmuscorpion (starea era apreciată ca fiind necorespunzătoare) și cereri pe adresa contabilității în vederea stabilirii unei diurne suplimentare pentru cei ce lucrează la înălțimi mari.

Apoi corespondența trimisă de sus a început să vină destul de regulat. La început ea a fost constituită din procesele verbale ale ședințelor comisiei de inspecție din partea

comitetului orășenesc administrativ, apoi din procesele verbale ale ședințelor comisiei de inspecție și nimic mai mult, apoi din cele ale comisiei speciale de anchetare a situației și, dintr-o dată, ale Troicii Provizorii de anchetare a activității administratorului Coloniei de Fenomene Inexplicabile, tov. Zubo. În sfârșit, după trei rapoarte consecutive referitoare la „neglijențe criminale", L. Vuniukov a semnat numai în calitate de președinte al Troicii pentru Raționalizarea și Utilizarea Fenomenelor Inexplicabile (TRUFI). De sus au încetat să mai sosească procesele verbale, în schimb au fost trimise circulare și hotărâri. Aceste hârtii erau înfiorătoare atât din punct de vedere al formei, cât și al conținutului. Ele constituiau o mărturie incontestabilă a faptului că fosta comisie a comitetului orășenesc administrativ uzurpase puterea în Tmuscorpion și că era incapabilă să utilizeze rațional această putere.

— Principalul pericol, continuă cu o voce gravă Cristobal Jozevici, în timp ce trăgea din trabucul stins, este că la dispoziția acestor escroci se află bine cunoscutul Mare Sigiliu Rotund. Sper că înțelegeți ce înseamnă asta…

— Înțeleg, șopti Edik. Nu putem da cu toporul… Fața lui senină se înnegură. Dar dacă vom folosi remoralizatorul?

Cristobal Jozevici schimbă priviri cu Feodor Simeonovici.

— Desigur, puteți încerca, spuse dând din umeri. Mi-e teamă însă că evenimentele au ajuns mult prea departe…

— N-nu, de ce? îl contrazise Feodor Simeonovici. Folosiți-l, fo-folosiți-l, Edik. Doar n-o să folosim pu-puști automate… Apropo, a-acolo la ei se află și Vî-Vâbegallo…

— Cum așa? Ne-am mirat.

A reieșit că acum trei luni venise de sus o cerere de ocupare a unui post de consultant științific, căruia ar fi urmat să i se acorde o retribuție fantastică. Toți au pus la îndoială această retribuție și cel mai neîncrezător a fost profesorul Vâbegallo, care în acea perioadă tocmai termina o lucrare de mare anvergură privind creșterea prin reeducare a râmelor ce se vor agăța singure în cârligele pescărești. Vâbegallo și a făcut publică în cadrul consiliului științific neîncrederea lui și în

aceeași seară a fugit, abandonând totul. Mulți l-au văzut pe profesor cum, ținându-și geanta între dinți, se cățăra pe peretele interior al puțului și cum ieșea din cinci în cinci etaje să-și împrospăteze forțele la bufet. După o săptămână a fost expediat de sus un ordin de încadrare a profesorului Vâbegallo A. A. Pe postul de consultant științific la TRUFI cu salariul promis și cu sporuri pentru cunoașterea limbilor străine.

— Mulțumesc, spuse politicos Edik. Asta e o informație valoroasă. Deci plecăm, nu?

— Mergeți, mergeți, d-dragii mei, spuse Feodor Simeonovici emoționat. Se uită în cristalul magic și continuă: Da, e timpul. Kamnoedov se a-apropie de s-sfârșit. Și fiți mai a-atenți acolo… Ce fu-fundătură, ceva de groază…!

— Și fără emoții, ne aminti insistent Cristobal Jozevici. Dacă nu vă dau păduchii și cutiile voastre, nu-i nimic. Voi sunteți cercetași. Cu ajutorul vostru vom instala o legătură telepatică unilaterală. Vom urmări fiecare pas al vostru. Sarcina principală este să culegeți informații.

— E limpede, spuse Edik.

Cristobal Jozevici ne privi din nou evaluator.

— Ar fi fost bine să fie și Modest cu ei, mormăi el. Cui pe cui… Dădu din mână a lehamite. În fine, duceți-vă. Buenaventura.

Am ieșit și Edik îmi spuse că acum trebuie să mergem la el în laborator pentru remoralizator. În ultima vreme era tot mai pasionat de practicarea remoralizării. În laboratorul lui era amplasat în nouă dulapuri agregatul experimental al cărui principiu de funcționare se reducea la faptul că bunătatea, înțelepciunea și eternitatea erau scoase la suprafață și direcționate în afară prin iradierea reflexelor primitive. Cu ajutorul acestui remoralizator experimental, Edik reușise să salveze un filatelist înrăit și să-l readucă în sânul familiei, să aducă în limitele normale un vechi calomniator și să vindece doi suporteri ai hocheiului care „săriseră de pe fix”. Acum trata bădărănia prietenului nostru mai mare, Vitka Korneev, deocamdată fără succes.

— Cum o să cărăm toate astea? Am întrebat, privind

înspăimântat dulapurile.

Edik mă liniști însă. Se părea că varianta portativă era aproape gata, mai puțin puternică, dar suficientă pentru cerințele noastre, așa cum spera el. „Mai lipesc eu ceva pe acolo și-l pun la punct", a spus, strecurând în buzunar o cutiuță metalică plată.

Când am revenit pe palier, Modest Matveevici tocmai își încheia cuvântarea.

—… Și cu asta trebuie să încetăm, susținea cu o voce puțin răgușită. Pentru că, în primul rând, liftul păstrează sănătatea noastră. Asta-i una. El va economisi și timpul de lucru. Liftul costă bani și noi vom interzice în modul cel mai categoric fumatul în cabină… Care sunt voluntarii de aici? întrebă pe neașteptate, întorcându-se spre mulțime.

Câțiva răspunseră imediat, dar Modest Matveevici respinse pe loc acești candidați. „Sunteți încă prea tineri ca să umblați în lifturi, spuse. Ăsta nu-i un spectroscop." Ne-am făcut loc în tăcere spre primele rânduri.

— Noi vrem la șaptezeci și șase, spuse încet Edik.

Se lăsă o tăcere plină de respect. Modest Matveevici ne privi cu mare îndoială din cap până-n picioare.

— Cam slăbuți, mormăi gânditor. Prea cruzi, deocamdată… Fumați?

— Nu, răspunse Edik.

— Rareori, am spus.

Din mulțime sări spiridușul Tihon și îi șopti ceva la ureche lui Modest Matveevici, care își strânse buzele imediat și se bosumflă.

— Asta încă mai verificăm, spuse și își scoase din buzunar carnețelul. Pentru ce mergeți, Amperian? întrebă nemulțumit.

— Pentru Păduchele Vorbitor, răspunse Edik.

— Și dumneata, Privalov?

— Pentru Cutia Neagră.

— Hm… Modest Matveevici răsfoi carnețelul. Într-adevăr… Există… Aș-ș-aa… Colonia Fenomenelor Inexplicabile… Arătați-mi cererile.

Le-am arătat.

— Păi, atunci, mergeți… Nu sunteți nici primii, nici ultimii…

Ne salută milităreşte. Se porni o muzică tristă… Mulțimea începu să se agite. Am intrat amândoi în cabină. Eram trist, îmi era frică și mi-am amintit că nu îmi luasem rămas bun de la Stellocika. „Îi vor termina acolo, explica cuiva Modest Matveevici. Păcat… Băieți buni… Amperian deja nici nu mai fumează, nu mai trage la măsea…” Ușa metalică a puțului se trânti cu zgomot. Edik, fără a mă privi, apăsă butonul etajului șaptezeci și șase. Ușa cabinei se închise automat și se aprinse inscripția: „Nu fumați! Prindeți-vă centurile!” Am pornit.

La început cabina porni leneș, într-un trap ca vai de lume. Se simțea că nu are chef de nimic. Coridoarele bine cunoscute se perindau încet în jos, laolaltă cu chipurile triste ale prietenilor și cu lozinci improvizate de genul „Bravo!” și „Nu vă vom uita!” La etajul doisprezece fluturară pentru ultima oară batiste și cabina intră în regiunile neexplorate. Apăreau și dispăreau spații pustii, nelocuite la prima vedere, zdruncinăturile deveniră tot mai rare și mai slabe și cabina părea că doarme în mers. La etajul șaisprezece se opri complet. Abia am avut timp să schimbăm două vorbe cu niște oameni înarmați, care până la urmă s-au dovedit a fi lucrători din Secția Comorilor Fermecate, că imediat cabina se cabră și cu un nechezat metalic se năpusti într-un galop nebun spre zenit. Beculețele licăreau, cuplajele clănțăneau. O suprasarcină cumplită ne îndesă în podea. Pentru a ne menține pe picioare, ne-am susținut reciproc. În oglinzi se reflectau fețele noastre transpirate de atâta încordare și deja ne pregătiserăm pentru mai rău, când galopul se transformă brusc într-un trap mărunt, forța greutății scăzu până la 1,5 g și atunci am răsuflat ușurați. Tresărind din cauza splinei, cabina acostă lângă etajul cincizeci și șapte și se opri din nou. Ușa se dădu în lături, intră greoi un tip gras, între două vârste, cu un acordeon agățat de umeri. Grăsanul ne aruncă în treacăt un „Salut tuturor!” și apasă pe butonul etajului șaizeci și trei. Când liftul porni, individul se propti de perete și, dându-și ochii peste cap, începu să cânte încetișor: „Cărămiduțele” {2}. „De jos?”, întrebă domol, fără a întoarce capul. „De jos”, am

răspuns noi. „Kamnoedev mai lucrează?” „Lucrează.” „Transmiteți-i salutări”, spuse necunoscutul și nu ne mai băgă în seamă. Cabina urca încetișor, tresărind în ritmul „Cărămiduțelor”, iar eu împreună cu Edik, stânjeniți, am început să studiem „Instrucțiunile de folosire” gravate pe o plăcuță de cupru.

Am aflat astfel că este interzisă: adăpostirea în cabină a liliecilor, vampirilor și a veveriților zburătoare; ieșirea prin pereți, în caz de oprire a cabinei între etaje; transportarea în cabină a substanțelor inflamabile și explozibile, precum și a vaselor cu djinni și a ifriților ce nu au botnițe refractare; folosirea liftului de către spiriduși și vârcolaci neînsoțiți. De asemenea, se interziceau tuturor, fără excepție, farsele, somnul în cabină și săriturile. N-am reușit să citim totul până la sfârșit. Cabina se opri, necunoscutul ieși din cabină și Edik apăsă din nou butonul etajului șaptezeci și șase. În aceeași secundă, cabina țâșni în sus atât de brusc, încât am văzut negru în fața ochilor. Când am reușit să-mi trag răsuflarea, cabina stătea nemișcată, cu ușile deschise. Eram la etajul șaptezeci și șase.

Uitându-ne unul la celălalt, am ieșit, ridicând cererile deasupra capului ca pe niște steaguri albe, parlamentare. De fapt, nu știu la ce ne-am așteptat. La ceva rău.

Nu s-a întâmplat nimic rău. Eram într-o sală rotundă, pustie și foarte prăfuită, cu plafonul jos, de culoare gri. În mijlocul ei, parcă înrădăcinată în parchet, se înălța o piatră albă, aidoma unui obstacol antitanc, iar în jurul ei erau răspândite oase vechi, îngălbenite. Totul era întunecos, mirosea a șoareci. Pe neașteptate, ușa de la puțul liftului, aflată în spatele nostru, se închise singură cu un zdrăngănit, noi am tresărit, ne-am întors și am reușit să vedem doar licărul cabinei ce se prăbușea. Un vuiet groaznic se rostogoli prin sală și după un timp se așternu tăcerea. Eram prinși în capcană.

Mă încercă pe loc o dorință nebunească de a mă întoarce jos, dar expresia dezorientată a lui Edik îmi dădu puteri. Mi-am scos bărbia în față, mi-am pus mâinile la spate și m-am îndreptat spre piatră, mergând drept și păstrându-mi o

înfățișare sceptică și independentă. Așa cum m-am și așteptat, piatra părea a fi un indicator de drum, ca cele des întâlnite în povești. Inscripția de pe ea arăta astfel:

§1 la stânga de mer gi căpșorul ți-l pier zi §2 la dreapta de mergi nicăieri nu te duci §3 la dreap ta de mer S V U H

— Au distrus ultimul rând, explică Edik. Aha, uite, aici mai este ceva scris cu creionul… „Noi… Aici… Ne-am sfătuit cu poporul și există… Părerea că trebuie mers… Drept înainte. Semnează: L. Vuniukov.”

Am privit drept înainte. Acum, când ochii mi se obișnuiseră cu lumina difuză apărută nu se știe de unde, am văzut ușile. Erau trei la număr, dar ușile din partea stângă și cea dreaptă erau bătute în scânduri. De la lift până la ușa din mijloc – o potecă prăfuită ce ocolea piatra.

— Nu-mi plac toate astea, am spus cu sinceritate. Niște oase…

— Cred că oasele sunt de elefant, spuse Edik. Dar asta nu are nici o importanță. Doar n-o să ne întoarcem.

— Poate lăsăm totuși un bilețel în lift. Doar n-o să dispărem așa, fără urmă.

— Așa, spuse Edik, nu uita că ne aflăm într-o legătură telepatică. Nu e frumos. Vino-ți în fire.

Mi-am revenit. Mi-am scos din nou bărbia înainte și m-am îndreptat hotărât spre ușa din mijloc. Edik mergea alături de mine.

— Rubiconul traversat! Am strigat și am lovit ușa cu piciorul.

Efectul scontat nu se produse însă. Pe ușă era fixată o tăbliță abia vizibilă pe care scria „Trageți” și Rubiconul a trebuit să fie traversat pentru a doua oară, de data asta fără gesturi gratuite și prin învingerea înjositoare a unui arc puternic.

Dincolo de ușă se găsea un parc inundat de lumina soarelui. Am văzut alei acoperite cu nisip, tufișuri tunse și avertismente de genul: „Nu umblați pe gazon” și „Nu mâncați iarba”. Vizavi, pe o bancă din fontă cu spătarul spart, stătea un om ciudat, cu lornion. Citea ziarul în timp ce își mișca degetele lungi de la picioarele goale. Observându-ne, se intimidă în

mod inexplicabil și, fără să lase ziarul din mână, își scoase dibaci lornionul cu piciorul, șterse lentilele de pantaloni și le puse la loc. Apoi lăsă ziarul deoparte și se ridică. Era foarte înalt, extraordinar de păros, purta o vestă albă, curată, și pantaloni albaștri din bumbac, susținuți de bretele. Lornionul aurit, așezat la rădăcina nasului lat și negru, îi dădea o înfățișare de om străin. Avea ceva dintr-o caricatură cu iz politic, dintr-un ziar central. Își mișcă urechile mari și ascuțite, făcu câțiva pași în întâmpinarea noastră și rosti cu o voce răgușită, dar plăcută:

— Bine ați venit în Tmuscorpion și dați-mi voie să mă prezint. Feodor, omul zăpezilor.

Ne-am înclinat în tăcere.

— Sunteți de jos? Continuă. Slavă Domnului! Vă aștept de mai bine de un an, de atunci de când m-au raționalizat. Haideți, să ne așezăm. Până va începe ședința de seară a Troicii mai avem aproximativ o oră. Aș fi vrut, dacă-mi permiteți, să nu veniți la această ședință total nepregătiți. Bineînțeles, nu cunosc prea multe, dar permiteți-mi să vă povestesc tot ce știu…

Dosarul nr. 42. Bătrânelul Edelweis.

Am trecut pragul sălii de ședințe exact la ora cinci. Eram instruiți, pregătiți pentru orice, și știam la ce ne expuneam. În orice caz, așa credeam. Recunosc că explicațiile lui Fedea mă mai liniștiseră, în schimb Edik căzuse într-o stare de totală deprimare. Mă mira această stare, dar o puneam în totalitate pe seama faptului că Edik fusese întotdeauna omul științei pure, departe de hârtiile intrate și ieșite, de perforatoare și state de serviciu. Starea lui de deprimare trezea în mine, un om cu experiență în acest domeniu, un sentiment de superioritate, mă simțeam „mai mare” și eram gata să mă comport ca atare.

În sală nu se afla deocamdată decât un om, care, judecând după descrierile lui Fedea, nu putea fi decât administratorul Coloniei, tovarășul Zubo. Stătea la o măsuță, ținea în față o mapă deschisă și era agitat din cauza nerăbdării. Era slab și semăna cu Stiggins, buzele i se mișcau neîntrerupt, iar ochii îi

erau albi, ca la o statuie antică. La început nu ne-a observat și atunci ne-am așezat încetișor lângă un perete, sub o tăbliță pe care scria „Reprezentanți”.

Sala avea trei ferestre, lângă ușă era pusă o masă goală pentru demonstrații, iar lângă peretele de vizavi se găsea o altă masă, imensă, acoperită cu o față de masă din postav verde. Într-un colț se înălța un fișet maroniu, de dimensiuni monstruoase, iar la poalele lui se cuibărise administratorul, la măsuța lui încărcată cu dosare. În sală se mai găsea o măsuță, deasupra căreia se putea observa o tăbliță cu inscripția „Consultant științific” și o lozincă gigantică din pânză ce se întindea pe un perete și jumătate: „Poporul nu are nevoie de senzații nesănătoase. Poporul are nevoie de senzații sănătoase”. L-am privit pe Edik cu coada ochiului. Privea lozinca fără a-și dezlipi privirile de pe ea. Edik era terminat.

Administratorul tresări brusc, își roti nasul roșu prin sală și observă prezența noastră.

— Străini! exclamă uimit și-n același timp speriat.

Ne-am ridicat și am făcut o plecăciune. Fără a ne scăpa din priviri, administratorul ieși de la măsuță, se furișă până ajunse în fața lui Edik și îi întinse mâna. Edik, politicos, cu un zâmbet șovăielnic, îi strânse mâna, se prezentă, se dădu câțiva pași înapoi și se înclină din nou. Administratorul părea zguduit. Rămase câteva clipe în aceeași poziție, apoi își duse palma la față și o studie neîncrezător. Ceva nu era în regulă. Administratorul clipi repede, apoi, din ce în ce mai neliniștit, părând a căuta ceva căzut pe jos, începu să studieze dușumeaua. Atunci îmi căzu fisa.

— Documentele! Am șoptit. Dă-i documentele!

Administratorul continua să se uite împrejur cu un zâmbet bolnăvicios. Edik îi strecură grăbit buletinul și cererea. Administratorul se învioră și mișcările lui deveniră din nou firești. Mai întâi mâncă din priviri cererea, apoi fotografiile de pe document, iar ca desert, pe Edik. Identitatea fotografiei cu originalul îl aduse într-o stare de extaz evidentă.

— Sunt foarte bucuros! exclamă. Numele meu este Zubo. Administrator. Sunt bucuros să vă salut. Faceți-vă comod,

tovarășe Amperian, faceți-vă comod, împreună vom mai avea de muncă și iar muncă… Se opri brusc și mă privi. Aveam deja pregătit buletinul și cererea. Procedura mâncatului se derulă aidoma. Sunt foarte bucuros! exclamă administratorul cu aceleași intonații. Numele meu este Zubo. Administrator. Sunt bucuros să vă salut. Faceți-vă comod, tovarășe Privalov, faceți-vă comod…

— Cum rămâne cu hotelul? Am întrebat cu un aer preocupat. Credeam că alesesem tonul corect. Mă înșelasem. Întrebarea mea ocoli urechea administratorului. El studia deja cererile.

— Cutia Neagră Ideală… Mormăi. Avem așa ceva, încă nu l-am cercetat. În schimb, Păduchele Vorbitor este deja raționalizat, tovarășe Amperian… Nu știu, nu știu… Cum o să privească toate astea Lavr Fedotovici. În locul dumneavoastră, aș fi mult mai precaut…

Pe neașteptate amuți, ciuli urechile și o luă la trap spre locul lui. În anticameră se auziră pași, voci, tusete, ușa se deschise larg, condusă de o mână autoritară și în sală apăru Troica în componență completă: toți patru.

Lavr Fedotovici Vuniukov corespundea pe deplin descrierii făcute: alb, îngrijit, semeț, se îndrepta spre locul cuvenit președintelui, fără a privi pe cineva; se așeză, trânti în fața lui o geantă imensă, o deschise cu zgomot și începu să înșire pe masa verde lucrurile necesare îndeplinirii cu succes a rolului de președinte: un tampon de sugativă, birocratic, din piele de crocodil, o trusă de stilouri într-un toc de saftian, un pachet de țigări „Herțegovina-Flor”, o brichetă reprezentând Arcul de Triumf și un binoclu prismatic, de teatru.

Rudolph Arhipovici Hlebovvodov, galben și uscat ca un gard din nuiele, se așeză lângă Lavr Fedotovici și începu imediat să-i șoptească ceva la ureche, rotindu-și aiurea prin cameră ochii inflamați.

Farfurkis, roșcat și afânat, nu se așeză la masă. Se instală democratic pe un scaun tare, alături de administrator, își scoase un carnet gros, cu coperte jerpelite și făcu imediat în el o însemnare.

Consultantul științific, profesorul Vâbegallo, pe care noi l-am

recunoscut fără nici o descriere, ne privi indiferent, se încruntă, ridică pentru o clipă privirile spre tavan, de parcă ar fi încercat să-și amintească unde ne-a mai văzut, își aminti nu-și aminti, cert este că se așeză la măsuța lui și începu să se pregătească activ pentru executarea obligațiilor sale de mare responsabilitate. În fața lui apăru primul volum al micii Enciclopedii sovietice, apoi al doilea volum, al treilea, al patrulea…

— Hm-m, făcu Lavr Fedotovici și se uită la cei prezenți cu o privire ce trecea prin pereți și citea gândurile. Erau gata cu toții: Hlebovvodov continua să șușotească ceva la urechea președintelui, Farfurkis își făcu o a doua însemnare în carnet, administratorul răsfoia cu febrilitate paginile întocmai ca un elev înainte de a fi scos la lecție, iar Vâbegallo puse în fața lui al șaselea volum. Reprezentanții, adică noi, probabil că nici nu prea contam. M-am uitat la Edik și am întors grăbit privirile. Era demoralizat aproape în totalitate: apariția lui Vâbegallo îl năucise.

— Declar deschisă ședința de seară a Troicii, anunță Lavr Fedotovici. Următorul! raportează, tovarășe Zubo!

Administratorul sări în picioare și, ținând în față mapa deschisă, începu cu voce subțire:

— Dosarul numărul patruzeci și doi. Numele: Mașkin. Prenumele: Edelweis. Numele patronimic: Zaharovici…

— De când a mai devenit și Mașkin? întrebă morocănos Hlebovvodov. Îl cheamă Babkin, nu Mașkin! babkin Edelweis Petrovici. Am lucrat cu el în o mie nouă sute patruzeci și patru în Comitetul pentru lapte. Edik Babkin este un bărbat îndesat, căruia îi place frișca… Apropo, nici nu-l cheamă Edelweis, ci Eduard. Eduard Petrovici Babkin…

Lavr Fedotovici întoarse încet spre el un chip de piatră.

— Babkin? Nu-mi amintesc… Continuați, tovarășe Zubo.

— Numele patronimic: Zaharovici, repetă administratorul, cu obrazul zvâcnind. Anul și locul nașterii: o mie nouă sute unu, orașul Smolensk. Naționalitatea…

— E-dul-weis sau E-del-weis? întrebă Farfurkis.

— E-del-weis, preciză administratorul. Naționalitatea:

bielorusă. Studii: școala generală neterminată și școala tehnică neterminată. Limbi străine: rusă – fluent; ucraineana și bielorusa – cu dicționarul. Locul de muncă…

Hlebovvodov își plesni deodată fruntea, răsunător.

— Nu! țipă el. Doar a murit!

— Cine a murit? întrebă cu o „voce de lemn” Lavr Fedotovici.

— Acest Babkin! Țin minte de parcă ar fi fost acum. În anul o mie nouă sute cincizeci și șase a murit din cauza unui infarct. Devenise pe atunci director financiar la Societatea Rusă a Cercetătorilor naturii și a murit. Așa că aici este o încurcătură.

Lavr Fedotovici luă binoclul și-l studie un timp pe administrator, căruia îi pierise graiul.

— Faptul morții este consemnat la dumneata? se interesă.

— Doamne-Dumnezeule… Bolborosi administratorul. Care moarte?… Păi, de ce moarte?… E viu, așteaptă în anticameră…

— O clipă, se băgă Farfurkis. Permiteți, Lavr Fedotovici? tovarășe Zubo, cine așteaptă în anticameră? Da' să fii exact. Numele, prenumele și numele patronimic.

— Babkin! rosti disperat administratorul. Adică stați… Ce tot spun? nu Babkin, ci Mașkin! Mașkin așteaptă! edelweis Zaharovici.

— Înțeleg, spuse Farfurkis. Da' Babkin unde e?

— Babkin a murit, spuse autoritar Hlebovvodov. Sunt în măsură să vă precizez cu exactitate. În anul o mie nouă sute cincizeci și șase. E adevărat, avea un fiu. Mi se pare că Pașca. Deci, Pavel Eduardovici. Conduce acum un magazin de deșeuri textile la Golițân, în regiunea Moscovei. Om harnic, cuminte, dar mi se pare că totuși nu e Pavel și nici Pașca…

Farfurkis turnă apă într-un pahar și i-l dădu administratorului. În liniștea ce se așternuse, se auzeau gâlgâiturile administratorului. Lavr Fedotovici frământă o țigară și suflă în ea.

— Nimeni nu este uitat și nimic nu se uită, rosti el. Asta-i bine. Tovarășe Farfurkis, vă rog să notați în procesul verbal, la

constatări, că Troica găsește utilă luarea de măsuri pentru găsirea fiului lui Babkin Eduard Petrovici în vederea clarificării numelui său. Poporul nu are nevoie de eroi anonimi. Noi nu avem așa ceva.

Farfurkis dădu din cap și începu rapid să noteze ceva în carnețel.

— Dumneata te-ai îmbătat? întrebă Lavr Fedotovici, în timp ce-l studia pe administrator prin binoclu. Atunci, continuați raportul.

— Locul de muncă și actuala profesie: pensionar inventator, citi cu o voce moale administratorul. Dacă a fost în străinătate: nu a fost. Esența inexplicabilității, pe scurt: mașina euristică, adică utilajul mecano-electronic pentru rezolvarea problemelor inginerești, științifice, sociologice și altele. Rude apropiate: orfan, n-are frați, n-are surori. Domiciliul stabil: Novosibirsk, str. Sciukinskaia, nr. 23, apartamentul 88. Asta-i tot.

— Propuneri? întrebă Lavr Fedotovici, coborându-și pleoapele grele.

— Eu aș fi propus să continuăm, spuse Hlebovvodov. De ce propun asta? dacă ăsta-i Pașca?

— Alte propuneri nu mai sunt? întrebă Lavr Fedotovici. Pipăi suprafața mesei în căutarea butonului și, negăsindu-l, îi spuse administratorului: Să intre dosarul, tovarășe Zubo.

Administratorul o rupse la fugă spre ușă, scoase capul afară din sală și se întoarse imediat la locul lui, de-a-ndărătelea. În urma lui, îndoindu-se sub greutatea unei imense cutii negre, se târa un bătrânel uscățiv, îmbrăcat într-o rubașcă a la Tolstoi și în pantaloni militărești de călărie, cu vipușcă portocalie. În drum spre masă, încercă să se oprească de câteva ori și să se încline cu demnitate, dar cutia, care probabil avea o greutate monstruoasă, îl proiecta mereu înainte. Poate că totul s-ar fi soldat și cu victime, dacă eu și Edik nu l-am fi prins pe bătrânel la o distanță de numai o jumătate de metru de Farfurkis, care deja tremura tot.

L-am recunoscut imediat pe acest bătrânel. Fusese nu o dată pe la Institutul nostru și pe la alte institute, de altfel. Odată l-

am văzut în anticamera ministrului adjunct la Ministerul construcției de mașini grele, unde era primul la coadă: curat, răbdător, plin de entuziasm. Era un bătrânel de treabă, inofensiv, care însă, din păcate, nu se putea închipui în afara progresului tehnico-științific.

Am luat cutia foarte grea și am așezat invenția pe masa de demonstrații. O dată eliberat, bătrânelul se înclină respectuos și spuse cu o voce tremurătoare:

— Respectele mele. Mașkin Edelweis Zaharovici, inventator.

— Nu e el, spuse cu jumătate de glas Hlebovvodov. Nu e el și nici nu seamănă. Probabil că e un cu totul alt Babkin. Probabil că e o persoană cu același nume.

— Da da, acceptă bătrânelul, zâmbind. Am adus, iată, pentru judecata societății. Profesorul, iată, tovarășul Vâbegallo, să-i dea Dumnezeu sănătate, m-a recomandat. Sunt gata pentru demonstrații, dacă asta va fi și dorința dumneavoastră, nu de alta, dar stau cam de multișor la voi în Colonie și nu e frumos…

Lavr Fedotovici, care îl studia atent, puse deoparte binoclul și înclină ușor capul. Bătrânelul începu să se agite. Luă capacul cutiei. Înăuntru se afla o străveche și voluminoasă mașină de scris. Bătrânul scoase din buzunar un ghem de cabluri, un capăt îl introduse undeva în adâncurile mașinii, privi apoi în jur în căutarea prizei și, zărind-o, desfăcu ghemul și puse ștecherul în priză.

— Iată, binevoiți a privi așa numita mașină euristică, spuse bătrânelul. Un aparat mecano-electronic de finețe ce răspunde la orice fel de întrebări și anume la cele științifice și economice. Cum funcționează? Nedispunând de suficienți bani și fiind aruncat precum o minge de fotbal de la un birocrat la altul, n-am reușit să o realizez complet automatizată. Întrebările se pun verbal, eu le scriu la mașină și le introduc înăuntru, ca să zic așa, i le aduc la cunoștință. Răspunsul primit de la ea, iarăși printr-o automatizare parțială, îl bat tot eu la mașină. Ca un fel de intermediar, he-he! Așa că, dacă doriți, vă rog.

Se instală lângă mașină și cu un gest elegant răsuci un

comutator. În interiorul mașinii se aprinse o lampă cu neon.

— Vă rog, repetă bătrânelul.

— Ce fel de bec e acolo? deveni curios Farfurkis.

Bătrânelul se porni să bată la mașină, apoi smulse la iuțeală hârtia din ea. Îi duse grăbit foaia lui Farfurkis. Acesta citi cu voce tare:

— Întrebare: înăuntru iei… hm… Iei, ce fel de bcț e…?" Becețe… Poate kapede {3}? Ce-i cu becețeul ăsta?

— Adică beculeț, spuse bătrânelul, chicotind și frecându-și mâinile. Mai codificăm și noi puțintel. Smulse foaia de la Farfurkis și fugi înapoi la mașina lui. Care va să zică, asta a fost întrebarea, spuse, punând foaia sub cilindru. Și acum să vedem răspunsul…

Membrii Troicii urmăreau cu interes acțiunile lui. Profesorul Vâbegallo radia blajin părintește și cu mișcări line și fine ale degetelor își scotea din barbă niște gunoaie. Edik era cuprins de tristețe, într-o deplină înțelegere a situației. Între timp, bătrânelul începu să bată vioi la claviatură și din nou scoase o foaie din mașină.

— Poftiți, vă rog, răspunsul.

Farfurkis citi:

— La mine înountru… hm… ne… Neonuț". Ce-i aia, neonuț?

— Eine sekund! exclamă inventatorul, smulse foaia și din nou fugi spre mașină.

Treaba mergea. Mașina dădu o explicație agramată despre ceea ce ar fi putut să însemne „neonuț", apoi îi răspunse lui Farfurkis că scrisese „înountru" conform regulilor gramaticale, iar apoi…

FARFURKIS: Care gramatică?

MAȘINA: A noastră, grmtc rusească.

HLEBOVVODOV: Îl cunoașteți pe Babkin Eduard Petrovici?

MAȘINA: Deloc nu.

LAVR FEDOTOVICI: Grrrm… Ce propuneri mai sunt?

MAȘINA: Să mă recunoașteți pe mine ca pe un fapt științific.

Bătrânelul alerga și bătea la mașină cu o repeziciune incredibilă, administratorul sărea entuziasmat pe scaun și ne arăta degetul mare. Edik își restabilea încet-încet echilibrul

sufletesc.

HLEBOVVODOV (iritat): Eu nu pot să lucrez așa. Ce tot umblă încolo și-ncoace, ca pisica-n jurul sacului?

MAȘINA: Datorită năzuinței.

HLEBOVVODOV: Da' ia mai luați-vă odată hârtia de aici! Eu nu vă mai întreb nimic, puteți să înțelegeți asta?

MAȘINA: Să trăiți, pot.

Troica înțelese, în sfârșit, că, dacă dorea să termine vreodată ședința de azi, atunci trebuia să se abțină de la alte întrebări, inclusiv cele retorice. Se făcu liniște. Bătrânelul, obosit de-a binelea, se așeză pe marginea fotoliului și, respirând spasmodic cu gura căscată, se șterse cu batista. Vâbegallo privea mândru în jur.

— Există o propunere, începu Farfurkis, alegându-și cuvintele cu grijă. Consultantul științific să facă expertiza și să ne raporteze părerea lui.

Lavr Fedotovici se uită la Vâbegallo și își înclină maiestuos capul. Vâbegallo rânji amabil. Vâbegallo se ridică. Vâbegallo își duse mâna dreaptă la inimă. Vâbegallo începu să vorbească.

— Asta… Spuse el. Nu e frumos, Lavr Fedotovici, ceea ce poate să iasă. Cum-necum, dar je suizan recomandat set nobl vio. Vor ieși vorbe… Asta… Nepotism, protecsion… Cazul însă e clar, calitățile sunt evidente, raționalizarea… Asta… Este efectuată în decursul experimentului… N-aș fi vrut să dau o lovitură începutului bun, să sting inițiativa. Cum ar fi mai bine? Ar fi mai bine dacă expertiza va fi făcută de o persoană dezinteresată… Asta… Străină. Iată că aici, printre reprezentanții de jos, se poate observa tovarășul Privalov Alexandr Ivanovici… (Am tresărit.) Un tovarăș competent în mașinile electronice. Și dezinteresat. Să fie el. Așa cred… Că treaba asta va fi ceva de valoare.

Lavr Fedotovici luă binoclul și începu să ne studieze pe rând. Edik, înviorându-se, îmi șopti rugător: „Sașa, trebuie! Arată-le! Așa un prilej!”

— Există o propunere, spuse Farturkis, să-l rugăm pe tovarășul reprezentant de jos să dea o mână de ajutor la

munca Troicii.

Lavr Fedotovici puse deoparte binoclul și își dădu acordul. Acum toți se uitau la mine. Eu, bineînțeles, nu m-aș fi băgat în această istorie pentru nimic în lume dacă nu ar fi fost bătrânelul. „Set nobl vio” clipea din pleoapele roșii, înfățișarea lui ilustra cu claritate dorința lui de a se ruga toată viața lui Dumnezeu pentru sănătatea mea și avea o privire atât de jalnică, încât nu am rezistat. M-am ridicat fără chef și m-am apropiat de mașină. Bătrânelul îmi zâmbea bucuros. Am studiat utilajul și am spus:

— Bine, fie… Avem în față o mașină de scris „Remington”, anul de fabricație o mie nouă sute șase, într-o stare relativ bună. Literele sunt ante-revoluționare, de asemenea într-o stare bună. Am prins privirea rugătoare a bătrânelului, am suspinat și am încercat comutatorul. Pe scurt, nimic nou în această construcție de tipărit, spre regretul meu. Conține numai niște foarte vechi…

— Înountru! se precipită bătrânelul. Uitați-vă înountru iei, unde-i analizatorul și gânditorul…

— Analizatorul… Deci, am spus. Aici nu există nici un fel de analizator. Se observă un redresor obișnuit, de asemenea străvechi. Un neon obișnuit. Un întrerupător. Întrerupătorul e bun, nou. Așaaa… Mai avem aici și un cablu foarte bun, nou nouț… Cred că asta-i tot.

— Dar concluzia? întrebă vioi Farfurkis.

Edik dădea încurajator din cap și i-am dat de înțeles că mă străduiesc.

— Concluzia, prin urmare, am spus. Mașina de scris „Remington”, împreună cu redresorul, lampa cu neon, întrerupătorul și cablul, nu conține nimic inexplicabil.

— Și eu? Izbucni bătrânelul.

Edik îmi arătă cum să fac cu mâna stângă simbolul obscen al „canci-ului”, dar mi-a fost rușine să-l fac.

— Nu, bineînțeles, am mormăit. A fost depusă o muncă asiduă… (Edik se luă cu mâinile de cap.) Eu, bineînțeles, înțeleg… Bunele intenții… (Edik mă privi disprețuitor.) Păi, la urma urmei, am continuat, omul s-a străduit… Nu se poate

chiar așa…

— Fie-ți teamă de Dumnezeu, rosti răspicat Edik.

— Nu… Păi de ce… Păi lasă omul să lucreze dacă i se pare interesant… Am spus doar că nu este nimic inexplicabil… Și, în general, e chiar ingenios…

— Ce întrebări mai sunt către consultantul științific temporar? întrebă Lavr Fedotovici.

Bătrânelul percepu nuanța interogativă și sări în picioare, apoi se năpusti spre mașinăria lui, dar am reușit să-l prind, înșfăcându-l de talie.

— Just, spuse Hlebovvodov. Țineți-l, altfel, într-adevăr, e greu de lucrat. Totuși, nu suntem aici la o seară a întrebărilor și răspunsurilor. De fapt, cel mai bine ar fi să decuplați mașina, n-are la ce să tragă cu urechea.

Mi-am eliberat o mână și am acționat întrerupătorul, becul se stinse și bătrânelul se liniști.

— Și totuși am o întrebare, continuă Hlebovvodov. Totuși, cum răspunde ea?

L-am privit buimăcit. Edik își revenise, iar acum, mijindu-și ochii, privea drastic Troica. Vâbegallo era mulțumit. Își scoase din barbă o așchie lungă și începu să se scobească între dinți.

— Tot felul de redresori, diferite întrerupătoare, spuse Hlebovvodov, toate acestea ni le-a explicat destul de bine tovarășul temporar. Un singur lucru nu ne-a explicat: faptele nu ne-a explicat. Și există un fapt incontestabil: o dată pusă o întrebare, pe loc apare și răspunsul. În scris. Chiar și atunci când întrebarea nu îi este adresată direct tot primești un răspuns. Iar dumneavoastră spuneți, tovarăși temporari, că nu este nimic inexplicabil. Le-ați cam încurcat. Nu ne este clar ce spune știința în această chestiune.

Științei, în persoana mea, îi pieri graiul. Hlebovvodov mă doborî, mă tăie, mă omorî și mă băgă în pământ. În schimb, Vâbegallo reacționă imediat:

— Asta… Așa spun și eu, începutul e valoros! Există elementul inexplicabil, pornirea de jos… De aceea am și recomandat. Asta… Se adresă bătrânelului. Explică tovarășilor, mon șer {4}, ce ai aici cu ce.

Bătrânelul parcă explodă.

— Cuceririle măreţe ale megaloplasmei neitronice! Declamă el. Rotorul câmpului în formă de divergenţă se autograduieşte de-a lungul spinării şi acolo, înountru, transformă materia întrebării în vârtejuri electrice spirituale din care apare sinecdoca răspunsului…

Am văzut negru în faţa ochilor, gura parcă mi se umpluse cu chinină, au început să mă doară dinţii, iar blestematul de „noble vieux” vorbea şi vorbea, expunerea lui era lină şi curgătoare: o cuvântare bine compusă şi gândită, nu o dată rostită şi repetată, în care fiecare epitet şi intonaţie îşi revărsa conţinutul emoţional. Era o adevărată lucrare de artă. Bătrânul nu era deloc un inventator, era un artist, un orator genial, cel mai demn urmaş al lui Demostene, Cicero, Ioan Gură-de-Aur… Clătinându-mă, mi-am lipit fruntea de peretele rece.

Deodată, Edik bătu uşor din palme şi bătrânelul amuţi. O clipă am avut senzaţia că Edik oprise timpul, pentru că toţi rămăseseră nemişcaţi, ascultând parcă liniştea adâncă, medievală, ce se aşternuse în cameră precum o catifea moale. Apoi Lavr Fedotovici urni fotoliul într-o parte şi se ridică.

— După lege şi după toate regulile ar fi trebuit să vorbesc ultimul, începu el. Sunt însă cazuri când legile şi regulile se întorc împotriva celor ce le susţin şi atunci acestea trebuie date deoparte. Am să încep să vorbesc primul pentru că acum avem un astfel de caz. Am să încep să vorbesc primul pentru că nu mai pot să aştept şi nici să tac. Am să încep să vorbesc primul pentru că nu mai aştept şi n-am să admit nici un fel de contrazicere.

Nu putea fi vorba de nici un fel de contrazicere. Membrii simpli ai Troicii erau atât de zguduiţi în urma acestui neaşteptat avânt al elocvenţei, încât nu-şi permiseră decât să schimbe priviri.

— Noi suntem gardienii ştiinţei, continuă Lavr Fedotovici. Suntem o poartă a lăcaşului ei, suntem filtre imparţiale care o feresc de falsitate, de nechibzuinţă, de greşeli. Noi păzim însămânţările ştiinţei de bălăriile ignoranţei şi falsei

înțelepciuni. Și atâta timp cât facem asta, nu suntem oameni, nu cunoaștem mila, indulgența, ipocrizia. Pentru noi nu există decât o singură măsură: adevărul. Adevărul este separat de bine și rău, adevărul este separat de om și omenire, însă doar atâta timp cât vor exista binele și răul, atâta timp cât vor exista omul și omenirea. Dacă nu va mai exista omenirea, atunci la ce bun va mai fi adevărul? Dacă nimeni nu va mai căuta știința, înseamnă că nu va mai exista omenirea și atunci la ce bun adevărul? Dacă sunt răspunsuri pentru toate întrebările înseamnă că nu mai este necesară căutarea științei, înseamnă că nu mai există omenirea și atunci la ce bun adevărul? Când poetul a spus „Și la răspunsuri nu sunt întrebări", el a descris cea mai groaznică stare a societății omenești, starea ei finală… Da, acest om care stă în fața noastră este un geniu. În el este întruchipată și prin el este exprimată starea finală a omenirii. Dar el este un ucigaș, pentru că omoară spiritul întregii omeniri. Tocmai de aceea noi nu mai putem rămâne filtre imparțiale, trebuie să ne amintim că suntem oameni și, ca oameni, noi trebuie să ne apărăm de ucigaș. Și nu avem nevoie de o dezbatere, ci de o judecată! Nu există însă legi pentru o asemenea judecată și de aceea noi nu trebuie să judecăm, ci să pedepsim fără milă, așa cum pedepsesc cei cuprinși de groază. Și eu, cel mai mare de aici, încălcând legile și regulile, sunt primul care spun: moarte!

Membrii simpli ai Troicii tresăriră și începură să vorbească toți odată.

— Cui? întrebă Hlebovvodov atent, care înțelesese, probabil, doar ultimul cuvânt.

— Imposible {5}, șopti speriat Vâbegallo, gesticulând.

— Permiteți-mi, Lavr Fedotovici! bolborosi Farfurkis. Totul e just, dar putem noi oare…

Atunci Edik bătu iar din palme.

— Grrrm! făcu Lavr Fedotovici, răsucindu-și capul, și se așează. Există propunerea de a considera că amurgul s-a întunecat și în conformitate cu asta să aprindem lumina.

Administratorul sări de la locul lui și aprinse lumina. Lavr

Fedotovici se uită la bec fără a-și mijii ochii, precum vulturul la soare, și își mută privirile spre „Remington”.

— Exprimând părerea unanimă, spuse el, hotărăsc: dosarul numărul patruzeci și doi îl vom considera raționalizat. Trecând la problema utilizării, propun ca tovarășul Zubo să dea citire cererii.

Administratorul începu să răsfoiască grăbit „dosarul”, iar între timp profesorul Vâbegallo ieși de la masa lui și emoționat îi strânse mai întâi mâna bătrânelului, apoi și mie, mai înainte de a putea să mă eschivez. Jubila. Nu știam unde să mă mai ascund. Nu îndrăzneam să-l privesc pe Edik. În timp ce mă gândeam stupid dacă să arunc sau nu cu „Remington-ul” în Lavr Fedotovici, mă prinse bătrânelul. Se agăță ca o căpușă de gâtul meu și mă pupă de trei ori, zgâriindu-mă cu părul lui țepos. Nu mai știu cum am ajuns la scaunul meu. Îmi amintesc doar că Edik mi-a șoptit: „Eh, Sașa!… Nu-i nimic, cui nu i se poate întâmpla…”

Între timp administratorul răsfoi toate dosarele și comunică cu o voce plângăreață că nu există cereri pentru dosarul de față. Farfurkis protestă imediat și cită un articol din instrucțiuni care prevedea că raționalizarea lipsită de utilizare este un nonsens și poate fi recunoscută efectiv doar în mod condiționat. Hlebovvodov începu să urle că așa nu mai merge, că el nu vrea să primească degeaba salariul și că nu permite administratorului să-și bată joc de patru ore din timpul lui de lucru. Lavr Fedotovici, cu o mină aprobatoare, trase din țigară, iar Hlebovvodov începu și mai tare.

— Și dacă e rudă cu Babkin al meu? Urla. Cum adică nu sunt cereri? Trebuie să fie cereri! Priviți-l doar, ce bătrânel! Ce figură interesantă, originală! Cum putem abandona un astfel de bătrânel?

— Societatea nu ne permite să abandonăm bătrâneii, remarcă Lavr Fedotovici. Iar societatea va avea dreptate.

— Întocmai! zbieră pe neașteptate Vâbegallo. Întocmai societatea! Și întocmai nu ne permite! cum adică nu sunt cereri, tovarășe Zubo? De ce adică nu sunt? Sări de la locul lui și se năpusti ca un uliu asupra muntelui de hârtii din fața

administratorului. Cum adică nu e? mormăi el. Asta ce e? Pterodactil obișnuit… Bine… Dar asta? cutia Pandorei! Ce nu v-o fi plăcând la cutia asta… Ce dacă nu-i a Pandorei, ci a lui Mașkin… La urma urmei, asta-i doar o formalitate… Sau, de exemplu, asta: Păduchele Vorbitor… Vorbitor, scriitor, tipăritor… A-a! cum nu sunt cereri, tovarășe Zubo? Asta ce e? cutia Neagră! există o cerere pentru Cutia Neagră și dumneavoastră spuneți că nu aveți!

Am înlemnit.

— Stați! Am protestat, dar nimeni nu mă ascultă.

— Asta nu e Cutia Neagră! țipă administratorul, punându-și mâinile la piept. Cutia neagră este sub alt număr!

— Cum adică nu e neagră? țipă Vâbegallo, în timp ce înșfăcă cutia neagră și jerpelită a „Remingtonului”. După opinia dumitale, ce cutie e asta? Poate verde? Sau albă? Vă ocupați cu dezinformarea, abandonați bătrâneii obștii!

Administratorul, justificându-se, țipa că asta, desigur, era tot o cutie neagră, nici verde, nici albă, era clar că e neagră, dar nu această cutie era Cutia Neagră care figura în dosar cu numărul nouăzeci și șapte, pentru aceasta din urmă existând o cerere, iat-o, cea a tovarășului Privalov Alexandr Ivanovici, chiar astăzi fusese primită, pe când această cutie neagră nu era deloc o cutie, ci o mașină euristică ce figura în dosar cu numărul patruzeci și doi și pentru care nu exista nici un fel de cerere. Vâbegallo țipa că aici să nu… Asta… Să se jongleze cu cifre și să se abandoneze bătrâneii; negru e negru, nici alb și nici verde, și aici să nu se, care va să zică, cultive machismul și tot felul de empiriocriticisme {6}, fie ca tovarășii membri ai autoritarei Troici să privească și să spună singuri dacă această cutie este neagră sau, să zicem, verde. Hlebovvodov țipa ceva despre Babkin, Farfurkis cerea respectarea instrucțiunilor, Edik urla încântat: „Jos!”, iar eu repetam întruna, ca un gramofon stricat: „Cutia mea Neagră nu e o cutie… Cutia mea Neagră nu e o cutie…”

Într-un sfârșit, Lavr Fedotovici înțelese că ceva nu era în regulă.

— Grrrm! Făcu acesta și toți amuțiră. Dificultate? tovarășe

Hlebovvodov, îndepărtați-o.

Hlebovvodov se apropie cu pași siguri de Vâbegallo, luă cutia din mâinile lui și o cercetă cu atenție.

— Tovarășe Zubo, spuse. Pentru ce aveți cerere?

— Pentru Cutia Neagră, spuse abătut administratorul. Dosarul numărul nouăzeci și șapte.

— Nu te întreb ce număr are dosarul, îl repezi Hlebovvodov. Te întreb: ai cerere pentru Cutia Neagră?

— Am, recunoscu administratorul.

— A cui e cererea?

— A tovarășului Privalov din CANCI. Uitați-l acolo.

— Da, am recunoscut cu patimă, dar Cutia mea Neagră nu este o cutie, mai exact, nu e chiar o cutie…

Hlebovvodov însă nu mă băgă în seamă. Cercetă cutia la lumină, apoi se apropie de administrator și spuse amenințător:

— De ce încurajați birocrația? Ce, nu vedeți ce culoare are? Sub ochii dumitale s-a făcut raționalizarea, iată că aici tovarășul reprezentant al științei stă în fața ochilor dumitale și așteaptă, înțelegi, satisfacerea cererii, de mult a trecut timpul cinei, afară e întuneric și dumneata ce faci, jonglezi aici cu numerele?

Simțeam că mă cuprinde un fel de tristețe și că viitorul meu se umple treptat cu un coșmar posomorât, ireparabil și complet irațional. Nu înțelegeam ce se întâmplă și continuam doar să bolborosesc abătut despre Cutia mea – că nu prea e o cutie neagră, mai exact nici nu e o cutie. Voiam să explic totul, să risipesc confuzia. Administratorul bolborosea și el ceva, destul de convingător, dar Hlebovvodov, amenințându-l cu pumnul, se întorcea deja la locul lui.

— Cutia, Lavr Fedotovici, este neagră, raportă triumfător. Nu poate fi nici o greșeală, am cercetat totul personal. Există și cererea, iar reprezentantul este și el aici.

— Aceasta nu este acea cutie! am mormăit în cor cu administratorul, dar Lavr Fedotovici, studiindu-ne atent prin binoclu, găsi în noi, probabil, niște inepții și invocând opinia poporului propuse începerea neîntârziată a utilizării. N-au urmat obiecții, toate persoanele responsabile dând din cap.

— Cererea! porunci Lavr Fedotovici.

Cererea mea a fost depusă în fața lui pe postavul verde.

— Rezoluția!

Pe cerere a fost pusă rezoluția.

— Sigiliul!

Ușa fișetului fu deschisă cu un zornăit, în jur se răspândi un miros de cancelarie mucegăită și în fața lui Lavr Fedotovici sclipi Marele Sigiliu Rotund din cupru. Și abia acum am înțeles ce se întâmplă. Totul muri în mine.

— Nu faceți asta! Am hârâit. Ajutor!

Lavr Fedotovici luă Sigiliul cu amândouă mâinile și îl ridică deasupra cererii. Adunându-mi puterile, am sărit în picioare.

— Aceasta nu e acea cutie! Am urlat. Ce înseamnă asta… Edik!

— O clipă, spuse Edik. Vă rog, opriți-vă și ascultați-mă și pe mine.

Lavr Fedotovici se opri din mișcarea implacabilă.

— Străin? întrebă.

— Să trăiți, nu, răsuflă greoi administratorul. Reprezentant. De jos.

— Atunci poate rămâne, spuse Lavr Fedotovici și reveni la acțiunea de aplicare a Marelui Sigiliu Rotund, dar aici interveni o dificultate. Ceva împiedica Sigiliul să coboare. La început Lavr Fedotovici pur și simplu apăsă Sigiliul, apoi se ridică și se lăsă cu toată greutatea pe el, totuși aplicarea lui pe cerere nu se putea produce: între hârtie și Sigiliu rămânea o distanță a cărei mărime nu depindea, în mod evident, de eforturile tovarășului Vuniukov. Ai fi jurat că acest spațiu era umplut cu o substanță invizibilă, dar foarte elastică, care împiedica ștampilarea. Lavr Fedotovici înțelese, probabil, că străduințele sale sunt zadarnice și se așeză în fotoliu, își puse mâinile pe brațele lui și se uită la Sigiliu sever, fără a se mira câtuși de puțin. Sigiliul stătea nemișcat, suspendat în aer, la vreo douăzeci de centimetri de cererea mea.

Execuția se amână și atunci am început să-i percep din nou pe cei din fața mea. Edik spunea ceva, într-un stil frumos și înflăcărat, ceva despre rațiune, despre reforma economică,

despre bine, despre rolul intelectualilor și despre înțelepciunea statală a celor prezenți… Dragul meu prieten ținea Sigiliul, mă salva pe mine, un prost și un papă-lapte, de nenorocirea pe care singur mi-o pusesem în cap… Cei prezenți îl ascultau cu atenție, dar fără plăcere, iar Hlebovvodov se tot foia și se uita la ceas. Trebuia făcut ceva… Trebuia imediat întreprins ceva.

—… Și în al șaptelea rând, în sfârșit, delibera Edik, trebuie, tovarăși, ca fiecărui specialist să-i fie limpede, mai ales unei asemenea organizații autoritare, că așa zisa Cutie Neagră nu este decât un termen al teoriei informației și nu are nimic comun cu vreo culoare sau formă anume a unui lucru real. Cu atât mai puțin poate fi numită Cutia Neagră această mașină de scris „Remington", împreună cu accesoriile ei electrice dintre cele mai simple, care se pot cumpăra din orice magazin de electrice, și mi se pare straniu că profesorul Vâbegallo îndeasă pe gâtul unei organizații autoritare o invenție care nici măcar nu este o invenție și o hotărâre ce nu poate decât să submineze autoritatea ei.

— Protestez, sări Farfurkis. În primul rând, tovarășul reprezentant de jos a încălcat aici toate regulile de desfășurare a ședinței, a luat cuvântul pe care nimeni nu i l-a acordat și în plus a depășit regulamentul. Asta unu la mână. (Am văzut cu groază cum Sigiliul se clatină și coboară câțiva centimetri.) Mai departe, nu putem permite tovarășului reprezentant să ponegrească oamenii noștri, să ponegrească un profesor emerit și consultant științific oficial cum e tovarășul Vâbegallo și să scutească de impozite cutia neagră aflată aici și deja aprobată de Troica. Asta-i doi la mână. (Sigiliul mai coborî câțiva centimetri.) În sfârșit, tovarășe reprezentant, ar trebui să știți că Troica nu este interesată de nici o invenție. Obiectul muncii depuse de Troica este fenomenul inexplicabil, în cazul de față deja cercetata și raționalizata cutie neagră, adică mașina euristică.

— Așa putem sta până noaptea, adăugă supărat Hlebovvodov, dacă dăm cuvântul fiecărui reprezentant.

Sigiliul coborî din nou. Spațiul rămas nu era mai mare de

zece centimetri.

— Aceasta nu este acea cutie neagră, am spus și am mai pierdut încă doi centimetri. N-am nevoie de cutia asta! (Încă un centimetru.) Protestez! Ce dracu să fac cu vechitura asta de „Remington”? Am să depun o plângere.

— E dreptul dumneavoastră, spuse mărinimos Farfurkis și mai câștigă un centimetru.

— Edik, l-am implorat eu.

Edik începu din nou să vorbească. Invoca umbrele lui Lomonosov și Einstein, cita din articolele de fond ale ziarelor centrale, lăuda știința și înțelepciunea organizatorilor noștri, totul se dovedi a fi însă în zadar. Într-un sfârșit, această predică îl obosi pe Lavr Fedotovici care-l întrerupse pe orator cu un singur cuvânt:

— Neconvingător.

Răsună o lovitură grea. Marele Sigiliu Rotund se lipi de cererea mea.

Diferite treburi.

Am părăsit ultimii sala de ședințe. Eram deprimat. Edik mă susținea de cot. Era și el supărat, dar părea liniștit. În jurul nostru, purtat de inerția mașinăriei lui, se învârtea bătrânelul Edelweis. Îmi șoptea cuvinte de veșnică dragoste, îmi promitea că îmi va spăla picioarele și că va bea după aceea apa respectivă, apoi ne ceru indemnizația de deplasare, diurna. Edik îi dădu trei ruble și îi spuse să vină poimâine. Edelweis obținu încă cincizeci de copeici pentru condiții periculoase de lucru și dispăru. M-am simțit cu mult mai bine.

— Nu dispera, mă încurajă Edik. Nu e totul pierdut. Am o idee.

— Care? Am întrebat fără vlagă.

— Ai fost atent la cuvântarea lui Lavr Fedotovici?

— Am fost. Și ce-i cu asta?

— Am verificat dacă are creier, îmi explică Edik.

— Și cum e?

— Ai văzut doar că are. Are creier și l-am pus în acțiune. Dar creierul lui nu funcționează. Există doar reflexe birocratice. I-am sugerat că în fața lui se află o mașină euristică adevărată și

că el nu este Vuniukov, ci un adevărat administrator cu vederi largi. Cum ai văzut, a ieșit ceva-ceva. E-adevărat, are o elasticitate psihică imensă. Când am luat câmpul de pe el, nu s-a mai observat deloc vreo urmă de deformație remanentă. Cum a fost, așa a și rămas. Dar asta e numai o încercare, am să calculez totul așa cum trebuie, îmi voi regla aparatul și vom mai vedea. Nu se poate să nu-l refacem. Îl vom transforma într-un om cumsecade, iar nouă ne va fi bine, toți, împreună cu el, se vor simți bine…

— Mă-ndoiesc, am spus.

— Știi, există o teorie a remoralizării pozitive, care spune că oricare ființă în care mai există măcar o scânteie de rațiune poate deveni cumsecade. Pe de altă parte, fiecare caz cere o metodă separată, iar noi o vom căuta. Așa că nu mai fi supărat, totul va fi bine.

Am ieșit afară. Omul zăpezilor, Fedea, deja ne aștepta. Se ridică de pe bancă, apoi pornirăm toți trei, mână-n mână, de-a lungul străzii 1 Mai.

— A fost greu? ne întrebă Fedea.

— Groaznic, răspunse Edik. Am obosit să tot vorbesc, am obosit să tot ascult și-n plus de asta am impresia că tare m-am mai prostit. Dumneata, Fedea, observi cât de tare m-am prostit?

— Încă nu, protestă sfios Fedea. De obicei, asta se vede abia după o oră, două.

Am spus:

— Vreau să mănânc. Vreau să uit tot. Să mergem undeva și să uităm tot. Să bem un vin. Luăm o înghețată…

Edik era pentru, Fedea nu avu nici el de obiectat, deși se scuză că nu bea vin și nu știe ce-i aia înghețată.

Pe străzi era multă lume, dar nimeni nu umbla aiurea pe trotuare, așa cum se întâmplă de obicei în orașe, în serile de vară. Urmașii drujinicilor lui Oleg și ai grenadierilor lui Petru stăteau în cerdacurile caselor lor și spărgeau semințe în tăcere, liniștiți și civilizați. Semințele erau de pepene, de floarea soarelui, de dovleac, de pepene galben, iar cerdacele erau sculptate cu broderii, cu figuri, având uneori și stâlpi de

balustradă, sau pur și simplu erau din scânduri netede; cerdace frumoase, printre care apăreau și piese multiseculare de muzeu, luate sub ocrotirea statului, mutilate cu plăci grele din fontă care atestau acest lucru. În spate „măcăia” o armonică. Cineva, cum s-ar spune, îi încerca clapele.

Edik, uitându-se curios în jur, îl întrebă pe Fedea despre viața în munți. Fedea fusese pătruns de la bun început de o mare simpatie pentru politicosul Edik și acum îi răspunse în aceeași notă, cu mare plăcere:

— Mai rău decât toate, povesti Fedea, sunt alpiniștii cu chitare. Edik, nu-ți poți imagina cât poate fi de înfricoșător momentul când din munții voștri dragi și liniștiți, de unde se aud doar avalanșele, dar chiar și acelea la un timp dinainte cunoscut, deci momentul când drept în urechi îți explodează sunetele și loviturile ce acompaniază urletele cuiva despre modul în care „pantofarul” escaladează „jandarmul”, cum „răzuiesc cu burta creasta” și cum apoi „ajunge jos salam, prăbușindu-se de pe creastă”. E ceva de groază, Edik. La noi unii se îmbolnăvesc, iar cei mai slabi de înger chiar mor…

— Am acasă un clavecin, continuă Fedea visător. Acolo, pe vârf, pe ghețar, se găsește un clavecin. Îmi place să cânt la el în nopțile cu lună, când e liniște, iar vântul nu bate deloc. Atunci mă aud câinii de la șes și încep să urle o dată cu muzica. Edik, pur și simplu mă podidește plânsul. Într-atât de trist și frumos iese totul: luna, sunetele ce se răspândesc într-un spațiu atât de vast, urletul din depărtări al câinilor…

— Și ce atitudine au tovarășii dumneavoastră față de toate astea? întrebă Edik.

— În acest timp dispar cu toții. De obicei rămâne un băiețel, dar el nu mă deranjează. E șchiop… De altfel, toate astea nu vă interesează.

— Ba din contră, e foarte interesant!

— Nu nu… Probabil că ați vrea să știți de unde am clavecinul. Imaginați-vă că l-au adus alpiniștii. Au vrut să stabilească un record, obligându-se astfel să instaleze un clavecin în vârful muntelui nostru. La noi pe vârf găsești multe lucruri neașteptate. Un alpinist și-a pus în gând să urce

până la noi cu motocicleta și iată că acum avem și o motocicletă, deși e stricată… Avem și chitare, biciclete, diferite busturi, tunuri antiaeriene… Un recordman a vrut să escaladeze muntele cu un tractor, dar nu a reușit să facă rost de el, procurându-și în schimb un tăvălug pentru asfalt. Să fi văzut cum s-a mai chinuit cu acel tăvălug! Cum s-a mai străduit! Nu i-a reușit însă nimic, n-a ajuns până la zăpadă. I-au lipsit vreo cincizeci de metri, altfel am fi avut și un tăvălug pentru asfalt… Dar iată-l și pe Flecar, stați să vă fac cunoștință.

Ne-am apropiat de ușile cafenelei. Păduchele Flecar se freca de treptele verandei luxoase, din piatră, violent luminată, în imediata apropiere a turnichetului. Păduchele ar fi dorit nespus de mult să intre, dar nu-l lăsa portarul. Flecarul era cuprins de furie, din cauza căreia și răspândea un miros puternic de coniac scump, marca „Courvoisier”. Fedea ne făcu degrabă cunoștință.

Îl puse pe Flecar într-o cutie de chibrituri și îi spuse să stea liniștit, ceea ce se și întâmplă, dar de cum am intrat în sală și am găsit o masă liberă, el imediat se tolăni pe un scaun și începu să bată în masă, chemând chelnerul. Evident, Păduchele nu obișnuia nici să mănânce, nici să bea ceva în cafenea, dar jinduia după echitatea și deplina concordanță între munca depusă de colectivul de chelneri și acel înalt titlu pentru care se lupta colectivul. În afară de asta, își dădea importanță în fața lui Edik: știa deja că Edik sosise special pentru el în Tmuscorpion, în calitate de patron.

Am comandat împreună cu Edik ouă jumări à la maison, salată de raci și vin sec. Fedea era binecunoscut în cafenea: i se aduseră cartofi cruzi dați prin râzătoare, frunze de morcov și cotoare de varză. În fața Flecarului au fost așezate roșii umplute cu tocătură, pe care el le comandase din principiu.

Terminându-mi salata, am simțit deodată că sunt înjosit, jignit, că am obosit ca ultimul câine, că nu mi se mai mișcă limba și că nu mai doresc nimic. Colac peste pupăză, tresăream mai tot timpul pentru că prin larma mulțimii răzbăteau țipete ascuțite: „Să spăl picioarele și să beau apoi

acea apă!… La ia înountrul…” În schimb, Flecarul se găsea, probabil, într-o dispoziție foarte bună și îi demonstra încântat lui Edik independența opiniei sale, gândirea sa filosofică și înclinația spre sintetizare.

— Ce ființe neplăcute și absurde! Vorbi acesta, privind în sală cu un aer de superioritate. Într-adevăr, doar astfel de animale grase, rumegătoare, sunt capabile, datorită unui complex de inferioritate, să născocească mitul potrivit căruia ele ar fi regii naturii. Se pune întrebarea: de unde a apărut acest mit? De exemplu, noi, insectele, considerăm că noi trebuie să fim regii naturii. Suntem multe, atotprezente, ne înmulțim incredibil de mult și cele mai multe dintre noi nu și irosesc timpul prețios cu grija absurdă pentru urmași. Avem niște organe de simț despre care voi, cei cu coardă dorsală, habar nu aveți. Știm să intrăm în anabioză pentru sute de ani, fără a suferi vreo vătămare. Cei mai inteligenți reprezentanți ai speciei noastre sunt proslăviți ca mari matematicieni, arhitecți, sociologi. Noi am descoperit organizarea ideală a societății, am acaparat teritorii gigantice, ne vârâm peste tot, acolo unde vrem. Să punem problema și altfel: ce vreți și puteți să faceți voi, oamenii – de altfel, cei mai evoluați din clasa mamiferelor – și noi nu știm să facem? Vă tot lăudați că știți să faceți unelte de muncă și să le folosiți, iertați-mă, dar mă pufnește râsul. Semănați cu niște infirmi care se laudă cu cârjele lor. Construiți locuințele cu greu, chinuindu-vă, folosind pentru aceasta forțe contranaturale cum ar fi focul, aburul, construiți de mii de ani și de fiecare dată altfel, nereușind nici până acum să găsiți o formă comodă și rațională a locuinței. Pe când furnicile jalnice, pe care sincer le detest pentru bădărănie și adeziunea la cultul forței fizice, au rezolvat o dată pentru totdeauna această simplă problemă. Vă lăudați că tot timpul vă aflați într-o continuă dezvoltare și că aceasta nu cunoaște limite. Nu ne rămâne decât să râdem. Căutați ceva, de mult descoperit și licențiat, folosit din timpuri străvechi, și anume: organizarea rațională a societății și sensul existenței…

Edik asculta atent, ca un profesionist, iar Fedea, mușcând

dintr-un cotor cu dinții lui superbi, rosti:

— Eu, bineînțeles, sunt un slab dialectician, dar am fost educat în spiritul ideii că mintea omului este cea mai desăvârșită creație a naturii. Noi, cei din munți, suntem obișnuiți să ne temem de înțelepciunea omenească și să ne închinăm în fața ei, iar acum, când am reușit într-o oarecare măsură să-mi fac studiile, nu încetez să mă minunez de curajul și ingeniozitatea cu care omul deja a creat și continuă să creeze așa zisa a doua natură. Mintea omenească este… Este… Clătină din cap și tăcu.

— A doua natură! rosti pe un ton veninos Păduchele. Al treilea element, a patra împărăție, a cincea stare, a șasea minune a lumii… Un mare lider al omenirii ar fi putut întreba: pentru ce vă trebuie două naturi? Ați murdărit una, iar acum încercați să o schimbați cu alta… Doar ți-am mai spus, Feodor: a doua natură reprezintă cârjele unui infirm. În ceea ce privește rațiunea… Dacă nu ai fi vorbit, nici eu nu aș fi ascultat. De sute de veacuri aceste burdufuri îndesate cu amestec alimentar pălăvrăgesc despre rațiune și nici până acum nu au reușit să înțeleagă despre ce este vorba. Asupra unui singur lucru au căzut de acord: în afară de ei, nimeni nu posedă rațiune. Și uite ce trebuie remarcat! Dacă o ființă este mică, dacă e ușor s-o otrăvești cu o scârboșenie chimică sau pur și simplu s-o strivești cu degetul, atunci nimeni nu se sinchisește de ea. O asemenea ființă are, desigur, instincte, nervozitate primitivă, o formă inferioară a sistemului nervos… O concepție tipică imbecililor încrezuți. Dar vezi bine că ei sunt raționali, ei trebuie să argumenteze totul pentru a strivi insectele, lipsiți de scrupule! Și să vezi, Feodor, cum argumentează ei asta. Să zicem că o viespe de pământ și a depus oușoarele într-o mică vizuină și aduce mâncare pentru viitorii urmași. Și ce fac acești tâlhari? Fură ca niște barbari ouăle depuse și apoi observă cu o satisfacție idioată cum nefericita mamă închide vizuina goală, cimentând-o. Adică, uite ce proastă e viespea, nu știe ce face și asta datorită instinctelor, a instinctelor oarbe, înțelegi? N-are rațiune și în caz de necesitate poate fi și ea strivită cu unghia. Simți ce

măsluire murdară a termenilor? se presupune apriori că scopul vieții viespii este înmulțirea și ocrotirea urmașilor, iar dacă nici această sarcină principală a ei nu este în stare s-o îndeplinească cu cap, atunci ce să mai ceri de la ea? Pentru ei, oamenii, cosmos-mosmos, fotosinteză-motosinteză, iar pentru biata viespe doar reproducerea, dar și aceea numai la nivel de instinct primitiv. Acestor mamifere nu le intră în cap că viespea are cel mai bogat univers spiritual, că în decursul scurtei sale vieți ea trebuie să reușească – ea vrea să reușească!

— Și în știință, și în artă, iar aceste animale cu sânge cald habar nu au că ea pur și simplu nu are timp și nici nu dorește să se uite înapoi la copilașii ei, cu atât mai mult că nici nu sunt copilași, ci niște oușoare absurde… Desigur, viespile au niște reguli, niște norme de conduită, o morală. Și pentru că viespile sunt de la natură foarte ușuratice în problemele perpetuării neamului, e normal ca legea să prevadă o anume pedeapsă pentru neîndeplinirea totală a obligațiilor de părinte. Orice viespe cumsecade trebuie să îndeplinească o anumită succesiune a acțiunilor: să sape vizuina, să depună oușoarele, să aducă drept hrană omizi paralizate și să închidă vizuina. Viespea este urmărită, există un control secret și aceasta întotdeauna are în vedere posibilitatea ca după vreo pietricică apropiată să fie prezent un inspector copoi. Bineînțeles, viespea observă că oușoarele au fost furate și că au dispărut proviziile, dar ea nu mai poate depune a doua oară ouăle și nici nu are de gând să-și piardă timpul cu reînnoirea proviziilor. Într-o deplină înțelegere a absurdității acțiunilor sale, ea se preface că nu a observat nimic și își îndeplinește până la capăt programul pentru că nu-i surâde deloc ideea de a fi târâtă prin cele nouă instanțe ale Comitetului de ocrotire a neamului… Imaginează-ți, Feodor, o șosea, o frumoasă magistrală ce se întinde netedă de la un orizont la celălalt. Un experimentator pune de a curmezișul drumului o tăbliță cu semnul „Ocolire”. Vizibilitatea este excelentă, șoferul vede foarte bine că nu-l amenință absolut nimic pe porțiunea închisă. El chiar înțelege că asta s-ar putea

să fie o glumă proastă, dar respectând regulile și normele de conduită ale unui bun automobilist, o pornește pe marginea oribilă a drumului, rulează printre hopuri, bolovani, împotmolindu-se în noroi sau înecându-se în praf, pierzând o mulțime de timp și nervi pentru a ieși din nou în aceeași șosea, cu două sute de metri mai încolo. De ce? Cauza este aceeași: șoferul respectă legile și nu vrea să fie târât prin instanțele Poliției Rutiere, cu atât mai mult cu cât și el, ca și viespea, are toate motivele să presupună că este o capcană și că acolo, printre tufișuri, se ascunde un inspector pe motocicletă. Iar acum să ne imaginăm că un experimentator necunoscut face acest experiment pentru a stabili nivelul intelectual al oamenilor și că acest individ este la fel de prost și îngâmfat ca și distrugătorul cuibului de viespe… Ha-ha-ha! Și la ce concluzie ajunge!… Flecarul, extaziat, bătu cu toate lăbuțele în masă.

— Nu, protestă Fedea. La dumneata, Flecarule, totul este cumva prea simplist. E normal ca atunci când omul se află la volan să nu poată străluci prin intelect…

— Tot așa, îl întrerupse Păduchele șiret, nu strălucește prin intelect nici viespea atunci când își depune ouăle. Aici, să știi, nu avem de-a face cu intelectul.

— Stai un pic, Flecarule, spuse Fedea. Dumneata mă încurci tot timpul. Ce vreau să spun… Ha, poftim, am uitat ce am vrut să spun… Da! Ca să te delectezi cu măreția rațiunii umane, trebuie să privești întreg edificiul acestei rațiuni, toate cuceririle științei, toate cuceririle literaturii și artei. Dumneata vorbești cu dispreț despre cosmos, dar rachetele, sateliții reprezintă un pas enorm de mare, entuziasmant, și trebuie să recunoști că nici o artropodă nu e capabilă de astfel de realizări.

Păduchele își mișcă disprețuitor mustățile.

— Aș putea să te contrazic, spunându-ți că artropodele nu au nevoie de cosmos, spuse el. Nici oamenii însă nu au nevoie de el și de aceea nu vom mai vorbi despre asta. Dumneata, Feodor, nu înțelegi niște lucruri simple. Fiecare specie are un ideal istoric bine definit și transmis din generație în generație.

Realizarea lui este în general denumită marea împlinire. Oamenii au avut dintotdeauna două idealuri tradiționale: acela de a zbura propriu zis, izvorât din invidia față de insecte, și acela de a zbura către Soare, ideal pornit din ignoranță, din convingerea că Soarele nu se află decât la o aruncătură de băț față de noi. Nu te poți aștepta ca Marele Ideal să fie același la specii diferite de ființe vii, cu atât mai mult la ordine și clase. Este amuzantă presupunerea că la muște s-ar fi transmis din generație în generație idealul de a zbura liber, la caracatițe idealul de a atinge adâncurile marine, iar la noi, cimex-lectularius, idealul de Soare, pe care noi nici nu-l putem suferi. Fiecare aspiră la ceea ce îi este inaccesibil, dar care totodată promite plăcere. Idealul de generații al caracatițelor este, după cum se știe, deplasarea liberă pe uscat, iar caracatițele stau în adâncuri reflectând mai tot timpul la asta. Străvechiul și groaznicul ideal al virușilor este stăpânirea absolută a lumii și, indiferent de metodele pe care ei le folosesc în prezent, nu se poate nega că sunt perseverenți, inventivi și capabili de sacrificii în numele mărețului ideal. Dar idealul grandios al arahnidelor? Cu milioane de ani în urmă au ieșit nechibzuit din ape pe uscat și de atunci sunt chinuite de visurile reîntoarcerii în elementul inițial. Dacă ați fi ascultat cântecele și baladele lor despre mare! Ți se frânge inima de jale și compasiune. În comparație cu aceste balade, mitul eroic al lui Icar și Dedal nu este decât o povestioară amuzantă. Ce ar mai fi? Au mai realizat câte ceva, pe o cale foarte ingenioasă, de altfel. Artropodele au, în general, rezolvări ingenioase. Ele obțin ceea ce își doresc prin crearea de noi specii. Întâi au creat păianjenii alergători pe apă, apoi păianjenii scafandri, iar acum lucrează din plin la elaborarea păianjenului ce respiră liber sub apă… Ce să mai vorbim de noi, păduchii. Noi am obținut de mult ceea ce ne-am dorit: atunci când pe lumea asta au apărut aceste burdufuri pline cu amestec alimentar… Mă-nțelegi, Feodor? Fiecare rasă cu idealul ei. Nu trebuie să vă lăudați cu realizările voastre în fața vecinilor de pe planetă. Riscați să fiți caraghioși. Veți fi socotiți niște proști de cei cărora idealurile

voastre le sunt străine și veți fi considerați niște jalnici palavragii de cei care și-au realizat de mult idealul.

— Nu pot să-ți răspund, Flecarule, spuse Fedea, dar trebuie să recunosc că nu e prea plăcut să te ascult. În primul rând, nu-mi place când respingi niște lucruri clare printr-o cazuistică șireată și, în al doilea rând, eu sunt totuși un om.

— Dumneata ești omul zăpezilor. Dumneata ești veriga lipsă. Nu e chip să obții ceva de la dumneata. Dumneata, dacă vrei să știi, nici măcar nu ești comestibil. Și știi de ce nu mă contrazic homo-sapiensii, ca să zic așa? De ce nu-și apără cinstea speciei, a genului, a ordinului lor? Explicația: nu au ce spune.

Edik lăsă atent această provocare în vânt. Puteam să-l contrazic pe Flecar, pe acest gură-spartă care mă irita îngrozitor, dar m-am abținut știind că Feodor Simeonovici se uită acum în cristalul magic și vede tot.

— Ba nu, permiteți-mi, protestă Fedea. Într-adevăr, sunt omul zăpezilor. Da, există un obicei de a fi jigniți, ne jignesc chiar și oamenii – rudele noastre apropiate, speranța noastră, simbolul încrederii noastre în viitor… Nu nu, permiteți-mi, Edik. Spun tot ceea ce gândesc. Ne jignesc cele mai ignorante și declasate specimene umane, dându-ne porecla abjectă de „yeti”, care, așa cum se știe, este asemănătoare, „yahoo-ului” lui Swift, poreclindu-ne când, „golub-yavan”, adică „maimuța-uriașă”, când „abominabilul om al zăpezilor”. Ne jignesc chiar și cei mai luminați reprezentanți ai omenirii, numindu-ne „Veriga-lipsă” și „om-maimuță”, ponegrindu-ne și cu alte porecle cu iz științific. Poate că, într-adevăr, meritățm o oarecare sfidare. Gândim încet, suntem prea nepretențioși, aspirăm prea puțin spre mai bine, rațiunea noastră încă dormitează. Cred însă, și știu asta, că aceasta este rațiunea omului care găsește cea mai mare plăcere în refacerea naturii, la început a celei înconjurătoare, apoi în perspectivă și pe a celei proprii. Dumneata, Flecarule, ești totuși un parazit. Iertați-mă, dar folosesc acest termen în sensul științific. Nu vreau să vă supăr, dar sunteți un parazit și nu puteți simți suprema plăcere de a reface natura. De ați ști cât de mare

poate fi această desfătare – natura e doar infinită și poate fi refăcută la infinit. Iată de ce omul este denumit regele naturii. El nu numai că studiază natura și găsește o desfătare uriașă, pasivă, în contopirea cu ea, dar el, în plus de asta, reface natura, o modelează conform necesităților și dorințelor lui, până va ajunge s-o modeleze după capriciul lui.

— Ei da! exclamă Păduchele. Numai că, deocamdată, omul îmbrățișează pe un oarecare Feodor, după umerii lui lați și păroși, îl scoate pe o scenă și îi propune demonstrarea procesului de apariție a omului din maimuță, în fața unei mulțimi meschine ce sparge de zor semințe… Atenție-atenție! țipă omul pe neașteptate. Astăzi la club vom audia lecția doctorului în științe Vialobiev-Frankenstein. „Darwinismul contra religiei”, împreună cu demonstrația vizuală a procesului de apariție a omului din maimuță! Actul întâi: „Maimuța”. Feodor stă sub masă lângă lector și se caută atent la subsuori după păduchi, aruncând în toate părțile priviri nostalgice. Actul al doilea: „Maimuța om”. Feodor, ținând în mâini coada unei mături, bântuie pe scenă, căutând ceva în care să bată. Actul al treilea: „Omul maimuță”. Feodor, sub supravegherea și conducerea pompierului de serviciu, face un foculeț pe o tavă de fier, mimând concomitent groaza și încântarea. Actul al patrulea: „Munca l-a creat pe om”. Feodor, ținând un ciocan deteriorat, din acelea folosite în abataje, întruchipează un fierar primitiv. Actul al cincilea: „Apoteoza”. Feodor se așază la pian și interpretează Marșul turcesc… Lecția va începe la ora șase, iar după lecție va rula un film străin nou, „Ultimul țărm”, și dans!

Foarte măgulit, Fedea zâmbi timid.

— Desigur, Flecarule, spuse acesta mișcat. Știam eu că între noi nu există divergențe mari. Bineînțeles că așa este: ușurel-ușurel, rațiunea va începe câte puțin să-și producă minunile binefăcătoare, promițându-ne în perspectivă Arhimezi, Newtoni și Einsteini. Atâta doar că exagerați un pic rolul meu în această manifestare culturală, deși înțeleg că dumneavoastră vreți pur și simplu să-mi oferiți o satisfacție.

Păduchele îl privi furios, iar eu am chicotit răutăcios. Fedea

se impacientă.

— Am spus ceva deplasat? întrebă acesta.

— Bravo, am spus. Așa i-ați tăiat-o din scurt, că a pălit la față. Vedeți, chiar a început să halească roșiile umplute, atât de neputincios e…

— Da, Flecarule, vă ascult cu interes, începu Edik. Bineînțeles, nu urmăresc să vă contrazic pentru că, așa după cum apreciez eu, noi vom mai avea încă multe dispute în probleme cu mult mai serioase. Aș fi vrut doar să constat că, din păcate, raționamentul dumneavoastră este mult prea uman și prea puțin original, caracteristic doar psihologiei speciei cimex-lectularius.

— Bine, bine, țipă iritat Păduchele. Toate astea sunt minunate. Dar oare măcar un singur reprezentat al homo-sapiensilor va catadicsi să-mi dea un răspuns direct la acele gânduri ce mi-au fost permise să le exprim aici? Sau, repet, n-are cum să mă contrazică? Sau omul rațional are tangență cu rațiunea tot atâta cât are șarpele cu ochelari cu acel aparat optic atât de larg răspândit? Sau nu are argumente accesibile înțelegerii pentru o ființă care posedă doar instincte primitive?

Atunci nu am mai rezistat. Aveam un argument accesibil înțelegerii și l-am folosit cu multă plăcere. I-am arătat degetul arătător și apoi am făcut o mișcare, ca și cum aș fi șters o picătură de pe masă.

— Foarte ingenios, spuse Păduchele, pălind. Asta e într-adevăr la nivelul celei mai înalte rațiuni…

Fedea se rugă timid să-i fie explicat sensul acestei pantomime, dar Flecarul spuse că totul nu-i decât o prostie.

— M-am plictisit aici, continuă acesta cu o voce exagerat de tare, uitându-se în jur ca un boier. Să plecăm de aici.

Am plătit consumația și am ieșit cu toții afară, unde ne-am oprit, fără a avea un țel anume. Edik propuse plecarea la hotel pentru a încerca găsirea unei camere, dar Fedea ne spuse că în Tmuscorpion nu e nici o problemă cu hotelul: în el nu locuiesc decât membrii Troicii, restul camerelor fiind libere. M-am uitat la Păduche cât era de deprimat și atunci, simțind

mustrări de conștiință, am propus o plimbare sub clar de lună pe malul râului Scorpionelul. Fedea fu de partea mea, dar Păduchele Flecar protestă: era obosit, îl plictisiseră interminabilele discuții, de fapt lui îi era foame și mai bine ar fi mers la un film. Ni s-a făcut milă de el – prea tare fusese șocat de gestul meu, care poate că fusese, într-adevăr, cam lipsit de tact. Ne-am dus la film, când, de după ghereta unde se vindea bere, ne ieși în cale bătrânelul Edelweis. Într-o mână ținea o halbă cu bere, iar cu cealaltă mână se cramponase de mașinăria lui. Vorbind împleticit, ne declară adeziunea lui la știință și atașamentul față de mine, apoi ne ceru banii de deviz, sporul pentru lucrul la înălțimi mari și chiar bani pentru cumpărarea unor întrerupătoare. I-am dat o rublă și acesta se repezi din nou după gheretă.

În drum spre cinematograf, Flecarul tot nu reuși să se liniștească. Se lăuda, se lega de trecători, „strălucea" prin aforisme și paradoxuri, dar tot părea a nu fi în apele lui. Pentru a-i reda echilibrul sufletesc, Edik îi povesti Păduchelui Flecar despre aportul uriaș pe care l-ar putea aduce acesta din urmă la teoria Fericirii Liniare și îi făcu un apropo extrem de străveziu la gloria lui universală și la iminența plecării într-o delegație pe termen lung în străinătate, incluzând și țări exotice. Echilibrul sufletesc fu restabilit în totalitate, Flecarul parcă mai prinse curaj și seriozitate, iar de cum se stinse lumina în sală plecă printre rânduri să mai înțepe pe cineva, provocând astfel supărarea mea și a lui Edik. Eu mă așteptam la un scandal de pomină, iar lui Edik îi era teamă că-l voi strivi pe Flecar. Colac peste pupăză, în sală era zăpușeală, filmul era grețos și când totul se termină respirarăm ușurați.

Luna strălucea, o boare răcoroasă venea dinspre Scorpionel. Fedea spuse cu vinovăție că ține regim și că venise timpul să se culce. Am hotărât să-l conducem până la Colonie. Mergeam pe mal. Jos, la poalele râpei, străvechiul Scorpionel își purta apele otrăvitoare de canal în curenții lui de cristal. Pe malul celălalt se întindea larg, în lumina lunii, o luncă inundabilă. La orizont se profila întunecată linia zimțată a pădurii îndepărtate. Deasupra unor turnuri estompate de negură,

aproape dărâmate, evolua o farfurie zburătoare micuță, cu luminile semnalizatoare în funcțiune.

— Ce-i cu ruinele alea? întrebă Edik.

— E Cetatea Privighetorii, răspunse Fedea.

— Nu mai spuneți! se miră Edik. Tocmai aici? Cea de pe lângă Murom? {7}

— Da. Secolul doisprezece.

— Dar de ce sunt numai două turnuri? întrebă Edik.

Fedea îi spuse că până la asediul cetății fuseseră patru: Zgripțuroaica, Babaul, Scuipă-Venin și Criminalul. Godzilla a pârjolit zidul dintre Babaul și Criminalul, s-a năpustit în curte și le-a căzut în spate apărătorilor. Totuși era cam nerod și se spunea că era cel mai zdravăn și mai prost dintre dragonii cu patru capete. Nu prea se descurca în ale tacticii și nici nu dorea asta, de aceea, în loc să dărâme succesiv turnurile, concentrându-și loviturile pe fiecare în parte, el s-a năpustit concomitent asupra tuturor celor patru, câte un cap de fiecare. Numai că printre cei asediați s-au aflat draci abili și cu spirit de sacrificiu; frații Tâlhari, Solovei {8} Odihmantievici și Liagva Odihmantievici, împreună cu Liho Chioara {9}, precum și spiritul turbat reunit Terminator, poreclit Bubuliță. Iar Godzilla, așa cum era și de așteptat, a avut numai de suferit datorită prostiei și zgârceniei sale. La început, e adevărat, a reușit să-l doboare pe Terminator, bolnav în acea zi de gripă virotică, iar lacheul Godzillei, Vampirul Beowulf {10}, s-a năpustit cu lăcomie asupra lui Scuipă-Venin, apoi, după ce a renunțat imediat la acțiunile militare, s-a luat de băutură și tâlhărie. A fost însă primul și singurul succes al Godzillei în această campanie. Solovei Odihmantievici s-a luptat nebunește, râzând în pragul Babaului, fără a se retrage măcar un pas. Liagva Odihmantievici a cedat copilărește primul etaj al Zgripțuroaicei, dar s-a baricadat la al doilea etaj, a clătinat turnul și s-a prăbușit împreună cu acesta pe unul din capetele Godzillei ce se afla în plin atac. Concomitent, Liho Chioara a atras cu șiretenie și sânge rece un alt cap de pe flancul drept, tocmai în subsolurile pline cu salpetru ale Criminalului și a aruncat în aer întreg turnul.

Pierzându-și jumătate din capete, Godzilla, care și mai înainte era un prostănac fără pereche, s-a damblagit de-a binelea și a început să se zvârcolească prin cetate, strivind laolaltă dușmani și aliați, dând din copite și retrăgându-se. Cu aceasta bătălia a luat sfârșit, Solovei Odihmantievici l-a omorât pe Beowulf cel beat cu o lovitură acustică, apoi a murit și el din cauza arsurilor multiple. Cei rămași în viață, vrăjitoarele, mumele pădurii, știmele, baubaii, zgripțuroaicele și spiridușii au omorât adversarii lor demoralizați, pe vârcolaci, trolli {11}, gnomi, satiri, naiade {12} și driade {13}, apoi, lipsiți de un conducător, s-au răspândit vraiște prin pădurile înconjurătoare. În ceea ce-l privește pe prostovanul de Godzilla, acesta a ajuns în marea mlaștină care astăzi poartă numele de împotmolirea Vacilor, unde de altfel a și crăpat la scurtă vreme de cangrenă gazoasă.

— Interesant, spuse Edik, privind atent turnurile întunecate și mițoase ale Babaului și lui Scuipă-Venin. Acolo, intrarea e liberă?

— Liberă, spuse Fedea. Cu cinci copeici.

Plimbarea s-a dovedit a fi reușită. Fedea ne explică organizarea Universului și ne mai spuse, printre altele, că vede cu ochiul liber inelele Saturnului și Pata Roșie de pe Jupiter. Invidios, păduchele îi dovedi înflăcărat că asta nu-i decât o balivernă bine plătită și că Universul, în realitate, are forma unei saltele pe arcuri. În jurul nostru se agita mereu timidul Kuzma, un pterodactil obișnuit. De fapt, nici nu-l vedeam prea bine în întuneric. Tropăia mărunt pe undeva în fața noastră, uneori mai răscolea tufișurile de lângă drum, orăcăind ușor, iar alteori își lua zborul, acoperind luna cu aripile lui larg desfăcute. L-am chemat, promițându-i bunătăți și prietenia noastră, dar tot nu s-a încumetat să se apropie de noi.

În Colonie am făcut cunoștință cu Extraterestrul Constantin. Acesta avusese ghinion cu carul. Farfurioara lui zburătoare aterizase forțat în urmă cu un an, deteriorându-se definitiv, iar Constantin nu a mai putut îndepărta câmpul de forță protector, ce se forma automat în momentul aterizării.

Câmpul era de asemenea natură, încât nimic străin nu putea fi strecurat în interiorul lui, doar Constantin cu îmbrăcămintea lui și piesele de la motorul farfuriei zburătoare putând străbate liber, în ambele sensuri, pelicula vineție. O familie de șoareci de câmp, care întâmplător s-a aflat pe locul aterizării, a rămas acolo, Constantin fiind astfel nevoit să o hrănească din rezervele lui, și așa sărace, pentru că alimentele pământene nu puteau fi trecute sub cupola protectoare nici măcar în stomacul său. Sub cupolă mai rămăseseră, uitați de cineva pe aleea din parc, niște papuci, de altfel singurul lucru pământean care-i putea fi cât de cât de folos lui Constantin. În afară de șoareci și papuci au mai fost captate în câmpul protector două tufișuri de lemn câinesc, o parte dintr-o pocitanie de bancă, scrijelită toată cu tot felul de inscripții, un sfert de acru de pământ umed, care de atunci nu s-a mai uscat deloc.

Lui Constantin nu-i prea mergeau treburile. Nava stelară nu se lăsa reparată. În atelierele locale nu existau, bineînțeles, nici un fel de piese de schimb sau utilaje speciale. Ceva-ceva poate că s-ar mai fi putut procura de prin centrele științifice ale lumii, era însă necesară intervenția Troicii, astfel că de mai multe luni Constantin aștepta nerăbdător citația. Încrezător în ajutorul oamenilor, nu-și dorea decât îndepărtarea blestematului de câmp protector și aducerea vreunui savant celebru la bordul navei sale, dar în general era mai degrabă pesimist, obișnuindu-se deja cu ideea că tehnica pământeană nu-l va putea ajuta decât peste vreo două sute de ani.

Farfurioara zburătoare a lui Constantin, strălucind precum o gigantică lampă cu gaz, nu se afla departe de drum. De sub farfurioară răsăreau picioarele lui Constantin încălțate cu papuci, măsura patruzeci și patru, marca fabricii „Scorohod” {14}. Picioarele acestuia alungau mereu șoarecii captivi ce-și cereau insistent cina.

Fedea ciocăni în câmpul protector și la vederea noastră Constantin ieși de sub farfurioară. Strigă ceva la șoareci și ieși în întâmpinarea noastră. Faimoșii papuci rămaseră evident

înăuntru și imediat șoarecii își înjghebară din ei o locuință temporară. Am făcut prezentările, ne-am exprimat compasiunea și ne-am interesat cum îi mai merg treburile. Constantin se înviora și ne informă că, după toate aparențele, începe să se mai „mişte” câte ceva, ne enumeră vreo douăzeci de aparate necunoscute nouă și care îi erau foarte necesare. Era o ființă rațională foarte comunicativă și prietenoasă. Sau poate că numai tânjea după niște interlocutori. Îi puneam întrebări la care el ne răspundea bucuros. Nu arăta însă prea bine și l-am sfătuit să nu mai lucreze așa de mult că îi va dăuna. Oricum era timpul să doarmă. I-am explicat cu toții, preț de vreo zece minute, ce înseamnă „să doarmă”, după care a recunoscut că problema nu-l interesează defel, mai bine nu face asta… Și apoi, se apropia momentul când trebuiau hrăniți șoarecii. Ne strânse mâna și se băgă sub farfurie. Ne-am luat rămas bun și de la Fedea, și de la Păduche, apoi ne-am dus la hotel. Era târziu, orașul dormea și doar undeva departe se auzea o armonică și cântecul unor voci cristaline de fete:

Îi spun celui ce mi face curte și ce are trei ochi în frunte:
Nu orbi din pasiune suntem frați de rațiune…!
Delfinul Isaac, caracatița Spiridon și extraterestrul albastru.

Dimineață am mâncat în grabă kefir și castraveți. Eram foarte grăbiți. Voiam să-l vedem cât mai repede pe administrator și să clarificăm situația noastră curentă. Situația noastră n-am reușit s-o clarificăm, în schimb am lămurit-o pe cea a administratorului. Situația lui era de compătimit.

A fost odată ca niciodată un om, nu făcea nimic deosebit, nu deranja pe nimeni, realizase succese în munca lui de administrator la un cămin, când pe neașteptate a fost chemat de însuși tovarășul Golâi, care îl mustrului pentru devotamentul față de religie și îl retrogradă în funcția de administrator al Coloniei de Fenomene Inexplicabile. Dacă ar fi fost mai tânăr, mai citit, poate că ar fi reușit să se desfășoare și acolo, dar tovarășul Zubo nu era așa. Era un slujbaș zelos și în plus de asta era un om cu un simț deosebit de ridicat al dezgustului. „Mă pierd aici, ni se plângea. Mă pierd aici cu șerpii ăștia bărboși și infecți, cu caracatițele și extratereștrii

ăștia. Mi-am pierdut complet pofta de mâncare, slăbesc, nevastă-mea îmi tot strâmtează pantalonii și nu există nici o perspectivă… Azi, uite că a mai aterizat încă un parazit, bolborosește ceva, dar nu pe rusește, hrișcă nu halește, carne nu halește, dar se pare că servește pastă de dinți… Eu nu pot s-o mai duc așa. Asta e ceva ilegal și am să fac o plângere, am să ajung până la tovarășul Golâi…” Noi l-am compătimit.

Situația deplorabilă a administratorului se agravase o dată cu apariția cazului Isaac, delfinul rațional. Delfinul murise mai demult din cauze neelucidate, în schimb dosarul lui trăia și provoca încă multe neplăceri. Și iată de ce trăia. În primul rând, Isaac murise lăsând neconsumate două tone de cod proaspăt aduse special pentru el. Această cantitate de cod, cândva proaspăt, atârna de gâtul nefericitului administrator întocmai ca o piatră de moară și nu se întrevedea nici o posibilitate de scăpare. Administratorul a început chiar să mănânce singur codul, apoi cu toată familia, a invitat mereu oaspeți la masă, a hrănit jumătate din câinii Kitejgradului, s-a otrăvit de câteva ori cu pește, porcul lui cel mai grozav a murit, otrăvindu-se și el cu pește, dar cantitatea de două tone nici că s-a micșorat. În al doilea rând, dosarul lui Isaac nu a fost închis pentru că, până când actul de deces a circulat prin instanțe, cadavrul a devenit un animal împăiat, fiind dat apoi la școala din Kitejgrad ca material didactic, în timp ce împrejurările morții au provocat unele suspiciuni instanțelor, astfel că actul s-a întors la emitent cu o rezoluție prin care se solicita „Autopsia post-mortem” pentru precizarea împrejurărilor amintite.

De atunci, administratorul primea săptămânal câte o interpelare: „De ce nu au fost trimise până acum rezultatele autopsiei?”, la care administratorul răspundea invariabil că se vor lua toate măsurile pentru „urgentarea răspunsului la adresa dvS. Numărul…”

Peștele nu putea fi trecut la pierderi pentru că nici delfinul nu era trecut în aceeași categorie și asta datorită faptului că nu i se făcuse autopsia post-mortem, în plus de asta nu putea fi schimbată cu nici un chip atitudinea lui Hlebovvodov față

de defunctul Isaac: „Și ce dacă a murit? Mi-e indiferent că a murit. Am promis că îl voi demasca și așa voi face”. Cauza încăpățânării ostile a lui Hlebovvodov se datora primei întâlniri a acestuia cu Isaac, când delfinul l-a declarat în mod public tembel, în patru limbi europene și două asiatice, ca replică la cuvintele lui Hlebovvodov: „Ce să ne mai batem capul cu el, un pește obișnuit, vorbitor, am mai citit despre așa ceva”.

Iată că și astăzi dimineață, administratorul stătea la măsuța lui, aplecat deasupra dosarului nerezolvabil al lui Isaac, un dosar care se burdușise de atâtea interpelări.

— Mă autodistrug, conchise administratorul. Mă autodistrug pentru un fleac. Dacă nici astăzi nu îmi dau voie să-l trec la pierderi, mă spânzur, zău așa…

În acest moment bătu de ora nouă și apăru Troica. Ne-am ocupat locurile. De-abia a început administratorul Zubo să pomenească de delfin și de numărul dosarului, că imediat a și fost întrerupt. Hlebovvodov flutură o bucată dintr-un ziar și anunță:

— Iată că am aici un material referitor la acest Isaac al dumneavoastră. Presa centrală a fost informată că delfinul, se vede treaba, nici măcar nu este pește. Nici chiar eu nu reușesc să înțeleg, trăiește în apă, are coadă și nu este pește. Și atunci după voi ce ar fi, o pasăre? Sau… Asta… Poate un cocoș?

— Sunt propuneri? întrebă binevoitor Lavr Fedotovici.

— Sunt, interveni Hlebovvodov. Amânăm până la o clarificare deplină. Răposatul era un element suspect, fie-i țărâna ușoară. Mai are încă multe probleme, nu numai codul. Of, atât de multe, că le adulmec cu nasul!

— Bine, dar a murit, se văită neputincios administratorul. Poate îl trecem totuși la pierderi, ce ziceți? Să fie în contul școlii…

— Tovarășe Zubo, se porni Farfurkis în stil de mentor. Zadarnic ne încerci răbdarea. Ea nu este infinită. V-am mai explicat doar că și Homer, și Shakespeare, și încă multe alte personalități de asemenea au murit, dar totuși continuă să rămână niște enigme pentru cercetători. Moartea nu poate

constitui un obstacol pentru munca de cercetare, mai ales pentru cercetarea administrativă. Pentru Troică nu contează dacă obiectul mai trăiește sau nu. Important pentru Troică este să constate în ce măsură el este sau nu un fenomen inexplicabil.

— Bun, asta pentru delfin, spuse administratorul. Dar cu codul cum rămâne?

— Suntem din nou gata să vă explicăm că datorită trecerii acestui produs în documente, în calitate de aliment pentru dosarul cu numărul șaisprezece, atunci el poate fi trecut la pierderi numai după folosirea acestui aliment de către acest dosar sau doar în cazul în care însuși dosarul este trecut la pierderi.

— Revizia bate la ușă, se plânse administratorul. Vor găsi la mine pe plus două tone de pește putrezit…

— Mda, îl compătimi Farfurkis. Se impune să întreprindeți ceva.

— Poate să cumpăr un alt delfin? Cu banii mei, munciți… Cumătrul meu îmi spunea că la Moscova există un astfel de magazin…

— Este dreptul dumneavoastră, spuse Farfurkis. Nu cred însă că este legal să hrăniți cu produsul destinat dosarului cu numărul șaisprezece un oarecare alt delfin aflat în afara competenței Troicii.

— Ce să fac cu peștele?

— Să hrănești cu el dosarul cu numărul șaisprezece, răspunse Farfurkis.

L-am privit pe Edik. Edik părea senin. Probabil că deja căpătase imunitate. De altfel, dosarul era simplu.

— Grrrm, făcu Lavr Fedotovici. Exprimând opinia generală a asistenței, propun să amânăm problema codului până la o clarificare deplină. Treceți la alt dosar, tovarășe Zubo.

Administratorul, suflându-și nasul și ștergându-și lacrimile, se aplecă deasupra mapelor. Următorul dosar era cel al caracatiței Spiridon și atunci Edik tresări. Undeva în viitorul nemărginit, Troica va trebui să i-l dea lui Edik pe Spiridon, doar dacă, bineînțeles, nu îi va intersecta drumul vreo cantină

oarecare sau vreun atelier întreprinzător de mode.

Se vede treaba că dosarul lui Spiridon se întindea pe o perioadă de mai bine de un an și era studiat săptămânal.

Cefalopodul străvechi și arogant nu dorea să vină la ședințele Troicii, cerând în schimb ca Troica să vină la el. Ambiția afișată de cele două părți încurca rezolvarea conflictului, pentru că aici era vorba, de fapt, despre cine învinge pe cine.

— Iar nu a venit intrigantul ăla bătrân, spuse satisfăcut Hlebovvodov.

— Să trăiți, nu a venit, confirmă abătut administratorul.

— Ca să vezi, ce animal, continuă Hlebovvodov. Are picioare cu toptanul, canalia, și nu poate să vină!

— Nu cu toptanul, are „optotanul", îl corectă Farfurkis.

— Cum adică „optotanul"? se supără Hlebovvodov.

— Octopodul are opt picioare, spuse duios Farfurkis. Deci, el are „opt tot anul".

— Hai, ia mai lăsați-mă, se burzului Hlebovvodov. Ce le tot învârți aici? Optotan, neoptotan… Mai bine spuneți că nu știți! Să-l lăsăm pe consultantul științific să ne explice… Tovarășe consultant științific! Câte picioare are octopodul? Cu toptanul sau opt?

Vâbegallo nu știa.

Rânji, se trase de barbă și rosti:

— Asta… Câte picioare?… Care va să zică, se șarman ilia chel che șoz de și melodieu {15}…

— Ce? spuse Hlebovvodov.

— Tu comprandr se tu pardone {16}, explică Vâbegallo, simțind că se află pe drumul cel bun.

— Aha… Șovăi Hlebovvodov. Asta, noi, desigur, înțelegem… Latina, germana… Aș vrea totuși să precizați câte picioare are caracatița în cauză? Cu toptanul sau opt?

— Zece, răspunse Edik.

Hlebovvodov îl privi buimăcit.

— Vă țineți de farse? întrebă acesta. De altfel, tovarășe reprezentant, dumneavoastră vă aflați la serviciu. N-aveți decât să vă țineți de farse acasă, cu nevasta.

— Tovarășe Hlebovvodov, nu-mi arde deloc de farse, obiectă

politicos Edik. Ați pus o întrebare consultantului și pentru că acesta se află în dificultate, vă răspund eu în locul lui. Caracatița Spiridon are zece picioare. Zece picioare, iar ca să fim mai exacți, nu picioare, ci mâini, pentru că octopodul nu umblă pe tentacule, cu ele apucă, întocmai ca și cu niște mâini.

— Dar picioare, are picioare? întrebă Hlebovvodov. Măcar unul tot o avea!

— N-am ce să mai adaug, spuse Edik.

— O clipă, interveni Farfurkis. În acest caz de ce se numește octopod?

— Dar Spiridon nu este un octopod. Spiridon este un calmar, megatoitis.

— Aha, făcu Farfurkis. Vă mulțumesc.

— Pentru noi e totuna, spuse răutăcios Hlebovvodov. Mâini sau altceva. În cel mai rău caz, ar fi putut să vină și în mâini. Totuși nu e invitat la dans, ci la o ședință… Și-n fond, ce treabă avem noi? Noi îl chemăm, el nu vine, nu pe noi ne arde. Avem și altele destule pe cap. Cine este următorul?

— Avem o cerere de la Spiridon, raportă administratorul.

— Se respinge, se respinge! sări Hlebovvodov.

— Grrrm, făcu Lavr Fedotovici. Tovarășe Hlebovvodov, aveți vreo întrebare?

— Nu, se rușină Hlebovvodov. Sunt vinovat.

— Poporul dorește să cunoască toate detaliile, continuă Lavr Fedotovici, uitându-se prin binoclu la Hlebovvodov. Între timp, unii membri ai Troicii încearcă, probabil, să înlocuiască opinia generală a Troicii cu opinia lor particulară. Poporul, însă, spune acestor tovarăși: n-o să reușiți, tovarăși!

Se așternu o liniște încărcată de respect. Se auzea chiar cum îl chinuiesc mustrările de conștiință pe Hlebovvodov. Lavr Fedotovici lăsă binoclul și ordonă:

— Raportează, tovarășe Zubo.

— Memorandumul cu numărul doisprezece, citi administratorul. Prin prezenta, ambasadorul Plenipotențiar al Uniunii Generale a Străvechelor Cefalopode Gigantice își mărturisește sincerul său respect Președintelui Troicii de

raționalizare și utilizare a fenomenelor (senzații) inexplicabile, Excelenței Sale tovarășul Vuniukov Lavr Fedotovici și îi aduce la cunoștință următoarele:

1. Prezentul memorandum este al doisprezecelea ca număr din rândul documentelor cu conținut identic trimise de către ambasadorul Plenipotențiar pe adresa Excelenței Sale.

2. Ambasadorul Plenipotențiar nu a primit nici până astăzi înștiințarea de amânare ori confirmarea de primire ori vreun răspuns adecvat la măcar unul dintre documentele sus menționate.

3. Ambasadorul Plenipotențiar este nevoit să constate cu regret instalarea unei nedorite tradiții care este puțin probabil să contribuie la relațiile normale între înaltele părți contractante.

Admițând că, în legătură cu cele mai sus menționate, cele unsprezece documente anterioare nu au ajuns din diferite motive în sfera atenției Excelenței Sale, ambasadorul Plenipotențiar consideră necesar a informa din nou pe Excelența Sa cu privire la intențiile lui ce decurg din obligațiile ambasadorului Plenipotențiar față de Uniunea Generală, intenții pe care are onoarea de a vă vi le prezenta:

1. Ambasadorul Plenipotențiar are intenția de a se întâlni cu reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe al înaltei părți contractante, aceasta în scopul de a delibera asupra procedurii de înmânare a scrisorilor sale de acreditare Ministrului de Externe.

2. După menționata deliberare, ambasadorul Plenipotențiar are intenția de a înmâna Ministrului de Externe al înaltei părți contractante scrisorile sale de acreditare.

În interesul înaltelor părți contractante și admițând că cele unsprezece documente anterioare nu au ajuns din diferite motive în sfera atenției Excelenței Sale, ambasadorul Plenipotențiar consideră că este de obligația lui să repete propunerile făcute Excelenței Sale:

1. Ambasadorul Plenipotențiar ar fi dorit să se întâlnească cu Excelența Sa pentru examinarea mijloacelor și a securității transportării lui, a ambasadorului Plenipotențiar, la locul

întâlnirii cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe al înaltei părți contractante.

2. Ambasadorul Plenipotențiar lasă la aprecierea Excelenței Sale perioada de întâlnire cu Domnia Sa.

3. În ceea ce privește locul întâlnirii, având în vedere particularitățile fizice și fiziologice ale organismului ambasadorului Plenipotențiar, ar fi de dorit ca întâlnirea să aibă loc la reședința actuală a ambasadorului Plenipotențiar.

Cu deplină considerație rămân în așteptarea hotărârii Excelenței Sale, prea umilul Dumneavoastră servitor, SPIRIDON Ambasadorul Plenipotențiar al Uniunii Generale a Străvechelor Cefalopode Gigantice

— Asta-i tot, spuse administratorul.

— Grrrm, rosti Lavr Fedotovici. Ce propuneri sunt referitoare la subiect?

— Eu am o singură propunere, anunță Hlebovvodov. Să-l privăm pe ticălosul ăla de hrană. Să stea nemâncat, doar este limpede că își bate joc de noi. De câte ori nu i s-a spus, vino la ședință, iar el ne trimite numai mâzgăleli. Uitați ce propun: să-l înfometăm și o să-i vină mintea la cap…

În acest moment, răsucind rapid remoralizatorul, Edik se hotărî să scoată la suprafață, în încercarea de a-și realiza programul utopic de transformare morală a Troicii, tot ceea ce mai rămăsese rațional bun-veșnic în adâncurile conștiinței lui Hlebovvodov. A reușit să scoată doar imaginea ștearsă a unei scrumbii în sos de muștar și o exclamație nedeslușită, spusă pe un ton profesional: „Nu blocați ușile, următoarea stație Kropot-kinskaia!”

— Nu, nu, tovarășe Hlebovvodov, îl contrazise Farfurkis. Așa ceva nu e permis. Cum adică „nu blocați ușile”? Pentru convorbiri ușile trebuie să rămână deschise. Și dacă o fi într-adevăr ambasador? Trebuie să păstrăm o minimă precauție diplomatică. Bineînțeles, e cu totul altă poveste faptul că se comportă incompatibil cu postul său și că pretinde Troicii niște acțiuni care ar submina prestigiul nostru. E necesar, desigur, să-l punem la punct. Trebuie să-i comunicăm în scris că Troica nu este împuternicită să intre în orice fel de relații

cu Ministerul Afacerilor Externe, că sarcina Troicii este de a raționaliza și utiliza fenomenele inexplicabile și că tocmai de aceea Spiridon nu reprezintă pentru Troica mai mult decât dosarul numărul șase, iar acesta, Spiridon, este obligat să se prezinte pentru cercetare și trebuie să se supună acestei hotărâri. Prin urmare, Troica propune să fie prezent aici, să zicem, luni, iar funcțiile lui diplomatice nu interesează câtuși de puțin Troica.

— Grrrm, făcu Lavr Fedotovici. Poporul nu dispune de surplus de hârtie pentru a purta corespondență cu fenomenele inexplicabile. Pe de altă parte, poporul este primitor și ospitalier. Exprimând opinia generală, propun ca tovarășul Zubo să explice încă o dată în cuvinte dosarului numărul șase toată neghiobia purtării acestuia. Să-l aprovizionați cu hrană ca mai înainte. Mai sunt alte propuneri? Raportorul nu are întrebări? continuăm ședința cu ordinea de zi a Troicii. Următorul. Raportați, tovarășe Zubo.

Administratorul deschise următoarea mapă și începu raportul:

— Dosarul numărul șaizeci și patru. Numele: nu a fost stabilit. Prenumele: nu a fost stabilit. Patronimicul: nu a fost stabilit…

— Protestez, sări Farfurkis. Cum adică nu a fost stabilit? Trebuie stabilit. Să ne adresăm miliției, dacă este nevoie…

— Nu recunoaște nimic, canalia, spuse feroce Hlebovvodov.

— E extraterestru, explică plictisit administratorul. Ăștia niciodată nu au nume.

— Protestez în mod ferm! se înfierbântă Farfurkis, răsfoindu-și nebunește carnețelul. În instrucțiuni se specifică foarte clar! Paragraful șase, capitolul patru, a doua parte… Iată! „În cazul în care fenomenul inexplicabil reprezintă o ființă vie, dar din diferite motive nu i se poate stabili numele propriu, trebuie pentru comoditatea înregistrării și identificării să i se acorde un nume, prenume și patronimic la alegerea și confirmarea Troicii. Notă. Pentru a se evita impersonificările, abuzurile și defăimările, este interzis să se acorde ființelor vii mai sus menționate numele unor oameni celebri din istorie, literatură

și artă. Lista numelor – vezi Anexa nr. 19.” Dumneavoastră n-ați citit niciodată instrucțiunile?

— Nu! N-am citit! se înflăcără și administratorul. Instrucțiunile nu sunt pentru mine, sunt pentru dumneavoastră! Eu nu le-am avut niciodată în mână! Iar dumneavoastră nu ascultați niciodată totul până la capăt… Eu am o anexă la anchetă: „Descriere sumară a dosarului cu numărul șaizeci și patru”.

— Ce fel de descriere? întrebă Farfurkis, vădit tulburat, în timp ce își răsfoia din nou carnețelul.

— Chiar dumneavoastră ați spus la instructajul trecut: dacă omul nu are nici nume, nici prenume, nici patronimic, atunci măcar să fie descris. Uitați, chiar tovarășul Vâbegallo a propus… Vorbiți, vorbiți și singuri nu știți ce vorbiți…

— Asta… Se hotărî să intervină Vâbegallo. Fe se che dua advienn se chi purra {17}, care va să zică…

— Dificultate? întrebă cu o voce moartă Lavr Fedotovici. Tovarășe Farfurkis, îndepărtați-o.

— Da, într-adevăr, recunoscu Farfurkis. M-am grăbit puțin cu protestul. Problema este că aveam în vedere paragraful șase, în timp ce dosarul aflat în cercetare se încadrează în paragraful șapte din același capitol, unde se specifică: „În cazul în care fenomenul inexplicabil reprezintă o substanță care poate fi considerată ființă vie doar cu anumite incertitudini, adică, dacă însuși faptul identificării fenomenului inexplicabil ca fiind ființă vie reprezintă o dificultate pentru Troica…” Iată, tovarăși, că într-adevăr este necesar să numim un asemenea fenomen după numărul dosarului și al descrierii sumare anexate la anchetă. Îmi ridic protestul.

— Ați îndepărtat dificultatea? întrebă Lavr Fedotovici. Continuați, tovarășe Zubo.

— Cu ce să continuu acum? întrebă administratorul. Să continuu cu punctul patru sau mai întâi cu descrierea?

— Ce importanță are? se repezi imprudent Hlebovvodov, dar imediat se sperie și, inexplicabil, se băgă sub masă.

Farfurkis răsfoia carnețelul în căutarea dispozițiilor și nu le

găsea. Vâbegallo încerca să cadă pe gânduri, dar din cauza efortului îi curse sânge din nas și atunci se lăsă păgubaș. M-am uitat la Lavr Fedotovici și m-am cutremurat. Lavr Fedotovici se înălța deasupra tuturor precum un bastion. Era înfricoșător să-ți imaginezi tensiunea nebunească a gândului ce clocotea acum dincolo de fațada de granit a liniștii și indiferenței sale. Punctul patru sau descrierea? Descrierea sau punctul patru? în instrucțiuni nu sunt prevăzute dispoziții corespunzătoare, renunță Farfurkis.

Se cocea o tragedie, un conflict îngrozitor, fără precedent, care putea fi rezolvat doar printr-o minune. Iar minunea se produse.

— Raportați descrierea, spuse simplu Lavr Fedotovici.

Toți se înviorară brusc. Farfurkis se lumină la față și începu să noteze ceva în procesul verbal. Hlebovvodov ieși de sub masă și începu să-l privească cu devotament pe Lavr Fedotovici. În ceea ce-l privește pe Vâbegallo, acesta își permise să sufle nasul de două ori, ba încă într-un asemenea mod, încât sunetele scoase de el să poată fi percepute ca niște cuvinte de admirație, într-un dialect franțuzesc. Eu și Edik ne-am strâns mâinile cu înflăcărare.

— Descrierea dosarului cu numărul șaizeci și patru, citi administratorul. „Dosarul cu numărul șaizeci și patru reprezintă o substanță semilichidă, de culoare cafenie, având un volum de aproximativ zece litri și o greutate de șaisprezece kilograme. Nu miroase. Gustul a rămas necunoscut, la forma vasului în care a fost turnată. Pe o suprafață netedă ia forma unei turte rotunde, cu o grosime de până la doi centimetri. Dacă pui sare peste el, are convulsii. Se hrănește cu zahăr tos. Nu se împute în timp. Are capacitatea de a-și reface masa scoasă din el.” Administratorul puse deoparte descrierea și reveni la anchetă. Punctul patru. Anul și locul nașterii: nu este stabilit, însă, probabil, nu pe Pământ…

— Probabil! pufni sarcastic Farfurkis. Dumneavoastră ne veți fundamenta asta mai târziu, îi spuse el lui Vâbegallo, amenințându-l cu degetul.

— Negreșit! răspunse cu însuflețire profesorul Vâbegallo.

Poporul va fi mulțumit!

— Naționalitatea, ridică vocea administratorul. Probabil, extraterestru. Studii: probabil, superioare. Limbi străine: probabil, cunoaște. Profesia și locul de muncă în prezent: probabil, pilot de navă cosmică. Dacă a fost în străinătate: probabil…

— Cum adică? sări Hlebovvodov. Cum adică, probabil?

— Uite așa! își scoase colții administratorul. De unde să știu? poate că a sosit aici din Suedia, ce să-i fac dacă nu vorbește…

— Cred că vigilența lasă de dorit, spuse Hlebovvodov. Farfurkis, scrie, frățiorule, în procesul-verbal, pentru orice eventualitate: că cică Hlebovvodov îi amintește administratorului de vigilență!

Administratorul se uită la el cu ură și continuă:

— Iată pe scurt esența inexplicabilității: ființă necunoscută (poate substanță), de pe o planetă necunoscută (poate că nu de pe o planetă), componente chimice necunoscute și, în principiu, un nivel nedeterminat al intelectului. Datele referitoare la rude lipsesc, domiciliul stabil este necunoscut. Asta-i tot.

— N-am ce zice, asta-i tot, chicoti răutăcios Hlebovvodov. Asta, eu am fost director la herghelia numărul doi, la biroul de încărcare descărcare numărul nouă, în anul o mie nouă sute cincizeci și doi, și vine la mine o gloabă. Eu, zice el, sunt o gloabă. N-are documente, nu cunoaște limbi străine, n-are nume, nu e cunoscut. Ar fi trebuit să-l dau afară cât ai zice pește sau să-l dau pe mâna miliției, dar eu, lipsit de experiență, l-am primit, mă înțelegeți: ce mai, mă gândeam, lasă-l și pe el, doar e o gloabă. Iar după o săptămână îmi aduce pe lume un mânz – asta-i una la mână! Dispare fără urmă – doi la mână! Și mai dispar încă cinci saci cu ovăz de parcă i-ar fi lins o vacă cu limba… Ca să vezi, ce gloabă! Iar tu o ții una și bună – necunoscut, care cică, probabil, nu e demascat… Parc-ar fi copii, zău așa!

— Da da! interveni hotărât Farfurkis. Nici eu nu sunt satisfăcut. Asta nu-i muncă, să știți. Administratorului i se poate ierta, dar dumneavoastră, tovarășe Vâbegallo, mă

uimiți.

Vâbegallo ridică mănușa.

— Cu ce? cu ce vă uimesc, tovarășe Farfurkis? întrebă el.

— Cu această descriere întocmită neconvingător, tovarășe Vâbegallo. Cu asta! spuse Farfurkis.

— Acesta-i răspuns în doi peri, nu o descriere, adăugă Hlebovvodov. Și eu pot să fac o astfel de descriere.

Atunci Vâbegallo își ridică barba, îi privi cu ferocitate pe criticiștii debusolați, își suflecă mânecile și începu să le scoată măruntaiele.

După cum reieșea, înalta știință, pe care el avea cinstea să o reprezinte aici, nu apăra pentru prima dată interesele poporului de invectivele profanilor și diletanților. Se penibl me selia fe diubien. {18} El, profesorul Vâbegallo, este legat de popor printr-un cordon ombilical, datorită obârșiei comune, și niciodată nu va considera o rușine demascarea și respingerea personală a atacurilor. El, profesorul Vâbegallo, socotește că e de datoria lui să amintească unor tovarăși de aici, că știința noastră nu admite mistificări, născociri de fapte și adaosomanie. El, profesorul Vâbegallo, poate să înțeleagă ca om dorința tovarășului Hlebovvodov ca dosarul cu numărul șaizeci și patru, aterizat la noi, să fie considerat ca fiind venit, să zicem, din RFG. Je prevua je lia șer de pul. {19} Atunci tovarășul Hlebovvodov ar fi putut, cu sufletul ușurat, să-și adune un mic capital politic și să fie inițiatorul transferării acestui dosar în cu totul alte instanțe. El, profesorul Vâbegallo, înțelege și dorința tovarășului Farfurkis ca dosarul să fie recunoscut clar ca substanță. Atunci tovarășul Farfurkis ar fi avut posibilitatea de a pasa acest dosar la Institutul de geologie și să-și elibereze astfel o cantitate din timpul rezervat poporului, pentru a efectua plimbări dubioase, ceea ce constituie o mărturie a nivelului nu tocmai înalt de morală pe care îl are. Știința respinge însă cu indignare, prin persoana profesorului Vâbegallo, atât de iresponsabilele metode de muncă cu fenomenele inexplicabile. Dacă știința nu are destule date pentru a afirma că dosarul cu numărul șaizeci și patru a sosit la noi din RFG, atunci ea, știința, poate răspunde

direct și fără echivoc la întrebarea dacă dosarul a fost în străinătate: probabil. Dacă științei nu-i ajung faptele pentru determinarea materialității sau vitalității dosarului, atunci ea, știința, poate identifica dosarul, fără paradă și prea multă zarvă, clar și exact la limită, ca fiind „o ființă necunoscută, în paranteze – probabil, substanță". Lavr Fedotovici, prezent aici, poate confirma că de mult au apus timpurile mistificărilor, născocirilor de fapte și adaosomaniei și că zadarnice sunt eforturile unor membri ai Troicii de a întoarce roata istoriei, lia fam e lia compan dă liom. {20}

Lăsându-ne influențați de spiritul corporativ {21}, eu și Edik am aplaudat puternic, Vâbegallo se înclină și se așeză.

Gata preparat, cu măruntaiele scoase, Hlebovvodov socoti că în asemenea condiții ar fi mai bine să se retragă pe poziția inițială, de unde începu din nou să-l privească cu devotament pe Lavr Fedotovici. Șmecherul de Farfurkis nu se lăsă însă. Deși copleșit de suferințele provocate de răni, el găsi totuși puterea de a ataca din flanc și să dea o contralovitură.

— Aș fi vrut numai să subliniez, spuse el cu greutate, că noi nu suntem niște tinerei, că noi purtăm o responsabilitate, că obligația noastră este de a studia fenomenele inexplicabile și că aici ne este propus pentru cercetare un obiect practic necunoscut. Conform instrucțiunilor, continuă el, ridicându-și vocea, metoda de lucru cu un obiect necunoscut trebuie să fie principial alta, pentru că obiectul necunoscut poate, printre altele, să fie autoinflamabil, exploziv, otrăvitor sau chiar antropofag. Iată de ce sunt categoric împotriva cercetării dosarului în momentul de față, când printre noi se află Lavr Fedotovici, a cărui viață are o prea mare valoare, pentru a avea dreptul să o supunem riscului.

Toate privirile se îndreptară spre Lavr Fedotovici. Acesta tăcu mult timp, cu pleoapele lăsate și fumând „Herțegovina-Flor". Apoi rosti:

— Poporul…

— Da! Da! sări Farfurkis. Întocmai!

Lavr Fedotovici parcă nici nu auzi această intervenție. Duse binoclul la ochi și îi cercetă timp de câteva minute pe

administrator și Vâbegallo. Liniștea în care amândoi așteptau hotărârea șefului îl satisfăcu, probabil.

— Poporul așteaptă de la noi o faptă, rosti în fine, lăsând binoclul jos. Lăsați dosarul să intre, tovarășe Zubo.

Administratorul se întoarse repede, ținând cu ambele mâini un borcan mare de sticlă, în care se afla dosarul cu numărul șaizeci și patru. Administratorul era vizibil disperat și eu, împreună cu Edik, l-am înțeles imediat. În primul rând borcanul era pentru castraveți murați, capacitatea maxim cinci kilograme. Nu era prea clar unde dispăruse restul kilogramelor din extraterestru. În al doilea rând, dosarul șaizeci și patru avea o culoare albastră stridentă, nici vorbă de cafeniu, așa cum se specifica în descriere. Ehe, acum să vezi, m-am gândit. Și am văzut.

Administratorul nici nu puse bine borcanul pe masa de demonstrații, că Farfurkis și scoase un țipăt disperat, smulse din mapă descrierea și își aținti ochii asupra foii.

— Cafeniu! Zbieră. Cafeniu! ce ați adus, tovarășe Zubo? De ce este albastru, când aici scrie că e cafeniu? lavr Fedotovici! E albastru, nu cafeniu! Iar în descriere e cafeniu, nu albastru!

Ședința explodă. Administratorul se bătu cât putu de tare cu pumnii în piept și jură că era cafeniu, chiar și astăzi dimineață; nu știa de ce se albăstrise, singur se albăstrise, nici nu-l vopsise, nici nu-l schimbase. Hlebovvodov cerea actul și tot îi dădea întruna cu gloaba mincinoasă. Farfurkis chema procurorul, acuza de falsificare și tentativă de inducere în eroare a unui organ responsabil. Lavr Fedotovici stătea tăcut, cu masca de gaze pusă, și din când în când dezlipea cu degetul marginea căștii ca să respire…

Curând obosiră cu toții și amuțiră; doar administratorul se încăpățâna să mai hârâie cu ultimele puteri: „Iisuse Hristoase al nostru… Fiul lui Dumnezeu… Mama Lui, Preacurata Fecioara Maria… Nu l-am vopsit!” Într-un sfârșit, tăcu și el. În liniștea așternută, răsună gros, venită parcă din Mammoth Cave {22}, vocea lui Lavr Fedotovici:

— Dificultate? tovarășe Farfurkis, îndepărtați-o.

Farfurkis își aranjă cravata și rosti o cuvântare din care

reieșea că asemenea cazuri sunt prevăzute în instrucțiuni și anume la paragraful doisprezece, capitolul cinci, partea a patra, unde scrie negru pe alb că în cazul schimbării înfățișării exterioare, sau chiar a structurii interne, a fenomenului inexplicabil, trebuie întocmit un act având formatul numărul o sută zece supra doi. Farfurkis îi exemplifică lui Lavr Fedotovici formatul și cu acordul șefului începu să scrie actul, dar tocmai atunci descoperi că la compunerea actului sunt necesare următoarele materiale inițiale: a) fenomenul inexplicabil în înfățișarea lui actuală și b) fotografia color (sau peliculă de film) a stării inițiale. Pentru că administratorul, de speriat ce era, se găsea în stare aproape inconștientă, Farfurkis căută singur în dosar fotografia (pelicula de film) și imediat descoperi că fotografia (pelicula de film) nu exista în dosar.

— Unde-i fotografia? întrebă Farfurkis pe un ton înfricoșător, atât de înfricoșător, încât administratorul își reveni. Unde sunt cele două fotografii color, mărimea nouă pe doisprezece, ale dosarului cu numărul șaizeci și patru?

Administratorul mișcă slab din buze.

— Dar sunteți un adevărat criminal! spuse Farfurkis cu o uimire fără margini.

— Nu, gemu administratorul.

— Sunteți un sabotor neglijent! spuse Farfurkis, privindu-l dezgustat.

— Nu, gemu administratorul. Iisuse Hristoase… Doisprezece sfinți apostoli…

— O bubă plină cu puroi pe fața administrației locale! continuă Farfurkis.

— Nu! țipă administratorul. Ce vină am eu? Neismark! El, nu eu. El a refuzat!

— Cum adică a refuzat?

— I-am spus; fotografiază-l! Iar el nu a vrut! I-am spus: fotografiază-l! Nu, că nu fotografiază!… Nu e subordonatul meu, ci al vostru!… Eu nu am nici un acces…

— Neismark, la mine! tună înfundat Lavr Fedotovici și administratorul o rupse la fugă din cameră.

— Nu-mi place acest Zubo, spuse imediat Farfurkis. O

persoană dubioasă.

— Crește porci, comunică repede profesorul Vâbegallo.

— Asta cunoaștem, spuse Farfurkis.

— Fata lui… Asta… A divorțat.

— Și asta cunoaștem.

— Face bragă.

— Face, recunoscu Farfurkis. Și o vinde.

— Are icoane în casă, spuse Vâbegallo. De credință veche. Citește și Biblia, ba chiar o conspectează, care va să zică…

— Da? se arătă surprins Farfurkis. Asta-i interesant.

— Nuzan savon chelcheșoz osit {23}, rosti plin de sine Vâbegallo.

În acel moment, Hlebovvodov, care de mult căzuse pe gânduri, privind borcanul cu dosarul ce se albăstrise, se ridică brusc, se apropie de masa de demonstrații și îi dădu târcoale. Administratorul este pierdut, m-am gândit. Exact așa s-a și întâmplat, Hlebovvodov luă borcanul în mâini și-l cântări în palmă.

— Dar aici nu e un pud, spuse el. Aici, dacă vreți să știți, nu e nici jumătate de pud. De aia zic, că mă uit în descriere, unde scrie zece litri, iar borcanul îmi este foarte bine cunoscut, e din acelea de cinci litri. Eu cunosc astfel de borcane, întotdeauna îmi iau gustarea din ele… Aici e și o etichetă… „Castraveți murați… Volum: cinci litri.” Simțiți unde mă duc cu vorba? Simțiți?

Lavr Fedotovici își trase masca de gaze de pe față și își aținti binoclul asupra borcanului, Vâbegallo deschise chiar gura, din cauza curiozității. Farfurkis își răsfoia exasperat carnețelul, iar eu mă gândeam ce se va întâmpla acum cu administratorul: ori îl paște un transfer cu retrogradare, ori îi vor pune în cârcă o afacere criminală. Era un om simpatic, deși un prost.

— Și încă nu se cunoaște nimic, spuse Hlebovvodov, mirosind cu atenție dosarul. Poate că a vomitat și apoi a diluat cu apă… Și, în general, poate că e doar apă. A aruncat acolo niște albăstreală pentru tărie și crede că totul este în regulă…

Ușa se deschise larg și în cameră dădu buzna, cu capul plecat, lunganul și slăbănogul de Neismark, cu mâinile în

buzunare, începu să turuie chiar din prag, privind în colțul de jos al camerei, cel îndepărtat. „Ce mai e și asta… Iar îmi faceți șicane… Ce nu v-am mai făcut pe plac…” Totuși nu-l băgă în seamă nimeni. Toate privirile erau ațintite sinistru asupra administratorului palid, care își scosese capul de după spatele lui Neismark și începuse să vorbească și el, tot din prag: „Iată-l, să răspundă el, iar eu, ce… Eu n-am acces…”

— Tovarășe Zubo, rosti cu o voce mieroasă Lavr Fedotovici și toți amuțiră. Trebuie să prezentați cei cinci litri lipsă din dosar. Termen: patru minute.

Am sărit spre administrator, l-am luat de braț și l-am scos în anticameră, unde l-am culcat pe o bancă din lemn, realizată după un design modern. Administratorul era mai alb decât marmura, ochii erau dați peste cap, nu mai avea puls. I-am pus sub cap scurta mea, i-am desfăcut gulerul cazacei și l-am pleznit peste obraji, suflându-i totodată peste față. Toate astea n-au avut nici un efect asupra bietului administrator, era însă limpede că nu va muri și, lăsându-l culcat, am intrat în sala de ședințe. Eram curios cum se va descurca Neismark.

Neismark se descurca splendid. Îi încolțise pe Hlebovvodov și Farfurkis, aplecându-se deasupra lor cu cei doi metri și zece centimetri ai lui, de baschetbalist, și țipa ca de la o tribună:

— Eu cunosc mai bine decât voi paragraful doisprezece! Îl cunosc nu numai pe dinafară, ci și pe dinăuntru. Acolo se spune: din față! Înțelegeți rusește? Din fa-ță! Arătați-mi și mie unde este fața acestei ciulamale și eu o voi fotografia toată ziua! De unde față? De unde? Hai, ia ziceți, de unde? De ce tăceți? l-am fotografiat chiar și pe domnul Sucarno! Eu însumi l-am fotografiat… pe ăsta… Ăla, care tot umbla în pălărie! Eu… Paragraful doisprezece… pe de rost!… Da' dacă n-are față? Domnul Sucarno avea fața normală! Iar ăsta… Cum îl cheamă… Avea o față de murea lumea, trei zile nu-ți ajungeau să i-o faci! Da' la ăsta unde e…?

Hlebovvodov și Farfurkis nu se mai gândeau să atace. Aruncând priviri în toate părțile, se foiau tăcuți în colț, împingându-se reciproc și tropotind ca niște cai în grajd. Lavr Fedotovici privea toate astea prin binoclu, tolănindu-se în

fotoliu.

M-am întors la administrator și i-am dat să miroasă apa din carafa pentru vizitatori. Administratorul își reveni imediat, dar preferă să facă pe inconștientul până când urma să se clarifice situația.

— Tovarășe Zubo, i-am șoptit la ureche. Sunteți aproape leșinat, așa că stați aici, iar peste vreo cinci-zece minute să vă înapoiați și să repetați întruna: nu știu nimic, n-am făcut nimic. Am să încerc să aranjez eu totul. Ne-am înțeles?

Administratorul suspină slab, în semn de aprobare. A vrut chiar să spună ceva, dar tocmai atunci se deschise cu un bubuit ușa și din nou se prefăcu a fi mort. Nu era decât Neismark. Trânti satisfăcut ușa, dar atât de violent, că ceva se scurse în spatele tapetului. Ne spuse cu voce tare:

— Garda mă strivea în picioare, când îl fotografiam pe ăsta… Cum îl cheamă… Și tot nu m-am speriat! N-ați nimerit-o cu mine!… Unde-i fața? Nu e fața! Și dacă nu e față, nu e nici poză! Va fi față, va fi și poză! Instrucțiuni! Îl privi disprețuitor pe administrator, care zăcea culcat, și spuse: „Neputincios! Mameluc! Eu am fotografiat din ăștia role întregi. Aveți o țigară?”

I-am dat o țigară și el a plecat, trântind toate ușile. Am aprins și eu o țigară și am revenit în sala de ședințe. Răsuflând din greu, Farfurkis își răsfoia carnețelul, iar Hlebovvodov șoptea ceva la urechea lui Lavr Fedotovici. Observându-mă, se opri din șoptit și întrebă cu teamă:

— Ăsta… Fotograful… A plecat?

— Da, am spus sec.

— Dar administratorul unde este? întrebă amenințător Hlebovvodov.

— Are o criză de ficat, am răspuns la fel de sec.

— Spitalizat? întrebă repede Farfurkis.

— Nu, am răspuns.

— Atunci să intre și să răspundă! E o afacere criminală!

Am tras aer în piept și am început:

— Nu îmi este prea clar, tovarăși, ce se petrece aici. Nu îmi este prea clar nici unde mă aflu. Este o comisie autoritară sau

ce? Asistăm la un fenomen științific interesant, care se desfășoară după legi imanente, ce reprezintă un interes științific imens. Tovarășe Vâbegallo, mă uimiți. În locul dumneavoastră, de mult aș fi cerut să se constate într-un proces verbal faptul că aici s-a descoperit o corelație evidentă între caracteristicile calorimetrice și cele contractile ale obiectului. Cum trebuie să înțelegem asta? am întrebat, adresându-mă lui Edik.

— Trebuie să înțelegem asta în felul următor, răspunse imediat Edik. Schimbarea bruscă a volumului și a masei obiectului, așa zisa contracție, a dus la schimbarea culorii și poate chiar a componenței chimice…

— Vă rog, tovarăși, reflectați cu seriozitate asupra acestui fapt! Am intervenit. Și mai ales pe dumneavoastră vă rog, tovarășe Vâbegallo. Constatăm schimbarea culorii fără a avea la dispoziție nici calorimetru, nici spectrograf, nici… Ă-ă…

— Nici chiar cel mai simplu termobaroheliopter, exultă Edik. Așa ceva nu s-a mai întâmplat! Un efect uimitor, observabil cu ochiul liber! Iar dacă avem în vedere că acest efect se observă la temperatura camerei și la o presiune atmosferică normală, atunci se poate afirma cu îndrăzneală că avem de-a face cu un fenomen inexplicabil, de o valoare uriașă. Trebuie să subliniez că multe aspecte ale problemei au rămas, deocamdată, absolut nestudiate. Ar fi fost extrem de interesant studiul influenței contracției asupra calităților gustative și magice ale acestei substanțe. Știința cunoaște cazuri când, sub influența contracției, magicodeterminantul de Ierusalim capătă semn opus. Așa, de exemplu, Roger de Pontreval a constatat…

Până când Edik, înflăcărându-se tot mai mult, a prezentat esența lucrărilor lui Roger de Pontreval, eu m-am străduit să ghicesc dispoziția celor prezenți. Reacția Troicii mi se părea favorabilă: Lavr Fedotovici nu se atinsese de binoclu, Farfurkis nu-și mai răsfoise carnețelul, Hlebovvodov asculta cu gura căscată, așa că pericolul nu putea veni decât din partea lui Vâbegallo, care încă mai calcula, probabil, ce profit poată să scoată din situația creată. Trebuia ajutat și, de cum a tăcut Edik, am aruncat în luptă garda.

— De altfel, încă nu îmi este prea clar, am spus, dacă ar trebui să privim aici acest spectacol oribil ca pe o neînțelegere provocată de nechibzuința unor membri ai Troicii sau poate ca pe o încercare conștientă a unor membri ai Troicii de a trece sub tăcere efectul nou descoperit și de a-l ascunde opiniei științifice. Au mai existat astfel de cazuri, am încheiat eu cu o voce mormântală, m-am așezat, mi-am scos carnețelul din buzunar și am desenat câteva profiluri supraomenești.

Se auzea cum se spală o muscă pe masa din fața președintelui.

— Grrrm, făcu Lavr Fedotovici. Sunt întrebări pentru raportor?… Nu sunt întrebări? Propuneri?

Vâbegallo înțelese deja pe care parte a feliei era pus untul, dar nu se grăbi. Profesorul se ridică, își netezi barba, se sprijini cu degetele răsfirate de volumul Micii enciclopedii sovietice și un timp privi pe deasupra tuturor capetelor.

— Asta… Începu el. Am vorbit deja, nu o dată, nu știu dacă am scris sau nu în procesul-verbal că era prea mult zgomot, am vorbit deja, care va să zică, că efectul contracției calorimetrice nu a fost observat până acum, iar noi, aici… Asta… Am observat și am aruncat, care va să zică, în cârca administratorului, pe le puvr {24} Zubo… Nu am aruncat tot, bineînțeles, ci unele separate… Asta… Care sunt departe de știință. Am vorbit deja, că a sosit vremea, tovarăși, să raționalizăm dosarul cu numărul șaizeci și patru, cu atât mai mult, Doamne ferește, să-l utilizăm. Dosarul, desigur, trebuie amânat, și amânat până la un termen care va fi necesar, iar ceea ce nu se poate amâna, tovarăși, ceea ce nu avem deloc dreptul să amânăm este problema priorității. Dan notr pozision {25} sunt devuar {26} precise. Și în cazul de față, devuarul nostru constă în aceea că efectul să fie denumit și… Asta… Păstrat pentru istorie. De aceea eu, în mod categoric, propun o intervenție în fața organelor competente pentru a denumi acest efect cu numele tovarășului Vuniukov. Lia bonte diven e inepuisabl. {27}

Totul a mers mai departe ca pe roate. Apăru și administratorul, care, fără îndoială, trăsese cu urechea la ușă.

A fost primit cu bunăvoință, iar el repeta întruna că nu știe nimic, că asta-i treaba științei, el abia are, din mila Domnului, opt clase, în timp ce noi încercam să-l convingem că totul s-a clarificat, că nu se poate așa, munca-i muncă, se mai nimeresc și scăpări și unele greșeli. Farfurkis îi strânse mâna, drept scuză, Hlebovvodov îi spuse „frățioare", iar Lavr Fedotovici chiar glumi: „Deși sunteți tovarășul Zubo {28}, nu trebuie acum chiar să aveți un dinte contra noastră". Când terminarăm cu râsul, Lavr Fedotovici redeveni sever și rosti:

— A fost epuizată și ordinea de zi a ședinței. Constat că ședința de azi, ca și precedentele, s-a desfășurat într-o atmosferă de lucru și acțiune. Mai sunt și alte propuneri? Nu? Atunci declar închisă ședința de zi a Troicii și propun trecerea la odihnă și masă.

Trecerea la odihnă și masă s-a produs cu o repeziciune uimitoare. Cât ai clipi din ochi, am rămas doar noi trei: Edik, administratorul și eu.

— Vă mulțumesc, băieți, spuse administratorul cu însuflețire. M-ați salvat, m-ați susținut, să vă dăruiască Dumnezeu…

Privirea lui nebună se opri asupra extraterestrului albastru.

— Nu-mi era de ajuns delfinul și codul, rosti pe un ton tragic. Vocea lui coborî până la șoaptă. Dacă e să v-o spun p-a dreaptă… A șters-o ticălosul ăla amorf, a șters-o și m-a lăsat aici singur, să mă rontăie ăștia!

— Cum adică, a șters-o? întrebă Edik consternat.

— Uite așa! Azi dimineață, vin eu să-l pregătesc pentru demonstrație și ce văd? Oala lui nu mai este… Oala lui de lut în care a sosit! Ochii administratorului se holbară. Nu mai e oala! Pe jos era o băltoacă, iar în tavan, o gaură. Iar porumbeii stăteau. Ce era să fac? Of, m-am gândit, tot un drac. Am luat borcanul, am aruncat castraveții în găleată, am luat o cârpă și am șters băltoaca rămasă pe jos, punând-o în borcan. Mă gândeam: las' că născocesc eu ceva sau poate că nici n-or să observe, ticăloșii… Dar asta nu-i nimic! În ochii lui holbați licări groaza prin care trecuse. Era cafeniu, atunci când îl storceam, am văzut cu ochii mei, mâinile mi le-am spurcat… Apoi, când am intrat să iau borcanul – mamă,

măiculiță! Văd că e albastru! Ehe, or să mă bage în mormânt; și azi m-ar fi băgat, dacă nu ați fi fost voi, băieți, binefăcătorii mei…

Dosarul nr. 72. Extraterestrul Constantin.

Soarele matinal apăru de după un colț și un șuvoi cald inundă sala de ședințe prin geamurile deschise, când în pragul ușii se ivi Lavr Fedotovici. Având o față ca de piatră, propuse ca imediat să fie trase perdelele. „Poporul nu are nevoie de asta", explică el. În urma lui apăru imediat Hlebovvodov, care îl împingea în față pe Vâbegallo. Legănându-și geanta, Vâbegallo îi spunea ceva pe franțuzește, dar Hlebovvodov i-o tăie: „Bine, bine, vezi că faci gălăgie…" Când administratorul tocmai trăgea perdelele, în prag apăru Farfurkis. Mesteca ceva și se ștergea pe mâini. Vorbind repede și nedeslușit, se scuză pentru întârziere, dar, brusc, înghiți tot ce nu mai apucase să mestece și țipă:

— Protestez! ați înnebunit, tovarășe Zubo! Imediat să dispară aceste perdele! Ce-s manierele astea de separatism și de aruncare a umbrelor!

Apăru astfel un incident extrem de neplăcut și până când acesta a fost rezolvat, până când Farfurkis a fost înjosit și răstignit, până când și-au șters picioarele pe el și l-au bătut ca pe o tobă, Vâbegallo a spus: „Iată roadele binemeritate ale unui caracter rău", a dat din cap cu reproș și s-a uitat semnificativ la mine. Apoi Farfurkis, strivit, sfâșiat, destrămat și extenuat, a fost lăsat să putrezească în dezonoare la locul lui și toți, răsuflând din greu, și-au lăsat mânecile suflecate, și-au curățat rămășițele de piele de sub unghii, și-au lins colții plini de sânge, mârâind instinctiv, s-au așezat la masă și au declarat că sunt pregătiți pentru ședința matinală.

— Grrrm, își drese vocea Lavr Fedotovici, aruncând o ultimă privire către rămășițele răstignite. Următorul! raportați, tovarășe Zubo!

Administratorul își înfipse degetele încovoiate în mapa deschisă și pentru ultima dată își privi pe deasupra hârtiilor, cu ochii injectați, dușmanul zdrobit, răscoli indolent cu labele posterioare pământul, mai mârâi o vreme și doar atunci când

trase cu lăcomie prin nările dilatate aroma dulceagă a putreziciunii, se liniști definitiv.

— Dosarul cu numărul șaptezeci și doi, rosti cu o voce tărăgănată. Constantin Constantinovici Constantinov, două sute treisprezece înaintea erei noastre, orașul Constantinov, de pe planeta Constantina, steaua Antares…

— Ce te-aș ruga, îl întrerupse Hlebovvodov. Ce citiți acolo? Ne citiți un roman? Sau un vodevil? Tu, frățioare, ne citești o anchetă, iar ție îți iese un vodevil.

Lavr Fedotovici luă binoclul și îl îndreptă spre administrator. Administratorul se ofili.

— Asta, îmi aduc aminte că în Sâzran, a continuat Hlebovvodov, m-au trimis ca șef al unor cursuri de calificare pentru personalul cu studii medii și acolo, tot așa, era unu' care nu voia să mătură strada… Numai că parcă nu era în Sâzran, ci la Saratov… Da, sigur că da, la Saratov! La început, am întărit acolo școala de maiștri făinari, iar apoi, care va să zică, i-am trimis la aceste cursuri… Da, la Saratov, în cincizeci și doi, iarna. Îmi amintesc că era ger ca-n Siberia… Nu, spuse cu regret, nu a fost în Saratov. Asta a fost în Siberia, dar în ce oraș – mi-a zburat din cap. Ieri încă mai știam; eh, mă gândeam, ce bine era în acel oraș…

A tăcut, chinuitor de mult, cu gura deschisă. Lavr Fedotovici așteptă puțin, se interesă dacă mai sunt întrebări pentru raportor, se convinse că nu sunt întrebări și îi propuse lui Hlebovvodov să continue.

— Lavr Fedotovici, spuse surescitat Hlebovvodov. Mă înțelegeți, am uitat ce oraș era. Am uitat și basta. Deocamdată lăsați-l să citească mai departe, iar eu am să mă mai gândesc… Numai că să citească după formular, să numească punctele și să nu se grăbească, altfel iese ceva dezgustător…

— Continuați să raportați, tovarășe Zubo, spuse Lavr Fedotovici.

— Punctul cinci, citi administratorul cu frică. Naționalitatea…

Farfurkis își permise o mișcare slabă și imediat înmărmuri speriat. Hlebovvodov prinse însă această mișcare și îi ordonă

administratorului:

— De la început! De la început! Citește de la început!

— Punctul unu, spuse administratorul. Numele…

Până când acesta a recitit totul, am studiat remoralizatorul lui Edik. Era o cutiuță plată, strălucitoare, cu geamuri, ce semăna mult cu o mașinuță jucărie. Edik manevra uimitor de dibace acest aparat. N-aș fi putut să fac așa. Degetele lui se unduiau ca niște șerpi. Nu puteam să-mi iau privirile de la el.

— Herson! țipă pe neașteptate Hlebovvodov. În Herson era asta, uite unde era… Dumneata dă-i drumul, continuă, îi spuse administratorului care tresărise. Asta, eu doar așa, mi-am amintit… Se aplecă spre urechea lui Lavr Fedotovici și, topindu-se de râs, începu să-i șoptească ceva, astfel încât trăsăturile tovarășului Vuniukov exprimară tendința de a nu mai rămâne ca de lemn. Trebui să și le acopere cu palma, lată de atâta democrație.

— Punctul șase, începu șovăitor administratorul. Studii: superioare sin… Cri. Ere. Cretice.

Farfurkis se crispă, chiți și iar nu avu curaj. Hlebovvodov se ridică gelos:

— Care? Ce studii?

— Sincretice, repetă administratorul, dintr-o suflare.

— Aha, făcu Hlebovvodov și se uită la Lavr Fedotovici.

— Asta-i bine, rosti cu greutate Lavr Fedotovici. Ne place autocritica. Continuați raportul, tovarășe Zubo.

— Punctul șapte. Cunoașterea limbilor străine: toate, fără dicționar.

— Ce ce? sări Hlebovvodov.

— Toate, repetă administratorul, fără dicționar.

— Ce să spun, autocritică, spuse Hlebovvodov. Ei bine, vom verifica asta!

— Punctul opt. Profesia și locul de muncă în prezent: cititor de poezii amfibrahice {29}, este în concediu pentru scurtă vreme. Punctul nouă…

— Ia stați, spuse Hlebovvodov. Unde lucrează?

— În prezent se află în concediu, explică administratorul! Pentru scurtă vreme.

— Asta am înțeles și fără tine, protestă Hlebovvodov. Eu întreb: ce specialitate are?

Administratorul ridică mapa spre ochi.

— Cititor… Spuse el. Citește probabil poezii.

Hlebovvodov lovi cu palma în geam.

— Eu nu am spus că sunt surd. Am auzit ce citește. Citește și lasă-l să citească în timpul lui liber, după muncă. Eu vorbesc despre specialitate! Unde lucrează? Pe ce post?

Vâbegallo tăcea și atunci nu am mai rezistat.

— Specialitatea lui este să citească poezii, am spus. Este specialist în poeziile amfibrahice.

Hlebovvodov mă privi suspicios.

— Nu. Amfibrahice, asta înțeleg. Amfibrah, acolo… Una, alta… Ce vreau eu să clarific? Vreau să clarific pentru ce primește leafă?

— Practic, ei nu au leafă, am explicat.

— Aha! se învioră Hlebovvodov. Șomer! Dar imediat își ciuli din nou urechile. Nu, nu se potrivește! Nu se leagă. N-are leafă, dar e în concediu. Învârtiți voi ceva, vreți să vă descotorosiți de ceva…

— Grrrm, rosti Lavr Fedotovici. Există o întrebare pentru raportor, precum și pentru consultantul științific. Profesia dosarului cu numărul șaptezeci și doi.

— Cititor de poezii, spuse repede Vâbegallo. Și-n plus… Asta… Amfibrahice.

— Locul de muncă actual, spuse Lavr Fedotovici.

— E în concediu pentru o scurtă vreme. Se odihnește, care va să zică, pentru o scurtă vreme.

Fără să-și miște capul, Lavr Fedotovici își mută privirile spre Hlebovvodov.

— Mai aveți întrebări?

Hlebovvodov se foi întristat. Se vedea cu ochiul liber, cum înalt eroismul solidarității cu opinia șefului se luptă în el cu simțul tot atât de înalt al datoriei cetățenești. În sfârșit, învinse datoria cetățenească, deși cu pierderi vizibile.

— Ce vreau să spun, Lavr Fedotovici, se gudură Hlebovvodov. Iată ce trebuie să spun! Amfibrah – asta e pe

deplin clar. Amfibrah, acolo… Una, alta… Și în ceea ce privește poezia totul este clar. Pușkin, Mihalkov, Korneiciuc… Dar cititor?! În nomenclator nu există o astfel de profesie! E de înțeles că nu există. Altfel, ce ar ieși? Eu, care va să zică, citesc poezioare, iar pentru asta primesc bunătăți, pentru asta capăt concediu… Asta trebuie să clarific.

Lavr Fedotovici luă binoclul și-l îndreptă spre Vâbegallo.

— Ascultăm opinia consultantului, stabili el.

Vâbegallo se ridică.

— Asta… Spuse și-și mângâie barba. Aici, tovarășul Hlebovvodov subliniază just problema și pune foarte bine punctul pe „i”. Poporului îi place poezia – se lia mensiur le cheor no jevu le di. {30} Dar oare orice poezie este necesară poporului? Je vu demand anpeu {31}, oricare? Noi, tovarăși, știm că de departe nu oricare. De aceea, noi trebuie să urmărim asta cu foarte mare severitate… Cursul, care va să zică, stabilit, să nu pierdem din vedere farurile și… Asta… Le vin edre îi fo le buar. {32} Părerea mea personală este următoarea: ede tua e dieo tedera. {33} Eu aș fi propus însă să-l ascultăm pe reprezentantul de jos, prezent aici, tovarășul Privalov, să-l chemăm, ca să zic așa, în calitate de martor…

Lavr Fedotovici îndreptă binoclul spre mine. Hlebovvodov spuse:

— Ei bine, și așa se bagă tot timpul, n-are răbdare. Să ne lămurească el, dacă e atât de isteț…

— Vualia, spuse cu amărăciune Vâbegallo, leducasion con donno jenbom daprezan! {34}

— Așa zic și eu: lasă-l! repetă Hlebovvodov.

— Acolo, ei au foarte mulți poeți, am explicat. Toți scriu poezii și fiecare poet, desigur, dorește să aibă cititorii lui. Cititorul este însă o ființă neorganizată, nu înțelege acest lucru simplu. Cititorul citește cu plăcere poezii bune, ba chiar le învață pe de rost, iar de cele proaste nici nu vrea să audă. Se creează astfel o situație inechitabilă, inegală, iar fiindcă locuitorii de acolo sunt foarte manierați, ei caută ca tuturor să le fie bine. Prin urmare, a fost creată o profesiune specială: cititorul. Unii sunt specializați în iambi, alții în catrene, iar

Constantin Constantinovici este un mare specialist în amfibrahi, el însușindu-și acum și versul alexandrin {35}, obținând astfel o a doua specialitate. Această secție este, bineînțeles, vătămătoare, iar cititorii au dreptul nu numai la supraalimentare, ci și la concedii mai frecvente, pe termen scurt.

— Eu înțeleg toate astea! țipă Hlebovvodov. Acolo iambi, acolo alexandrini… Un singur lucru nu înțeleg: pentru ce sunt plătiți cu bani? Bine, să zicem că stă și citește. Știu, e vătămător! Dar cititul este un lucru liniștit, intern, cum să verifici dacă citește sau, dimpotrivă, moțăie și trage chiulul? îmi amintesc că eram șef serviciu la Inspectoratul de carantină și ocrotire a plantelor, când s-a nimerit unul la mine… Stătea la ședință și părea că ascultă, ba chiar scria ceva în blocnotes, dar de fapt dormea, nemernicul! Prin birouri, mulți au căpătat acum deprinderea de a dormi cu ochii deschiși… Și iată ce nu înțeleg: cum rămâne cu al nostru? Poate că minte! Nici n-ar trebui să existe o astfel de profesie, căreia să nu poți să-i faci vreun control: omul muncește sau, invers, doarme?

— Nu este chiar atât de simplu totul, intră în vorbă Edik, abandonând acordarea remoralizatorului. El nu doar citește. Îi sunt trimise toate poeziile amfibrahice. Trebuie să le citească pe toate, să le înțeleagă, să găsească în ele izvorul marilor plăceri, să îndrăgească poeziile și, bineînțeles, să descopere niște lipsuri. Este obligat să scrie periodic autorilor despre trăirile și gândurile sale, să ia cuvântul la seratele de creație ale acestor autori, la conferințele cu cititorii și să vorbească în așa fel încât autorii să fie mulțumiți, să simtă că sunt indispensabili… Este o meserie foarte foarte grea, încheie el. Constantin Constantinovici este un adevărat erou al muncii.

— Da, spuse Hlebovvodov. Acum am înțeles. Este o profesie utilă. Îmi place și sistemul. Este un sistem bun, echitabil.

— Continuați raportul, tovarășe Zubo, rosti Lavr Fedotovici.

Administratorul duse din nou mapa la ochi.

— Punctul nouă. Dacă a fost în străinătate: a fost. Datorită dereglării motorului s-a aflat timp de patru ore pe insula Rapa-Nui.

Farfurkis chițăi, spunând ceva nedeslușit, și Hlebovvodov continuă imediat.

— Al cui este astăzi teritoriul ăsta? îl întrebă pe Vâbegallo.

Profesorul Vâbegallo, zâmbind binevoitor, îl expedie spre mine, cu un gest larg, îngăduitor.

— Dăm cuvântul tineretului, spuse el.

— Este teritoriu chilian, am explicat.

— Chile, Chile, mormăi Hlebovvodov, privind neliniștit spre Lavr Fedotovici. Acesta fuma nepăsător. Dacă e Chile, atunci, mă rog, se hotărî Hlebovvodov, și doar patru ore… Bine. Mai departe?

— Protestez! șopti cu un curaj nebun Farfurkis, dar administratorul citea deja mai departe.

— Punctul zece. Esența inexplicabilității, pe scurt: ființă rațională venită din zona stelei Antares. Pilot de navă cosmică, denumită și farfurioară zburătoare…

Lavr Fedotovici nu obiectă, iar Hlebovvodov, privindu-l, dădu din cap, aprobator. Administratorul continuă:

— Punctul unsprezece. Date despre rudele apropiate… Aici este o listă mare.

— Citiți-o, citiți-o! insistă Hlebovvodov.

— Șapte sute nouăzeci și trei de persoane, îl preveni administratorul.

— Nu comentați. Treaba dumitale e să citești, așa că citește. Și deslușit.

Administratorul suspină și începu;

— Părinții: A, Be, Ce, De, E, Ef, Ge, Haș…

— Măi, ce-i asta? Bă, ia stai… Așteaptă… Spuse Hlebovvodov, pierzându-și politețea din cauza uimirii. Bă, ce ești la școală? Ce suntem noi, copii?

— Așa scrie, așa citesc, își arătă colții administratorul și continuă, ridicând vocea: I, Je, Ka, Le…

— Grrrm, făcu Lavr Fedotovici. Există o întrebare adresată raportorului. Tatăl dosarului cu numărul șaptezeci și doi. Numele, prenumele, patronimicul.

— O secundă, am intervenit. Constantin Constantinovici are nouăzeci și patru de părinți, de cinci sexe diferite, nouăzeci și

șase de coparticipanți conjugali cu patru sexe diferite, două sute șapte copii de cinci sexe diferite și trei sute nouăzeci și șase de coembrioni cu cinci sexe diferite.

Efectul comunicării mele întrecu orice așteptări. Lavr Fedotovici luă binoclul și îl duse, buimăcit, la gură. Hlebovvodov își lingea buzele neîncetat. Farfurkis răsfoia nervos carnețelul.

De la Vâbegallo nu puteam trage speranță și atunci m-am pregătit pentru bătălia generală: am adâncit tranșeele până la secțiunea totală, am minat locurile pe direcțiile pericolului de tancuri, am echipat și întărit barajele. Beciurile erau pline de muniții, artileriștii stăteau nemișcați lângă tunuri, infanteriștii primiseră câte un păhărel de vodcă. Liniștea se prelungea, furtuna se apropia, saturată de electricitate, și mâna mea atingea deja receptorul telefonului, gata să comand lovitura nucleară înaintea celorlalți, dar toată această așteptare a urletului, a bubuitului și zăngănitului se termină cu un nimic. Hlebovvodov rânji brusc, se aplecă la urechea lui Lavr Fedotovici și începu să-i șoptească ceva, aruncându-și prin colțuri privirile unsuroase. Lavr Fedotovici lăsă pe masă binoclul plin de salivă, își acoperi fața cu palma și spuse, ezitând:

— Continuați raportul, tovarășe Zubo.

Administratorul abandonă repede lista cu rude și citi:

— Punctul doisprezece. Domiciliul stabil: Galaxia, steaua Antares, planeta Constantina, statul Constantina, orașul Constantinov, chemarea 457 supra 14-9. Asta-i tot.

— Protestez, spuse Farfurkis cu o voce mai sigură. Fedotovici îl privi binevoitor. Dizgrația încetase și Farfurkis, cu ochii înlăcrimați de bucurie, începu să trăncăne: Protestez! În descrierea vârstei s-a strecurat o inepție evidentă. În anchetă se indică data nașterii ca fiind două sute treisprezece înaintea erei noastre. Dacă ar fi așa, atunci dosarul cu numărul șaptezeci și doi ar avea acum mai mult de două mii de ani, ceea ce depășește vârsta maximă atestată de știință la două mii de ani. Cer să se precizeze data, iar vinovatul să fie pedepsit.

Hlebovvodov întrebă invidios:

— Poate-i de la munte, de unde știți? {36}

— Dar, vă rog, permiteți-mi! insistă Farfurkis. Chiar și cei din munți…

— Nu vă permit, spuse Hlebovvodov. Nu vă permit să minimalizați cuceririle muntenilor noștri glorioși! Dacă vreți să știți, vârsta maximă posibilă a muntenilor noștri nu are limită! se uită victorios la Lavr Fedotovici.

— Poporul… Rosti Lavr Fedotovici. Poporul este veșnic. Extratereștrii vin și pleacă, dar poporul nostru, mărețul popor, el va exista pentru totdeauna.

Farfurkis și Hlebovvodov căzură pe gânduri, încercând să ghicească în folosul cui se exprimase președintele. Niciunul nu voia să riște. Unul se găsea sus, pe creastă, și n-avea de gând să se prăbușească de acolo din cauza unui oarecare extraterestru scârbos. Altul, aflat în adâncuri, stătea atârnat deasupra prăpastiei, dar abia acum i se aruncase frânghia de salvare. Între timp, Lavr Fedotovici spuse:

— Asta-i tot, tovarășe Zubo? Sunt întrebări? Nu sunt întrebări? există propunerea de a chema dosarul cu numele de Constantinov Constantin. Mai sunt și alte propuneri? Să intre dosarul.

Administratorul își mușcă buza, scoase din buzunar o biluță de sidef și, închizând ochii, o strânse puternic între degete. Se auzi un pocnet ca de sticlă destupată și alături de masa de demonstrații apăru Constantin. Chemarea îl surprinsese, probabil, în timpul lucrului. Era îmbrăcat în salopetă, stropit cu unsoare fosforescentă, purta mănuși metalice de lucru, la mâinile lui anterioare, iar mâinile posterioare și le ștergea grăbit de spate. Toți cei patru ochi mai purtau încă expresia preocupării, a acțiunii. În cameră se răspândi mirosul pătrunzător al Marii Chimii.

— Bună ziua, spuse Constantin bucuros, înțelegând în fine unde nimerise. În sfârșit, m-ați chemat. E adevărat, dosarul meu e un fleac, mi-e și rușine să vă deranjez pentru atâta, dar mă aflu într-o situație fără ieșire și nu mi-a mai rămas altceva de făcut decât să vă rog să mă ajutați. Ca să nu vă rețin prea

mult atenția, iată de ce am nevoie. Începu să îndoaie degetele de la mâna dreaptă anterioară. Laser pentru găuriri, dar să fie din acela, de cea mai mare putere. Injector cu plasmă, știu eu că dumneavoastră aveți deja din astea. Două incubatoare pentru o mie de ouă fiecare. Pentru început îmi ajung astea, dar bine ar mai fi fost să fi avut și un inginer cu înaltă calificare și o aprobare de lucru în laboratoarele IFAS {37}-ului…

— Ce extraterestru mai e și ăsta? spuse uimit și indignat Hlebovvodov. Ce extraterestru mai e și ăsta, vă întreb, dacă îl văd în fiecare zi la restaurant? Vă întreb, cetățene, cine sunteți și cum ați apărut aici?

— Eu sunt Constantin din sistemul Antares. Constantin ezită. Am crezut că dumneavoastră știți deja totul… Am fost întrebat deja, am completat și un chestionar… Îl observă pe Vâbegallo și îi zâmbi prietenos. Dumneavoastră ați fost cel care mi-a pus întrebări, nu-i așa?

Hlebovvodov se adresă și el lui Vâbegallo.

— Deci, după părerea dumitale, e extraterestru? întrebă insinuant.

— Asta… Spuse demn Vâbegallo. Știința contemporană nu neagă, care va să zică, posibilitatea sosirii unor extratereștri, tovarășe Hlebovvodov. Trebuie doar să fiți în temă. Această opinie oficială nu-mi aparține mie, ci oamenilor de știință, mult mai responsabili. Giordano Bruno, de exemplu, s-a exprimat cât se poate de oficial în această problemă. La fel și academicianul Volosianus Levon Alfredovici… Și. Asta. Scriitorii. Wells, de exemplu, sau, să zicem, Ciuguneț…

— Se petrec niște lucruri ciudate, spuse neîncrezător Hlebovvodov. Niște extratereștri ciudați…

— Iată că mă uit la fotografia din dosar, se auzi vocea lui Farfurkis, și văd că, în general, există o asemănare, deși tovarășul din fotografie are două mâini, iar acest cetățean necunoscut are patru. Cum poate fi asta explicat din punct de vedere științific?

Vâbegallo trânti un citat lung, în franțuzește, în care se spunea, pe scurt, că unui oarecare Arthur îi plăcea să vină

dimineața pe malul mării, bând, probabil, o ceașcă cu ciocolată fierbinte. L-am întrerupt și am spus:

— Cestea, te rog, stai cu fața spre tovarășul Farfurkis.

Constantin se supuse.

— Așa-așa-așa, spuse Farfurkis. Ne-am descurcat cu asta… Trebuie să vă spun, Lavr Fedotovici, că, fără îndoială, există o asemănare între fotografie și acest tovarăș. Iată, văd cei patru ochi… Da, patru. N-are nas. Ca… Gura ca un cârlig. Totul e în regulă.

— Nu știm, spuse Hlebovvodov. Presa scrie limpede despre extratereștri și confirmă faptul că, dacă ar exista extratereștri, ei ne-ar da de știre despre prezența lor. Și pentru că, care va să zică, nu ne înștiințează de prezența lor, înseamnă că ei nu există și sunt doar născocirea unor persoane de rea credință… Sunteți extraterestru? urlă brusc la Constantin.

— Da, confirmă Constantin, dându-se înapoi.

— Ați făcut cunoscută prezența dumneavoastră?

— Nu, spuse Constantin. Eu, în general, nu intenționam să aterizez la voi. Iar chestiunea nu constă doar în asta, după opinia…

— Nu, dragă cetățene, lăsați asta. Tocmai în asta constă chestiunea. Ai înștiințat prezența, fii binevenit, te primim cu pâine și sare, bea, distrează te. Iar dacă n-ai înștiințat prezența dumitale – să nu-ți fie cu supărare. Amfibrah ca amfibrah, dar nici noi nu primim aici banii degeaba. Noi muncim, nu putem să ne distragem atenția cu toți străinii. Asta-i opinia mea generală.

— Grrrm, făcu Lavr Fedotovici. Cine mai dorește să ia cuvântul?

— Eu, cu permisiunea dumneavoastră, se rugă Farfurkis. În linii mari, tovarășul Hlebovvodov a oglindit bine starea lucrurilor. Mi se pare însă că nu trebuie să-i întoarcem spatele acestui tovarăș, în ciuda faptului că suntem suprasolicitați cu atâtea probleme. Cred că noi ar trebui să abordăm mult mai individual acest caz concret. Eu sunt pentru o cercetare mai minuțioasă. Nimeni nu trebuie să aibă posibilitatea de a ne învinui de grabă, de birocrație, asta pe de o parte, precum și

de neglijență, nepăsare și lipsă de vigilență, pe de altă parte. Cu permisiunea lui Lavr Fedotovici, aș fi propus o chestionare suplimentară a cetățeanului Constantinov, pentru clarificarea personalității lui.

— Da' ce, înlocuim miliția? întrebă Hlebovvodov, simțind că adversarul învins începe să se cațere cu strășnicie pe povârniș.

— Vă rog să mă iertați, spuse Farfurkis. Nu înlocuim miliția, ci contribuim la executarea spiritului și literei instrucțiunilor, unde, în paragraful nouă, capitolul unu, partea a șasea, se spune că în acest caz… Vocea lui căpătă valențe solemne. „În cazul în care identificarea, efectuată de către consultantul științific împreună cu reprezentantul administrației care cunoaște bine condițiile locale, produce îndoieli Troicii, atunci trebuie făcută o cercetare suplimentară a dosarului, pentru clarificarea identității, ori împreună cu împuternicitul Troicii, ori la una din ședințele Troicii.” Asta propun și eu.

— Instrucțiuni, instrucțiuni, mormăi Hlebovvodov. Noi vom lucra după instrucțiuni, iar pungașul ăsta cu patru ochi ne va face capul calendar… ne fură timpul. Timpul poporului! exclamă, suferind și uitându-se pieziș la Lavr Fedotovici.

— De ce sunt pungaș? se ofensă Constantin. Mă insultați, cetățene Hlebovvodov. Și, în general, văd că vă este indiferent dacă sunt extraterestru sau nu, dumneavoastră vă străduiți doar să-i jucați o festă cetățeanului Farfurkis pentru a crește în ochii cetățeanului Vuniukov…

— Calomnie! urlă Hlebovvodov, înroșindu-se. Clevetiri! Ce înseamnă asta, tovarăși? Douăzeci și cinci de ani, pe unde nu am fost trimis… Nici o sancțiune… Și întotdeauna cu o promovare.

— Iar minți, spuse impasibil Constantin. V-au dat afară de două ori, fără nici o promovare.

— E o calomnie! lavr Fedotovici!… Tovarăși! vă angajați prea mult, cetățene Constantinov! Vedem noi acuși cu ce s-au ocupat sutele dumitale de părinți, ce fel de părinți au fost… Înțelegeți, a cules la rude, cât o întreagă întreprindere…

— Grrrm, interveni Lavr Fedotovici. Există propunerea de a încheia dezbaterile și de a trage linie. Mai sunt și alte

propuneri?

Se așternu liniștea. Fără să o ascundă, Farfurkis jubila, Hlebovvodov se ștergea cu batista, iar Constantin îl privea cu atenție pe Lavr Fedotovici, încercând să-i citească gândurile sau măcar să i se strecoare în suflet, încercări, evident, zadarnice, astfel că observam tot mai clar cum pe fața lui, cu patru ochi și fără nas, apare decepția căutătorului de comori experimentat, care după ce dă la o parte piatra sfântă și își bagă mâna până la cot în ascunzătoarea străveche nu găsește nimic, în afară de praf fin, păienjeniș lipicios și niște firimituri nedefinite.

— Deoarece nu mai sunt alte propuneri, rosti Lavr Fedotovici, începem cercetarea dosarului. Are cuvântul… Făcu o pauză chinuitoare, în timpul căreia Hlebovvodov era gata-gata să moară… Tovarășul Farfurkis.

Hlebovvodov se văzu pe fundul unei prăpăstii împuțite, de unde urmărea cu ochi nebuni zborul unui vultur negru ce zbura în cercuri, într-un albastru departamental, acum inaccesibil. Farfurkis nu se grăbea să înceapă. Se mai învârti de două ori în cerc, se găinăță în capul lui Hlebovvodov, apoi se așeză pe culme, își curăță penele pentru a arăta mai frumos și, privindu-l cochet pe Lavr Fedotovici, începu în sfârșit să vorbească:

— Dumneavoastră susțineți, tovarășe Constantinov, că sunteți un extraterestru de pe altă planetă. Cu ce documente puteți confirma declarația dumneavoastră?

— Aș putea să vă arăt jurnalul meu de bord, spuse Constantin. Dar, în primul rând, nu este transportabil și, în al doilea rând, eu, în general, n-aș vrea să mă chinuiesc și să vă chinuiesc cu niște dovezi. Am venit aici doar ca să vă cer ajutorul. Orice planetă care intră într-o convenție cosmică este obligată să acorde ajutor celor care au suferit accidente. Am menționat deja ce îmi trebuie și nu aștept decât un răspuns. Poate că dumneavoastră nu sunteți capabili să-mi acordați acest ajutor și atunci cel mai bine ar fi să mi spuneți direct… Nu e nici o rușine în asta…

— O secundă, îl întrerupse Farfurkis. Deocamdată vom

amâna cazul competenței comisiei de față în problema acordării ajutorului pentru reprezentanții altor planete. Acum, sarcina noastră este să vă identificăm, tovarășe Constantinov, ca reprezentant… O secundă, încă nu am terminat. Dumneavoastră ați pomenit aici de jurnalul de bord și ați declarat că el, din păcate, nu este transportabil. Poate că Troica are totuși posibilitatea de a cerceta nemijlocit acest jurnal, direct la bordul navei dumneavoastră?

— Nu, nici asta nu e posibil, suspină Constantin, cercetându-l atent pe Farfurkis.

— Bine, ăsta e dreptul dumneavoastră, spuse Farfurkis. Dar în acest caz, puteți să ne prezentați o altă documentație care să dovedească identitatea provenienței dumneavoastră?

— Văd, spuse cu o oarecare mirare Constantin, văd că dumneavoastră vreți, într-adevăr, să vă convingeți că sunt extraterestru. E adevărat, nu prea înțeleg motivele dumneavoastră… Dar să lăsăm asta. În ceea ce privește dovezile, înfățișarea mea exterioară nu vă conduce oare la niște concluzii juste?

Farfurkis clătină din cap a regret.

— Vai, se plânse acesta, nu e chiar atât de simplu. Știința nu ne oferă o imagine prea clară a ceea ce este omul. E normal. Dacă știința ar fi stabilit, de exemplu, că oamenii sunt ființe cu doi ochi și două mâini, atunci pături considerabile ale populației care au numai o mână, sau chiar deloc, s-ar fi aflat într-o situație dubioasă. Pe de altă parte, medicina contemporană face minuni. Eu însumi am văzut la televizor câini cu două capete și șase labe, astfel că nu am nici o bază…

— Atunci, poate aspectul navei mele… Are un aspect destul de neobișnuit pentru tehnica dumneavoastră pământeană…

Farfurkis clătină din nou capul.

— Dumneavoastră trebuie să înțelegeți, spuse delicat, că în secolul nostru nuclear e greu să uimești cu orice instalație tehnică un membru al unui organ responsabil și care, în plus, are și acces special…

— Pot să citesc gândurile, comunică Constantin. Devenise în mod evident curios.

— Telepatia este antiștiințifică, spuse mieros Farfurkis. Noi nu credem în ea.

— Chiar așa? se miră Constantin. Ciudat… Ascultați ce vă spun eu acum. Dumneavoastră, de exemplu, aveți intenția să-mi povestiți despre incidentul cu „Nautilus”, iar cetățeanul Hlebovvodov…

— Calomnie! țipă răgușit Hlebovvodov și Constantin tăcu.

— Vă rog să ne înțelegeți bine, spuse pătrunzător Farfurkis, ducându-și mâinile la piept. Noi nu susținem că telepatia nu există. Susținem doar că telepatia este antiștiințifică și că nu credem în ea. Dumneavoastră ați pomenit de incidentul cu submarinul „Nautilus”, dar este bine cunoscut faptul că asta nu-i decât o „minciună gogonată” burgheză, menită să abată atenția popoarelor de la problemele vitale ale zilelor actuale. Așa că capacitățile dumneavoastră telepatice, reale sau închipuite, sunt doar fapte ale biografiei dumneavoastră personale, care în momentul de față reprezintă obiectul cercetării noastre. Dumneavoastră simțiți cum se închide cercul?

— Simt, recunoscu Constantin. Dar dacă eu, să zicem, aș zbura nițeluș prin fața dumneavoastră?

— Asta ar fi, desigur, interesant. Noi însă, din păcate, suntem la serviciu și nu ne putem deda la reprezentații, chiar dacă foarte captivante.

Constantin se uită întrebător la noi. Situația părea, într-adevăr, fără ieșire și, în general, nu era de glumă! constantin nu înțelegea că Marele Sigiliu Rotund atârnă deasupra lui ca sabia lui Damocles. Edik tot mai era preocupat de jucăria lui și nu știam ce să fac. Puteam doar să mai trag de timp și atunci am spus:

— Dă-i drumul, Costea.

Și Costea îi dădu drumul. La început o porni puțin cam încet, precaut, de frică să nu strice ceva, treptat însă se aprinse și ne ilustră o serie de exerciții de mare efect, cu un perpetuum spațio-temporal, cu diferite transformări ale coloidului viu, cu stări critice ale organelor reflexionare. Când se opri, mi se învârtea capul, pulsul îmi bătea nebunește, îmi trosneau

urechile și abia am auzit vocea obosită a Extraterestrului:

— Timpul trece și mă grăbesc. Spuneți, ce ați hotărât?

Și din nou nu-i răspunse nimeni. Lavr Fedotovici învârtea gânditor printre degetele lungi cutioara dictafonului… Fața lui inteligentă era liniștită și puțin tristă. Hlebovvodov nu lua nimic în seamă, sau doar se prefăcea. Scrise, cu laba gâștei parcă, o hârtiuță pe care i-o aruncă lui Zubo, iar acesta citi cu atenție bilețelul, apoi își trecu rapid degetele, fără zgomot, peste claviatura mașinii informaționale. Farfurkis răsfoia o culegere, privind cu ochii goi paginile. Iar Vâbegallo se chinuia. Își mușca buzele, se schimonosea, ba chiar gemea încetișor. Din calculator zbură, cu un pocnet sec, o fișă albă. Zubo o prinse și i-o expedie lui Hlebovvodov.

M-am uitat la Edik. Ținea remoralizatorul în palma deschisă, privind cu un ochi în oglinjoara aparatului și învârtind încet micul potențiometru al acestuia. Am încetat să mai respir și am început să privesc și să ascult.

— Salt peste o mie de ani, șopti Vâbegallo.

— Salt înapoi, scrâșni Farfurkis.

Răsfoia în continuare culegerea.

— Nu știu cum vom lucra acum, spuse Vâbegallo. Ne-am uitat la sfârșitul culegerii de probleme, acolo unde sunt toate răspunsurile.

— Dar dumneavoastră nu ați văzut încă răspunsurile, îl contrazise Farfurkis. Doriți să le vedeți?

— Ce importanță are, spuse Vâbegallo, dacă știm că există răspunsurile. E plictisitor să le cauți, când știi cu siguranță că cineva le-a găsit deja.

Extraterestrul aștepta cu brațele încrucișate, stând incomod în fotoliul cu spătarul jos. Stătea drept, încordat. Ochii lui rotunzi, care nu clipeau niciodată, se aprinseră neplăcut în roșu. Hlebovvodov aruncă fișa, scrise din nou un bilețel și Zubo se aplecă din nou asupra claviaturii.

— Știu că trebuie să renunțăm, spuse Vâbegallo. Și mai știu că ne vom blestema de douăzeci de ori pentru această hotărâre.

— Nu asta este ceea ce încă ni se poate întâmpla mai rău,

spuse Farfurkis. Mai rău va fi dacă alții ne vor blestema de douăzeci de ori.

— Nepoții noștri, poate chiar copiii noștri, ar fi înțeles totul ca așa fiind dat.

— Nu trebuie să ne fie indiferent ce anume vor înțelege copiii noștri prin „așa fiind dat”.

— Criteriile morale ale umanismului, spuse Vâbegallo, zâmbind ușor.

— Nu avem alte criterii, îl contrazise Farfurkis.

— Din păcate, spuse Vâbegallo.

— Din fericire, colega, din fericire. De fiecare dată când omenirea a folosit alte criterii, ea a suferit cumplit.

— Știu. Tare aș fi vrut să nu știu. Vâbegallo îl privi pe Lavr Fedotovici. Problema pe care o rezolvăm aici este pusă incorect. Ea se bazează pe noțiuni vagi, pe formulări neclare, pe intuiție. Ca savant, nu m-aș fi apucat să rezolv această problemă. Ar fi fost ceva neserios. Mai rămâne un singur lucru: să fii om. Cu toate consecințele care decurg de aici. Eu sunt contra contactului teritorial… Asta nu pentru mult timp! strigă agitat, aplecându-se cu tot corpul spre Extraterestru, ce stătea nemișcat. Dumneavoastră trebuie să ne înțelegeți în mod corect… Sunt sigur că nu va dura mult. Acordați-ne o perioadă de timp, că abia am ieșit din haos, suntem încă în haos până la brâu. Tăcu și își prăvăli capul între mâini.

Lavr Fedotovici se uită la Farfurkis.

— Eu nu pot decât să repet ceea ce am spus și mai înainte spuse cu o voce strânsă Farfurkis. Nimeni, pentru nimic, nu m-a convins să-mi schimb părerea. Sunt împotriva oricărui contact pe termen istoric lung… Sunt absolut convins, adăugă politicos, că înalta parte a convenției ar percepe oricare altă hotărâre a noastră ca pe o mărturie a înfumurării și imaturității sociale. Se aplecă scurt spre Extraterestru.

— Dumneavoastră? întrebă Lavr Fedotovici.

— Sunt categoric împotriva oricărui contact, răspunse Hlebovvodov, continuând să scrie. Categoric și necondiționat. Îi aruncă încă un bilețel lui Zubo. N-aduc dovezi, dar, vă rog, dați-mi dreptul de a mai spune, cu această ocazie, niște

cuvinte, peste zece minute.

Lavr Fedotovici așează precaut dictafonul pe masă și se ridică încet. Extraterestrul se ridică și el. Stăteau unul vizavi de celălalt, despărțiți de o masă imensă, încărcată de culegeri, casete cu cărți microfilmate și benzi video.

— Acum nu mi-e ușor să vorbesc, începu Lavr Fedotovici. Nu îmi este ușor, tocmai pentru că împrejurările impun, probabil, un patetism înalt și cuvinte, nu numai precise, dar și solemne. Aici însă, la noi pe Pământ, tot ce a fost patetic, în virtutea împrejurărilor, a suportat în ultimul secol o inflație hotărâtoare. De aceea, am să mă străduiesc să fiu doar exact. Dumneavoastră ne-ați propus o prietenie și colaborare în toate aspectele civilizației. Această propunere este fără precedent în istoria omenirii, cum fără precedent este și însuși faptul apariției unei ființe extraterestre pe planeta noastră, cum fără precedent este și răspunsul nostru la propunerea dumneavoastră. Răspundem cu un refuz la toate punctele convenției pe care ați propus-o, refuzăm să înaintăm orice fel de contraconvenție, insistăm categoric pentru eliminarea totală a oricărui contact între civilizațiile noastre, precum și între anumiți reprezentanți ai lor. Pe de altă parte, noi n-am fi vrut ca acest refuz categoric, neprietenos ca formă, să adâncească prăpastia existentă între culturile noastre, prăpastie care și așa este aproape de netrecut. Avem a declara că ideea contactului între diferite civilizații în cosmos o recunoaștem ca fiind, în principiu, folositoare și de mare viitor. Avem a sublinia că ideea contactului face parte din comoara celor mai ocrotite și mai mândre gânduri ale omenirii noastre, încă din cele mai străvechi timpuri. Avem a vă asigura că refuzul nostru nu trebuie să-l priviți deloc ca pe o acțiune dușmănoasă, bazată pe o animozitate ascunsă sau legată de prejudecăți fiziologice și instinctive, am fi vrut ca motivele refuzului să vă fie cunoscute, înțelese și, chiar dacă nu aprobate, atunci măcar luate în considerație.

Vâbegallo și Farfurkis îl priveau fără să clipească, într-o încordare nemișcată, pe Lavr Fedotovici. Hlebovvodov primi răspunsul la ultimul bilețel, adună toate fișele într-un teanc

ordonat și începu și el să se uite la Lavr Fedotovici.

— Inegalitatea dintre civilizațiile noastre este imensă, continuă Lavr Fedotovici. Nu vorbesc de inegalitatea biologică – natura v-a înzestrat mult mai generos decât pe noi. Nu merită să vorbesc nici de inegalitatea socială – dumneavoastră ați trecut deja de mult de stadiul dezvoltării sociale în care noi de abia am intrat. Și, evident, nu mă refer nici la inegalitatea tehnico-științifică – după cele mai modeste calcule, ne-ați luat-o înainte cu câteva secole. Voi vorbi despre consecința directă a acestor trei aspecte ale inegalității, acea gigantică inegalitate psihologică, care este și motivul principal al insuccesului înregistrat în tratativele noastre. Ne desparte o revoluție uriașă în psihologia de masă, revoluție de care de-abia am început să ne pregătim și pe care voi, probabil, de mult ați și uitat-o. Ruptura psihologică nu ne permite să ne facem o imagine justă despre motivele sosirii dumneavoastră aici, nu înțelegem de ce vă trebuie VOUĂ prietenia și colaborarea noastră. Că doar noi abia abia am ieșit din starea războaielor neîntrerupte, din lumea violenței și a vărsării de sânge, din lumea minciunii, josniciei, cupidității, nu ne-am spălat încă de mizeria acestei lumi, iar atunci când întâlnim fenomene pe care rațiunea noastră nu este capabilă să le descopere nu ne rămâne decât uriașa noastră experiență, dar încă neasimilată, astfel că psihologia umană ne impune o construcție pentru modelul fenomenului după chipul și asemănarea noastră. Exprimându-mă grosolan, nu avem încredere în voi, așa cum încă nu avem încredere nici în noi înșine. Psihologia maselor se bazează la noi pe egoism, utilitarism și misticism. Stabilirea și dezvoltarea contactelor cu voi înseamnă pentru noi, înainte de toate, un pericol ce complică nebănuit situația, și așa complicată, de pe planeta noastră. Egoismul nostru, antropocentrismul nostru, siguranța în superioritatea noastră tradițională, în caracterul nostru de excepție și de elită, cultivat în noi, vreme de milenii, prin religii și filosofii naive – toate acestea constituie pericolul nașterii unui șoc psihologic monstruos, a izbucnirii urii iraționale față de voi, a fricii isterice în fața capacităților dumneavoastră inimaginabile;

toate astea generează sentimentul unei mari înjosiri și căderea bruscă de pe tronul regelui naturii direct în noroi. Utilitarismul nostru va genera la majoritatea populației tendințe de a exploata irațional bogățiile materiale ale unui progres căpătat fără eforturi, pe gratis, va amenința ireversibil întoarcerea sufletelor la parazitism și consum, dar Dumnezeu le vede, și noi acum ne luptăm deja cu toate aceste consecințe ale propriului nostru progres tehnico-științific. În ceea ce privește misticismul nostru înrădăcinat și învechitele noastre speranțe în zei buni, în regi buni și eroi buni, cât privește speranța într-o intervenție a unei personalități autoritare, care vine și ne scapă de toate grijile și întreaga responsabilitate, deci, în privința acestei fațete inverse a egoismului nostru, dumneavoastră, probabil, nici nu vă puteți imagina rezultatul, în acest sens, ca urmare a prezenței dumneavoastră permanente pe planeta noastră. Sper că acum vedeți și singuri cum o dezvoltare a contactelor amenință să anuleze puținul pe care am reușit cu mare greutate să-l facem deocamdată în domeniul pregătirii unei revoluții în psihologie. Dumneavoastră trebuie să înțelegeți că nu în voi, nu în calitățile și defectele dumneavoastră stă motivul refuzului nostru de contact – el se găsește doar în noi, în nepriceperea noastră, înțelegem perfect situația și, refuzând astăzi în mod categoric dezvoltarea contactului cu dumneavoastră, nu înseamnă că vrem să lăsăm pe vecie această stare de lucru. De aceea, din partea noastră, propunem…

Lavr Fedotovici ridică tonul și toți se sculară în picioare.

— Propunem ca, exact peste cincizeci de ani de la decolarea dumneavoastră, să repetăm întâlnirea reprezentanților plenipotențiari ai ambelor civilizații, la polul nord al planetei Pluton. Sperăm că atunci vom fi mai pregătiți pentru o colaborare chibzuită și favorabilă între civilizațiile noastre.

Lavr Fedotovici tăcu, se așeză, apoi l-am imitat și noi, stând jos. Au rămas în picioare doar Hlebovvodov și Extraterestrul.

— Mă raliez în totalitate la forma și conținutul celor spuse aici de președinte, spuse sec și tăios Hlebovvodov, dar socotesc de datoria mea să nu se lase nici un dubiu înaltei

părți contractante cu privire la interzicerea contactului înainte de termenul stabilit, împiedicarea lui făcându-se prin orice mijloace. Recunosc în întregime covârșitoarea superioritate a înaltei părți contractante, pe plan tehnic, deci și militar, și totuși socotesc de datoria mea să declar fără echivoc că orice încercare de impunere a contactului prin forță, indiferent de metodă, va fi socotită, din momentul decolării dumneavoastră, ca un act de agresiune și va fi întâmpinat cu toată forța armelor pământene. Orice navă apărută în sfera accesibilității mijloacelor noastre militare va fi distrusă fără somație…

— Ajunge? mă întrebă în șoaptă Edik.

Toți încremeniră ca la fotograf.

— Nu știu, am spus. Ce păcat. Aș tot asculta, un veac.

— Da, n-a ieșit rău, spuse Edik. Trebuie totuși să termin. Așa un consum de energie cerebrală…

Închise remoralizatorul și Farfurkis începu imediat:

— Tovarăși!… Așa nu se mai poate lucra, iată unde am ajuns…

Vâbegallo molfăi din buze, se uită tulburat în jur și se scărpină în barbă.

— Exact! spuse Hlebovvodov și se așeză. Trebuie să încheiem. Sunt eu aici în minoritate, dar totuși ce sunt eu? Eu – vă rog! Nu vreți să-l ducem la miliție, nu-l ducem. Dar ca să raționalizăm acest scamator drept un fenomen inexplicabil, nu, zău, n-avem de ce. Ce să spun, și-a crescut două mâini în plus…

— N-are nici un efect! mi se plânse amărât la ureche Edik. E de rău, Sașa… Canalagiii ăștia nu au nici o morală…

— Grrrm, spuse Lavr Fedotovici și trânti o scurtă cuvântare, din care reieșea că opinia publică nu are nevoie de fenomene inexplicabile care pot, dar dintr-un motiv sau altul nu o fac, să prezinte documentația necesară identificării dreptului lor la inexplicabilitate. Pe de altă parte, poporul cere, deja de multă vreme, smulgerea nemiloasă din rădăcină a birocrației și a hârțoagelor din toate instanțele. În baza acestei teze, Lavr Fedotovici exprimă opinia generală că cercetarea dosarului cu

numărul șaptezeci și doi trebuie amânată până în decembrie al anului în curs, dând astfel posibilitatea tovarășului Constantinov C. C. Să plece acolo unde locuiește permanent și să aibă timp pentru a se întoarce de acolo cu documente legalizate cinstit. În ceea ce privește acordarea unui ajutor material tovarășului Constantinov C. C., Troica are dreptul să acorde ca atare acest ajutor sau să intervină pentru acordarea acestuia numai în acele cazuri când solicitantul reprezintă el însuși un fenomen inexplicabil, identificat de Troica. Iar pentru că tovarășul Constantinov C. C. Încă nu este identificat ca fiind un astfel de fenomen, atunci problema acordării unui ajutor se va amâna până în decembrie, mai exact până la momentul identificării…

Marele Sigiliu Rotund nu și făcu apariția pe scenă și atunci am răsuflat ușurat. Constantin, care până la urmă tot nu a înțeles situația și de mult stătea gata gata să explodeze, scuipă demonstrativ, aproape la fel ca noi, și dispăru.

— E un atac! țipă bucuros Hlebovvodov. Ați văzut cum a scuipat? A umplut toată podeaua!

— E revoltător, acceptă Farfurkis. Calific asta ca pe o jignire.

— V-am spus eu că e un pungaș! spuse Hlebovvodov. Trebuie să luăm legătura cu miliția, să-l bage la arest cincisprezece zile, lasă-l să mănânce străzile cu alea patru mâini…!

— Nu-u, tovarășe Hlebovvodov, îl contrazise Farfurkis. Aici nu mai miroase a miliție, aici dumneavoastră subestimați situația. Acesta este un scuipat aruncat în fața societății și administrației. E o crimă!

Lavr Fedotovici tăcea, dar degetele lui scurte și pistruiate alergau agitate pe masă, ori în căutarea vreunui buton special, ori a vreunui telefon. Începea să miroasă a crimă politică. Vâbegallo, care îl disprețuia profund pe Constantin, nu era nici în car, nici în căruță. Am tușit și am solicitat atenția. Ea mi-a fost acordată, deși nu cu dragă inimă – ochii le străluceau deja, părul li se zbârlise pe ceafă, colții erau pregătiți să sfâșie, iar ghearele să rupă.

Am amintit Troicii, străduindu-mă să dau pe cât posibil

greutate cuvintelor mele, că este în interesul ei să se situeze mai degrabă pe poziții galactocentrice, decât pe poziții antropocentrice. Am arătat că obiceiurile și metodele de exprimare a sentimentelor ființelor extraterestre pot și chiar trebuie să se deosebească fundamental de cele omenești. Am exemplificat prin analogii răsuflate cu obiceiurile diferitelor triburi și popoare de pe planeta noastră. Mi-am exprimat încrederea că tovarășul Farfurkis, deși n-ar fi fost de acord cu frecatul nasurilor în semn de salut, obicei al unor popoare nordice, totuși tovarășul Farfurkis n-ar fi luat această frecare drept o înjosire personală a lui, ca membru al Troicii. În privința tovarășului Constantinov, obiceiul acestuia de a scuipa pe pământ surplusul de lichid, de o anume compoziție chimică și care s-a format în cavitatea bucală, obicei care la unele popoare ale Pământului exprimă nemulțumirea, iritarea sau încercarea de a jigni interlocutorul, poate și trebuie să exprime la ființa extraterestră cu totul altceva, printre altele chiar și o mulțumire pentru acordarea atenției. Așa numitul scuipat al tovarășului Constantinov poate să reprezinte o acțiune pur neutră, legată de specificul funcțiilor fiziologice ale organismului său… („Ce funcție?! țipă Hlebovvodov. A umplut ca un bandit toată podeaua de scuipat și a dispărut!”) În fine, nu trebuie scăpată din vedere nici posibilitatea de a interpreta mai sus menționata necesitate fiziologică a lui Constantinov ca pe o acțiune ce decurge din metoda lui de deplasare fulgerătoare în spațiu…

Cântam precum o privighetoare și observam cu ușurare cum degetele lui Lavr Fedotovici se mișcau tot mai încet, până când, în sfârșit, rămăseseră liniștite pe tamponul de sugativă. Hlebovvodov continuă să răcnească amenințător, dar Farfurkis, sensibil, prinse repede schimbarea situației și își îndreptă lovitura tăioasă într-o direcție cu totul neașteptată. Se năpusti brusc spre administrator, care până acum, socotindu-se într-o deplină siguranță, privise cu o curiozitate naivă desfășurarea incidentului.

— Am observat mai de mult, tună Farfurkis, că munca educațională este organizată revoltător în Colonia

fenomenelor inexplicabile. Aproape că nu se mai fac lecții politico-educative. Panoul de propagandă vizuală oglindește ziua de ieri. Universitatea de cultură și cursurile seral practic nu mai există. Toate manifestările culturale din Colonie se rezumă doar la dansuri, la vizionarea unor filme străine și la concerte vulgare de estradă. Atelierul de lozinci se află în paragină. Coloniștii sunt lăsați de capul lor, mulți dintre ei sunt putreziți moral, aproape nimeni nu mai cunoaște situația internațională, iar cei mai înapoiați dintre coloniști, cum ar fi de exemplu un oarecare spirit Winer, nici nu mai înțeleg unde se află. Rezultatul: comportamente imorale, huliganism și o mulțime de sesizări primite din partea populației. Alaltăieri, pterodactilul Kuzma, părăsind teritoriul Coloniei și aflându-se în stare evidentă de ebrietate, a zburat pe deasupra Clubului pentru tineretul muncitor și a mușcat toate becurile aflate în jurul panoului „Bine ați venit”. Un oarecare Nicolai Dolgonosicov, care se autointitulează telepat și spirit, s-a strecurat prin folosirea minciunii în căminul de fete al Școlii tehnice de pedagogie și a produs acolo acțiuni și discuții calificate de administrator drept propagandă religioasă. Iată că astăzi avem o nouă consecință tristă a atitudinii neglijente, criminale, de care dă dovadă administratorul Coloniei, tovarășul Zubo, în problemele educației și propagandei. Orice ar reprezenta de fapt scuiparea surplusului de lichid din cavitatea bucală de către tovarășul Constantinov, această faptă aduce mărturie lipsei de înțelegere de care a dat dovadă tovarășul Constantinov, vizavi de obligativitatea unui comportament adecvat locului în care se afla, iar această purtare, la rândul ei, este o lipsă a tovarășului Zubo care nu a explicat coloniștilor sensul proverbului popular: „Nu te face popă în biserică străină”. Socotesc că trebuie să-l avertizăm pe tovarășul Zubo, să-l mustrăm cu severitate, să-l obligăm să ridice nivelul activității educaționale în Colonie, activitate ce-i este încredințată!

Farfurkis se opri și imediat Hlebovvodov îl luă la rândul său în primire pe administrator. Cuvântarea lui Hlebovvodov era incoerentă, dar cu atâtea apropouri vagi și amenințări sinistre,

încât administratorul se înmuie de tot și începu să înghită gălușteleă fără să se mai ferească, în timp ce Hlebovvodov continua să țipe: „Îți arăt eu scuipat!

— Înțelegi ceva sau ai înnebunit de a binelea…?„ „Grrrm„„ interveni în fine Lavr Fedotovici și începu să-și pună punctele bolovănoase deasupra „i”-urilor. Administratorul recepționă avertismentul pentru acel comportament necuviincios față de Troica, exprimat prin scuipatul de pe podea al tovarășului Constantinov, precum și pentru pierderea simțului administrativ. Tovarășul Constantinov C. C. Primi un avertisment, consemnat în dosar, pentru că a umblat încălțat pe tavan. Farfurkis încasă o observație verbală pentru încălcarea sistematică a regulamentului privind luarea cuvântului, iar Hlebovvodov pentru încălcarea eticii administrative prin calomnii nedrepte la adresa tovarășului Constantinov C. C. Vâbegallo primi mustrare verbală pentru că a apărut nebărbierit în formația de lucru.

— Nu mai sunt alte propuneri? întrebă Lavr Fedotovici. Hlebovvodov se lipi imediat de urechea lui și începu să șușotească. Lavr Fedotovici ascultă și încheie astfel: Există de asemenea propunerea de a aminti unor reprezentanți de jos necesitatea unei participări mai active la munca Troicii.

Acum o încasaserăm cu toții. Nimeni și nimic nu fusese uitat. Atmosfera se descărcă imediat și toți, chiar și administratorul, se înveseliră. Numai Edik se încruntă, cufundându-se în reverie.

— Următorul, rosti Lavr Fedotovici. Raportați, tovarășe Zubo.

— Dosarul cu numărul doi, citi administratorul. Numele: liniuță. Prenume: liniuță. Patronimic: liniuță. Porecla: Kuzma. Anul și locul nașterii: nu este stabilit. Probabil, Congo.

— Da' ce, e mut? întrebă binevoitor Hlebovvodov.

— Nu știe să vorbească, răspunse administratorul. Doar să orăcăie.

— E așa din naștere?

— Presupun că da.

— O ereditate proastă, prin urmare, mormăi Hlebovvodov.

De aceea a și devenit bandit. Sunt multe condamnări?

— Unde? întrebă buimăcit administratorul. La mine?

— Nu, de ce la tine? La ăsta… la bandit. Ce poreclă are? Vaska?

— Protestez, spuse nerăbdător Farfurkis. Tovarășul Hlebovvodov are o părere preconcepută, cum că numai bandiții au porecle. În instrucțiuni, la paragraful opt, capitolul patru, partea a doua, se propune atribuirea unei porecle acelui fenomen inexplicabil care este identificat ca ființă vie, dar care este irațional.

— A! exclamă dezamăgit Hlebovvodov. Un fel de câine. Și eu am crezut că-i vreun bandit. Asta, când am fost șeful Casei de ajutor reciproc a lucrătorilor din teatrul de pe lângă SUT {38}, am avut acolo un casier…

— Protestez! țipă cu o voce plângăreață Farfurkis. Este o încălcare a regulamentului! Așa nu mai terminăm nici până noaptea!

Hlebovvodov se uită la ceas.

— Așa este, recunoscu acesta. Mă iertați. Hai, frățioare, pe unde te-ai oprit?

— Punctul cinci, citi administratorul. Naționalitate: pterodactil.

Am tresărit cu toții, dar nu mai era timp și atunci nimeni nu a mai scos nici un cuvânt.

— Studii: liniuță, continuă să citească administratorul. Cunoașterea limbilor străine: liniuță. Profesia și locul de muncă în prezent: liniuță. Dacă a fost în străinătate: probabil că da…

— Of, asta-i rău, mormăi Hlebovvodov. Asta-i rău! Of, vigilența… Cum spuneți, pterodactil? Ăsta, cum e el, alb? Negru?

— El, cum să vă spun, e așa, cenușiu, explică administratorul.

— Aha, spuse Hlebovvodov. Și nici nu poate să vorbească, doar să orăcăie… Mă rog, mai departe…

— Esența inexplicabilității, pe scurt: socotit dispărut acum cincizeci de milioane de ani.

— Cât? întrebă Farfurkis.

— Aici scrie cincizeci de milioane, spuse timid administratorul.

— Toate astea sunt cumva neserioase, mormăi Farfurkis și se uită la ceas. Hai, citiți, gemu el. Citiți mai departe.

— Date despre rudele apropiate: au dispărut, probabil, toate. Domiciliul stabil: Kitejgrad, Colonia fenomenelor inexplicabile.

— E înregistrat? întrebă sever Hlebovvodov.

— Eu zic că e înregistrat, răspunse administratorul. Cum a apărut, cum l-au și înscris în cartea de onoare a vizitatorilor și de atunci stă aici. Se poate spune că acest Kuzma s-a aclimatizat. În vocea administratorului se simți duioșia: era clar că îl proteja pe Kuzma.

— Ați terminat? întrebă Lavr Fedotovici. Atunci există propunerea de a chema dosarul.

Nu au mai fost alte propuneri, așa că administratorul trase perdeaua de la fereastră și chemă pe un ton tandru:

— Kuz-kuz-kuz kuz… Uite-l cum stă pe coș, pușlamaua, spuse duios. Îi e rușine… E foarte timid. Ku-u-uz! Kuz-kuz-kuz… Zboară, pungașul, ne comunică, dându-se la o parte din fața geamului.

Se auzi un foșnet scorțos și un vâjâit, o umbră imensă acoperi cerul pentru o secundă și Kuzma, fâlfâind aripile deschise, se așeză lin pe masa de demonstrații. Strângându-și aripile, își înălță capul, deschise botul lung și plin de dinți și orăcăi încet.

— Cu asta ne-a dat bună ziua, explică administratorul. Po-li-ti-cos, porc de câine ce-mi ești, înțelege totul așa cum este.

Kuzma privi Troica, întâlni privirea cadaverică a lui Lavr Fedotovici și se rușină brusc, se înfășură în aripi, își ascunse botul la burtă și începu timid să tragă cu ochiul dintre cutele de piele, un ochi imens, verde, anacronic, semănând cu un iris {39} întredeschis. Kuzma era formidabil. De altfel, producea unui om contemporan o impresie înfricoșătoare. Pentru orice eventualitate, Hlebovvodov scăpă ceva pe jos și se băgă sub masă, de unde mormăi: „Am crezut că e un câine care

orăcăie…”

— Mușcă? întrebă temător Farfurkis.

— Vai, se poate? Protestă administratorul. Un animal blând, toți cărora nu le e lene îl pot goni… Desigur, dacă se supără… Numai că el niciodată nu se supără.

Lavr Fedotovici începu să studieze pterodactilul prin binoclu. Cu asta îl zăpăci definitiv. Kuzma orăcăi slab și își ascunse de tot capul în aripi.

— Grrrm! rosti satisfăcut Lavr Fedotovici și puse deoparte binoclul.

Situația lua o turnură favorabilă.

— Și eu care credeam că e un cal, mormăi Hlebovvodov, târându-se pe sub masă.

— Permiteți-mi, Lavr Fedotovici, ceru cuvântul Farfurkis. Văd în acest dosar unele greutăți. Dacă ne-am ocupa de cercetarea fenomenelor neobișnuite, eu aș fi primul care aș ridica mâna fără să ezit pentru urgenta raționalizare. Într-adevăr, un crocodil cu aripi este un fenomen destul de neobișnuit în condițiile noastre climatice. Sarcina noastră este totuși cercetarea fenomenelor inexplicabile și aici intervine nedumerirea mea. Oare este prezent elementul inexplicabilității în dosarul cu numărul doi? Dacă nu este prezent, atunci de ce trebuie să mai cercetăm acest dosar? Dacă, dimpotrivă, adică este prezent, atunci în ce constă practic dosarul? Poate că tovarășul consultant științific are să ne spună ceva în această problemă?

Tovarășul consultant științific avea ce să spună. Într-un jargon de rusă amestecată cu franceză povesti Troicii cum coafura pe care o purta Marie Briand stârnea constant admirația tuturor celor care se adunau la seratele baronului de Vaudreille, fapt pe care el, consultantul științific, nu poate să nu-l recunoască; că inexplicabilitatea… Asta… A acestui lia-pterodactil Kuzma stă, care va să zică, în același plan cu caracterul său excepțional, despre care el, consultantul științific, socotește de datoria lui vitregă, dar de onoare, să-i aducă aminte tovarășului Farfurkis; că Platon era și rămâne prietenul consultantului științific, dar adevărul este mai

scump științei, aflate în persoana lui, adică a consultantului științific; că crocodilii cu aripi, sau mai precis, existența la unii crocodili a două sau mai multe aripi nu este explicată până acum de către știință și de aceea el, consultantul științific, ar fi cerut grădinarului vostru să-i arate acele tuberoze minunate, despre care dumneavoastră ați vorbit vinerea trecută; și că, în sfârșit, el, consultantul științific, nu vede motive deosebite de amânare a raționalizării acestui dosar, dar, pe de altă parte, ar fi vrut să-și păstreze dreptul de a se opune cu hotărâre raționalizării ca atare.

Până când Vâbegallo a tot pălăvrăgit, transpirând pentru un salariu de mai multe sute de ruble, eu mi-am făcut în grabă planul campaniei ce urma să aibă loc. Kuzma îmi plăcea foarte mult și un singur lucru îmi era limpede: dacă nu vom interveni acum, lui Kuzma nu-i va fi bine deloc.

— Grrrm, rosti Lavr Fedotovici. Sunt întrebări pentru raportor?

— Eu n-am întrebări, declară Hlebovvodov care, convingându-se că acest Kuzma nu mușcă, deveni imediat impertinent. Trebuia totuși să presupunem că ăsta nu-i decât un crocodil obișnuit cu aripi și nimic altceva. Tovarășul consultant științific degeaba umblă cu fofârlica. Și apoi, observ că administratorul își prăsește în Colonie protejații și îi hrănește pe cheltuiala statului. Nu vreau să spun, desigur, că promovează nepotismul sau, să zicem, primește mită de la crocodil, dar faptul, după mine există: crocodilul cu aripi este cea mai simplă chestiune și se face mereu atâta caz de asta. Afară cu el din Colonie, la muncă cu el…

— Cum adică să muncească? spuse administratorul, îngrijorat pentru soarta lui Kuzma.

— Uite așa! La noi toți muncesc! Uite-l cât e de voinic. Ar putea să care bușteni de la pădure… Sau să încarce bolovani. Poate o să-mi spuneți că nu are putere? Îi știu eu pe crocodilii ăștia, am văzut de tot felul… Și cu aripi, de tot felul…

— Cum așa? se supără administratorul. Totuși nu e un om, e doar un animal. Are regim…

— N-are nimic. Și la noi muncesc animalele. De exemplu,

caii. Să treacă în rândul cailor! Are regim… Și eu am regim, dar din cauza lui stau fără masă… Hlebovvodov simți însă că întrecuse măsura. Farfurkis îl privea batjocoritor, iar mimica lui Lavr Fedotovici îi dădea de gândit. Ținând cont de aceste împrejurări, Hlebovvodov făcu brusc o întoarcere neașteptată. Stați! Stați! țipă el. Asta, care Kuzma e? nu e acel Kuzma care a halit becurile de la club?… A, da, acela este! Și deci, care va să zică, n-au fost luate măsuri? dumneata, tovarășe Zubo, nu te fofila, spune-mi direct; au fost luate măsuri?

— Au fost, spuse pornit administratorul.

— Care anume?

— I-am dat un laxativ, răspunse administratorul. Se vedea că va duce o luptă pe viață și moarte pentru Kuzma.

Hlebovvodov izbi cu pumnul în masă și Kuzma făcu o baltă sub el de frică. Atunci m-am înfuriat și am strigat, adresându-mă direct lui Lavr Fedotovici, că asta e o bătaie de joc față de un valoros exponat științific. Farfurkis declară și el că protestează, spunând că tovarășul Hlebovvodov încearcă din nou să impună Troicii niște funcții care nu-i aparțin.

Lavr Fedotovici își linse degetul arătător, care avea o paloare cadaverică, și cu o mișcare bruscă răsfoi în agendă câteva foi, semn de puternică iritare. Se apropia furtuna.

— Edik! Am șoptit implorator.

Edik, care urmărise atent desfășurarea evenimentelor, luă remoralizatorul, îl ridică și-l ațintì asupra lui Lavr Fedotovici. Lavr Fedotovici se ridică și luă cuvântul.

Vorbi despre sarcinile Troicii, încredințate lui, sarcini ce decurgeau din autoritatea ei crescândă și din responsabilitățile ei crescânde. Propuse celor prezenți să ducă o luptă și mai neînduplecată pentru ridicarea disciplinei în muncă, contra birocrației pentru ridicarea nivelului moral al tuturor și al fiecăruia în parte, pentru o critică și autocritică sănătoasă, contra depersonalizării, pentru întărirea securității contra incendiilor, contra îngâmfării, pentru responsabilitatea personală a fiecăruia, pentru întreținerea exemplară a dărilor de seamă și contra subestimării propriii lor forțe. Poporul ne va mulțumi dacă vom realiza aceste sarcini mai activ ca

înainte. Poporul nu ne-o va ierta, dacă nu vom realiza aceste sarcini mai activ ca înainte. Ce propuneri concrete vor fi în privința organizării muncii Troicii, având în vedere condițiile schimbate?

Observam, nu fără răutate, cât de greu era cu propunerile concrete. Din obișnuință, Hlebovvodov își luă avânt și propuse asumarea unui angajament propriu mai mare, de exemplu, în privința autorității crescânde a Troicii, astfel că tovarășul administrator Zubo să se oblige a-și lua măsuri pentru mărirea zilei de lucru până la paisprezece ore, iar tovarășul consultant științific Vâbegallo să renunțe la pauza de masă. Această hotărâre partizană nu a fost întâmpinată cu entuziasm. Din contră, primi o ripostă furibundă din partea celor incriminați. Această scurtă ceartă încetă atunci când, printre altele, reieși că de mult trecuse pauza de masă.

— Există o părere, încheie Lavr Fedotovici, că a sosit vremea să trecem la odihnă și masă. Ședința Troicii se întrerupe până la ora optsprezece zero zero. Se adresă apoi foarte binevoitor administratorului. Iar crocodilul dumneavoastră, tovarășe Zubo, îl luăm și-l predăm la grădina zoologică. Ce părere aveți?

— Eh! Oftă eroic administratorul. Lavr Fedotovici! tovarășe Vuniukov! dumnezeule Hristoase… Mântuitorul nostru… Dar în orașul nostru nu există grădină zoologică!

— Va fi, promise Lavr Fedotovici și imediat glumi democratic. Aveți grădină obișnuită, aveți grădiniță de copii, iar acum veți avea și una zoologică. Troicii îi place treimea.

Explozia hohotului de râs înainte de masă îl determină pe Kuzma să mai facă încă o indecență.

Lavr Fedotovici își puse în geantă accesoriile prezidențiale, se ridică de la masă și se îndreptă cu un aer grav spre ieșire. Hlebovvodov și Vâbegallo se năpustiră să deschidă ușa, împingându-se unul pe celălalt și răsturnându-l pe Farfurkis rămas cu gura căscată.

— Biftec – asta-i carne, le spuse binevoitor Lavr Fedotovici.

— În sânge! țipă cu devotament Hlebovvodov.

— Ba nu, de ce în sânge? se auzi deja din anticameră vocea

lui Lavr Fedotovici.

Împreună cu Edik am deschis larg toate ferestrele. De pe scară se auzea: „Nu, permiteți-mi, Lavr Fedotovici… Biftecul fără sânge este mai rău decât o băutură fără gustărică…” „Știința presupune că… Asta… Cu ceapă, care va să zică…” „Poporului îi place carnea bună… De exemplu, biftecurile…”

— Totuși ăștia mă bagă în groapă, spuse îngrijorat administratorul. Ei sunt moartea mea, foamea, molima și cele șapte pedepse egiptene.

Dosarul nr. 15 și sesiunea în deplasare.

Ședința de seară nu a mai avut loc. Am fost anunțați oficial că Lavr Fedotovici, precum și tovarășii Hlebovvodov și Vâbegallo s-au otrăvit la masă cu ciuperci și doctorul le-a recomandat tuturor să stea culcați până dimineața. Totuși administratorul, pisălog, nu a crezut în versiunea oficială. A sunat de față cu noi la restaurantul hotelului și a vorbit cu cumătrul său, maâtre d'hotel. Și ce să vezi? reieșea faptul că în timpul mesei, Lavr Fedotovici împreună cu profesorul Vâbegallo au fost împotriva tovarășului Hlebovvodov într-o discuție practică referitoare la superioritatea comparabilă a bifteculuibine prăjit față de biftecul în sânge și au vrut să clarifice în mod practic care din aceste stări ale biftecului este mai mult adorată de opinia publică și deci mai de perspectivă, mâncând în acest sens, cu coniecel și bere Pilsen brună, câte patru porții experimentale din fondul bucătarului șef. Acum se simt cu toții îngrozitor, zac nemișcați și nu vor putea, pentru nimic în lume, să apară în public până dimineața.

Administratorul se bucură ca un școlar atunci când, pe neașteptate, se îmbolnăvește grav profesorul iubit.

Ne-am luat rămas bun de la el, am cumpărat câte un pahar de înghețată și ne-am întors la hotel. Am stat toată seara în cameră, discutând situația noastră. Edik recunoscu faptul că totuși Cristobal Junta avusese dreptate: Troica se dovedea a fi o nucă mult mai tare decât crezuse. Partea rațională, înțeleaptă, a psihicului ei se arătase a fi extraordinar de conservatoare și superelastică. Într-adevăr, ea se supunea influenței exercitate de puternicul câmp de remoralizare, dar

revenea imediat la starea inițială, o dată cu stingerea câmpului. I-am propus lui Edik să nu mai întrerupă câmpul, dar Edik respinse această propunere. Rezervele de înțelepciune, bunătate și veșnicie ale Troicii erau extrem de limitate și o influență îndelungată a remoralizatorului amenința cu secarea acestora până la ultima picătură. Scopul nostru este să-i învățăm să gândească, spuse Edik, nu să-i ajutăm să gândească, iar ei nu învață. Acești foști canalagii nu mai știu să învețe. Totuși, încă nu e totul pierdut, a mai rămas partea emoțională a psihicului, sfera simțurilor. Dacă nu vom reuși să le trezim rațiunea, atunci trebuie să încercăm să le trezim conștiința. Și tocmai de acest lucru voia Edik să se ocupe la următoarea ședință.

Am dezbătut această problemă până când, fără să bată la ușă, năvăli Păduchele Flecar. Din câte spunea, se părea că depusese o cerere prin care solicita Troicii să-l primească fără să-și mai aștepte rândul și să studieze o propunere a lui. Primise tocmai acum înștiințarea prin administrator și venise să afle dacă vom fi prezenți la ședința de mâine dimineață, ședință ce promitea să devină istorică. Mâine vom înțelege totul. Mâine vom afla cine este el de fapt. Când omenirea recunoscătoare îl va purta pe brațe, el nu ne va uita. Țipa, dădea din lăbuțe, alerga pe pereți și nu-l lăsa pe Edik să se concentreze. A trebuit să-l iau de guler și să-l scot în coridor. Nu se supără, era mai presus de toate astea. Mâine, totul se va clarifica, promise el. Se interesă de numărul apartamentului în care locuia Hlebovvodov și plecă. M-am culcat, dar Edik, punând pe masă o coală de hârtie, mai zăbovi mult timp cu remoralizatorul desfăcut.

Când Flecarul a fost chemat, el întârzie să apară în sala de ședințe. Din cameră se auzea disputa cu administratorul, căruia i se cereau un fel de ceremonial, o pietate extremă, precum și o gardă de onoare. Edik începu să se agite și am fost nevoit să ies în anticameră pentru a-i cere Păduchelui să înceteze cu fandoseala, altfel nu-i va fi bine.

— Dar nu-i cer decât să facă trei pași în întâmpinarea mea! se înfierbântă Flecarul. Mă rog, fie și fără gardă, dar niște

reguli elementare tot trebuie executate! Doar nu-i cer să mă întâmpine la ușă… Să-mi facă doar trei pași în întâmpinare și să-și descopere capul!

— Despre cine vorbești? Am întrebat perplex.

— Cum adică despre cine? Despre ăsta, al vostru… Cine-i șeful la voi? Vuniukov?

— Dobitocule! Am șuierat. Vrei să te asculte? Intră imediat! Ai la dispoziție treizeci de secunde.

Și Flecarul cedă. Bombănind ceva despre încălcarea tuturor regulilor, intră în sala de ședințe și, fără să dea bună ziua, se prăvăli cu obrăznicie pe masa de demonstrație. Lavr Fedotovici, având ochii tulburi și gălbejiți după ziua de ieri, luă imediat binoclul și începu să studieze Păduchele. Hlebovvodov, chinuit de o râgâială împuțită, gemu:

— Ce să vorbim cu el? Și așa am vorbit destul… Ne va face capul calendar…

— Un moment, spuse Farfurkis, ca întotdeauna vioi și trandafiriu. Cetățene Flecar, se adresă el Păduchelui, Troica a socotit posibil să vă primească, cu derogare de procedură, și să vă asculte declarația, așa cum scrieți, foarte importantă. Troica vă propune să fiți, pe cât posibil, scurt și să nu o rețineți din timpul ei prețios. Ce aveți de declarat? Vă ascultăm.

Flecarul se abținu câteva secunde, luându-și o pauză oratorică. Apoi își strânse picioarele zgomotos, luă o mină încrezută și, umflându-și obrajii, începu să vorbească:

— Istoria neamului omenesc, se porni el, păstrează în paginile sale multe mărturii rușinoase ale barbariei și prostiei. Un soldat ignorant, rudimentar, l-a omorât pe Arhimede. Niște popi râioși l-au ars pe Giordano Bruno. Fanatici inveterați l-au hăituit pe Charles Darwin, Galileo Galilei și Nicolai Vavilov. Istoria păduchilor a păstrat de asemenea mențiuni referitoare la jertfe ale ignoranței și obscurantismului. Sunt prezente în memoria tuturor chinurile incredibile ale Marelui Păduche enciclopedist Sapucl, care a arătat calea adevăratului și înfloritorului progres predecesorilor noștri: păduchii de lemn și de iarbă. Și au sfârșit zilele în mizerie și uitare: Imperutor, creatorul teoriei grupelor sanguine; Rexofob, cel care a rezolvat problema natalității; Pulp, cel care a descoperit anabioza. Barbaria și ignoranța neamurilor noastre n-au putut să nu lase și, într-adevăr, au lăsat amprenta lor nefastă asupra relațiilor bilaterale dintre noi. Au dispărut ideile marelui păduche utopist Platun, care a propovăduit ideea simbiozei păduche om și care nu a văzut viitorul neamului de păduchi în calea tradițională a parazitismului, ci în drumurile luminoase ale prieteniei și ajutorului reciproc. Noi cunoaștem cazuri când omul a propus păduchilor pacea, ocrotirea și protecția sub lozinca „Suntem de același sânge – voi și eu”, dar masele de păduchi lacomi, veșnic flămânzi, au ignorat această chemare, repetând fără sens: „Am supt, sugem și vom suge”. Flecarul goli dintr-o suflare paharul cu apă, se linse și continuă în forță, ca la miting. Acum, pentru prima dată în istoria raselor noastre, ne aflăm în situația în care păduchele propune omenirii pacea, apărarea și ocrotirea, cerând în schimb un singur lucru: recunoașterea. Pentru prima dată păduchele a găsit o limbă comună cu omul. Pentru prima dată păduchele comunică cu omul, nu în pat, ci la masa tratativelor. Pentru prima dată păduchele nu dorește averi materiale, ci o comunicare spirituală. Oare vom sta pe loc, nehotărâți, la răspântia istoriei, la o cotitură care, poate, va ridica amândouă rasele la o înălțime de neatins, oare din nou vom fi la cheremul ignoranței și înstrăinării reciproce, vom

respinge oare evidența, vom refuza să recunoaștem minunea câștigată? eu, Păduchele Flecar, unicul păduche vorbitor din Univers, unica verigă a înțelegerii între rasele noastre, vă spun în numele a milioane și milioane: veniți-vă în fire! Dați deoparte prejudecățile, călcați în picioare rutina, adunați în voi tot ceea ce este mai bun și rațional, priviți, cu ochii limpezi și larg deschiși, marele adevăr drept în față: Păduchele Flecar este o personalitate excepțională, un fenomen neexplicat și poate chiar inexplicabil!

Da, îngâmfarea acestei insecte era capabilă să uimească cea mai anchilozată imaginație. Simțeam că nu se va termina cu bine și atunci i-am făcut lui Edik semn cu cotul, să se pregătească. E adevărat mai rămânea speranța că starea prostrației stomacale în care se afla cea mai mare și valoroasă parte a Troicii va împiedica explozia pasiunilor. Tot un factor pozitiv mai era și lipsa lui Vâbegallo care înfulecase până ajunsese la pat. Lui Lavr Fedotovici îi era rău, era palid și transpira abundent. Farfurkis nu știa ce hotărâre să ia și îl privea neliniștit și, când credeam că totul va fi bine, Hlebovvodov se porni pe neașteptate:

— Am supt, sugem și vom suge…” La cine se referă el? Doar la noi se referă, scârnăvia! Sângele nostru! Sânge! Ai? se uită în jur cu sălbăticie. Dar eu acum, cu unghia pe el!… Noaptea n-avem scăpare, iar acum și ziua! Călăii! Și începu să se scarpine nebunește.

Flecarul se sperie puțin, dar continuă să rămână demn. Totuși, pentru orice eventualitate, căută precaut, cu coada ochiului, o crăpătură convenabilă. În cameră se răspândi mirosul pătrunzător de coniac scump.

— Lipitorilor! hârâi Hlebovvodov, sări și se năpusti înainte.

Îmi sări inima. Edik mă prinse de mână – se speriase și el. Flecarul se așezase pur și simplu pe vine, de groază. Dar Hlebovvodov, ținându-se de burtă, fugi pe lângă masa de demonstrație, deschise ușa și dispăru. Se auzea bocănitul tocurilor pe scări. Flecarul își șterse transpirația rece de pe frunte, iar mustața i se pleoștise, fără vlagă.

— Grrrm, rosti cumva jalnic Lavr Fedotovici. Cine mai

dorește să ia cuvântul?

— Dați-mi mie voie, spuse Farfurkis și am înțeles că mașinăria începuse să lucreze. Declarația cetățeanului Flecar mi-a produs o impresie cu totul deosebită. Sunt sincer și categoric indignat. Nu numai că cetățeanul Flecar denaturează istoria omenirii, tratând-o ca pe o istorie a suferințelor unor personalități cu totul excepționale. Sunt gata să las pe conștiința oratorului cuvintele absolut neautocritice referitoare la propria lui persoană. Dar propunerea lui, ideea despre unire… Doar gândul la o astfel de unire sună, după opinia mea, jignitor și profanator. Drept cine ne luați, cetățene Flecar? Sau poate ne jigniți intenționat? Mai mult decât atât, m-am uitat acum prin materialele ședinței precedente, consacrate cazului cetățeanului Flecar și m-am convins cu amărăciune că acolo lipsește cu desăvârșire, după opinia mea, determinarea particulară necesară acestui caz. Asta este, tovarăși, greșeala noastră, asta este, tovarăși, omisiunea noastră, pe care trebuie să o corectăm cu cea mai mare rapiditate posibilă. La ce mă refer? Mă refer la acea faptă simplă și clară, că avem de a face cu un parazit vorbitor tipic în persoana cetățeanului Flecarul, altfel spus, cu un trântor, o haimana fără o ocupație precisă, care își obține mijloacele de trai prin căi blamabile, ce se pot califica pe deplin ca fiind criminale…

În acel moment apăru din nou în prag Hlebovvodov, cu o figură suferindă. Trecând pe lângă Flecar, ridică pumnul către el și mormăi: „Ah, câine fără coadă și cu șase picioare…!” Flecarul își trase doar capul între umeri. În sfârșit, înțelesese că nu stă pe roze. „Sașa, îmi șopti Edik agitat. Sașa, născocește ceva… Aici, la mine, s-a încurcat ceva…” Căutam cu febrilitate o ieșire. Între timp Farfurkis continuă:

— Jignirea omenirii, jignirea organului responsabil de către un trândav tipic al cărui loc este după gratii – oare nu este prea mult, tovarăși? Oare nu dăm dovadă aici de neputință, moliciune, liberalism burghez și umanism abstract? Nu știu încă ce să cred cu privire la acest caz, stimații mei colegi, nu știu ce hotărâre se va lua în acest caz, însă eu, ca un om bun

la suflet de la natură, deși principial, îmi permit să mă adresez dumneavoastră, cetățene Flecarul, cu un avertisment. Faptul că dumneavoastră, cetățene Flecarul, ați învățat să vorbiți, mai degrabă să pălăvrăgiți, pe rusește, poate, desigur, să slujească un timp ca factor de reținere în purtarea noastră față de dumneavoastră. Dar, păzea! Nu întindeți coarda prea mult!

— Să-l strivim pe parazit! hârâi Hlebovvodov. Uite, acum îl… Cu chibritul… Începu să se lovească peste buzunare.

Flecarul era alb ca varul. Edik, la fel. Cotrobăia cu înfrigurare prin interiorul remoralizatorului. Iar eu nu puteam să găsesc ieșirea din această fundătură.

— Nu nu, tovarășe Hlebovvodov, se strâmbă dezgustat Farfurkis. Sunt contra acțiunilor ilegale. Ce-i ăsta, linșaj? nu suntem în Texas. Totul trebuie formulat conform legii. Înainte de toate, dacă Lavr Fedotovici nu are nimic împotrivă, trebuie să-l raționalizăm pe cetățeanul Flecarul ca fiind un fenomen inexplicabil și, deci, care ține de competența noastră…

La auzul acestor cuvinte, prostul de Flecar se lumină. O, îngâmfare…!

— Mai departe, continuă Farfurkis, trebuie să clasificăm fenomenul inexplicabil raționalizat ca fiind dăunător și, deci, să-l trecem la pierderi în procesul utilizării. Mai departe, procedura este foarte simplă. Vom face astfel procesul verbal: proces verbal privind trecerea la pierderi a păduchelui vorbitor, denumit în continuare Flecarul…

— Just, hârâi Hlebovvodov. Cu Sigiliul pe el!

— Este un act arbitrar! chițăi slab Flecarul.

— Permiteți-mi! sări Farfurkis. Ce înseamnă act arbitrar? Noi vă trecem la pierderi conform paragrafului șaptezeci și patru din anexa referitoare la trecerea resturilor la pierderi, unde se specifică foarte clar…

— Este tot un act arbitrar! țipă Păduchele. Călăi! Jandarmi!

Și atunci, în sfârșit, m-am luminat.

— Permiteți-mi, am spus, Lavr Fedotovici! Vă rog să interveniți! Asta e risipă de cadre!

— Grrrm, abia reuși să scoată Lavr Fedotovici. Îi era atât de greață, încât îi era totuna.

— Auziți? m-am adresat lui Farfurkis. Lavr Fedotovici are perfectă dreptate! Trebuie să acordăm mai puțină atenție formei și să privim mai atent conținutul. Simțămintele noastre ofensate nu au nimic comun cu interesele economiei noastre naționale. Ce-i cu sensibilitatea asta administrativă? Doar nu suntem la un pension de fete nobile? Sau la cursuri de creștere a calificării?… Da, cetățeanul Flecar și-a permis să fie impertinent, și a permis paralelisme dubioase. Da, cetățeanul Flecar este încă departe de perfecțiune. Dar asta înseamnă oare că trebuie să-l trecem la pierderi din cauza inutilității? ce-i cu dumneavoastră, tovarășe Farfurkis? Sau poate dumneavoastră sunteți în măsură să scoateți acum, din buzunar, un al doilea păduche vorbitor? Poate că mai sunt și alți păduchi vorbitori printre cunoștințele dumneavoastră? De unde aceste apucături boierești, acest parvenitism? „Mie nu-mi place păduchele vorbitor, haideți să trecem la pierderi păduchele vorbitor…” Dar dumneavoastră, tovarășe Hlebovvodov? Da, văd că sunteți un om care a avut mult de suferit de pe urma păduchilor. Vă compătimesc sincer pentru suferințele dumneavoastră, dar vă întreb: poate că dumneavoastră ați găsit deja modul de a lupta contra paraziților care sug sângele? Cu acești pirați ai paturilor, cu acești gangsteri ai somnului poporului, cu acești vampiri din hotelurile părăginite…

— Așa zic și eu, sări Hlebovvodov. Să-l strivim fără discuții… Fără nici un fel de acte…

— Nu-u-u, tovarășe Hlebovvodov! Nu permitem! Nu vă permitem ca, folosindu-vă de boala consultantului științific, să introduceți și să folosiți aici metode administrativ grosolane în locul metodelor administrativ științifice. Nu vom permite să triumfe iarăși voluntarismul și subiectivismul! nu puteți oare să înțelegeți că aici prezentul cetățean Flecarul reprezintă, deocamdată, o unică posibilitate de a începe munca educativă printre acești trântori înrăiți? A trecut timpul când un oarecare talent primitiv din rândul păduchilor a întors păduchii vegetarieni spre prezentul modus vivendi respingător. Oare păduchele nostru contemporan, învățat,

îmbogățit cu toată forța teoriei și practicii, nu este capabil să producă o reîntoarcere? Înzestrat cu instrucțiuni compuse minuțios, înarmat cu cele mai noi cuceriri ale pedagogiei, simțind ajutorul omenirii progresiste, oare nu devine el pârghia lui Arhimede cu ajutorul căreia vom fi capabili să întoarcem istoria păduchilor în trecut, spre păduri, ierburi, în sânul naturii, spre o existență curată, simplă și nevinovată? Rog comisia să ia la cunoștință toate aceste considerații și să le examineze minuțios.

M-am așezat. Edik, palid de bucurie, îmi arătă degetul mare în sus. Flecarul stătea în genunchi și părea că se roagă din tot sufletul. În privința Troicii, aceasta amuțise, străpunsă de elocvența mea. Farfurkis mă privea cu o mirare bucuroasă. Se vedea că socotește ideea mea drept genială și că acum se gândește surescitat la posibilele căi de cucerire a înălțimilor, de unde să comande aceste noi, nemaiîntâlnite, manifestări. Vedea deja cum alcătuiește o instrucțiune mare, detaliată, îi zburau deja prin fața ochilor nenumărate capitole, paragrafe și anexe, în imaginația lui deja îl consulta pe Flecar, organiza cursuri de limba rusă pentru păduchii deosebit de talentați, deja se instaura ca șef al Comitetului de stat pentru propaganda vegetarianismului în rândurile hematofagilor. Își vedea deja activitatea extinzându-se și cuprinzând țânțarii, musculițele, tăuni, streche și musca dințoasă…

— Vă spun, nici păduchii de iarbă nu sunt ușă de biserică, mormăi Hlebovvodov, conservator. Se predase deja, dar nu voia să recunoască și se agăța acum de mărunțișuri.

Am dat din umeri expresiv.

— Tovarășul Hlebovvodov gândește pe categorii strict locale, spuse Farfurkis, aruncându-se imediat cu jumătate de corp înainte.

— Nici un fel de strict local, protestă Hlebovvodov. Ba chiar foarte largi… Asta… Cum se zice… Bine, dar pute! Înțeleg că asta se poate ajusta în proces. Spun asta, că nu știu dacă putem avea încredere… În pușlama… E neserios… Și nici nu merită, n-are nici un fel de…

— Am o propunere, interveni Edik. Am putea forma o

subcomisie pentru cercetarea acestei probleme sub conducerea tovarășului Farfurkis. Ca adjunct al tovarășului Farfurkis, l-aș propune pe tovarășul Privalov, un om obiectiv și dezinteresat.

În acel moment se ridică pe neașteptate Lavr Fedotovici. Se putea observa ușor cât de rău decăzuse în urma evenimentelor de ieri: printre trăsăturile altădată ca de piatră se zărea o slăbiciune omenească, obișnuită. Da, granitul crăpase, bastionul se înclinase ușor, dar, în pofida acestui lucru, era încă falnic și de neînduplecat.

— Poporul… Rosti bastionul, dându-și peste cap ochii de durere. Poporului nu-i place să se închidă între patru pereți. Poporul are nevoie de lărgime. Poporul are nevoie de câmpuri și râuri. Poporului îi sunt necesare vântul și soarele…

— Și luna! adăugă Hlebovvodov, privind cu devotament bastionul, de jos în sus.

— Și luna, confirmă Lavr Fedotovici. Sănătatea poporului trebuie păstrată, ea aparține poporului. Poporul are nevoie de munca în aer liber. Poporul se sufocă fără aer liber…

Noi nu înțelegeam nimic încă, ba chiar și Hlebovvodov se pierdu în presupuneri, dar Farfurkis, clarvăzător, își adună deja hârtiile, își închise blocnotesul și îi șopti ceva administratorului. Administratorul dădu din cap și întrebă cu un aer preocupat și respectuos:

— Poporului îi place să meargă pe jos sau cu mașina?

— Poporul, rosti Lavr Fedotovici, preferă să meargă cu mașina decapotabilă. Exprimând părerea unanimă, propun amânarea ședinței de azi, iar acum să facem ședința pe teren, pentru dosarele corespunzătoare, ședință planificată pentru seara. Tovarășe Zubo, asigurați totul. Cu aceste cuvinte, Lavr Fedotovici se lăsă cu greutate în fotoliu.

Toți au început să se agite. Administratorul fugi după o mașină, Hlebovvodov îl servi cu apă minerală pe Lavr Fedotovici, iar Farfurkis se cufundă în seif, unde începu să caute dosarele corespunzătoare. Profitând de gălăgie, l-am prins de un picior pe Flecar și l-am aruncat afară. Flecarul nu protestă: cele întâmplate îl zguduiseră și-l scoseseră din circulație pentru mult timp.

Între timp a fost adusă și mașina. Lavr Fedotovici a fost scos pe brațe și lăsat cu grijă pe bancheta din față. Hlebovvodov, Farfurkis și administratorul, dându-și brânci și răstindu-se unul la celălalt, au ocupat bancheta din spate. „Mașina are numai cinci locuri, spuse îngrijorat Edik. Nu ne vor lua.” Am răspuns că nu văd nimic rău în asta, mă săturasem să vorbesc pentru o lună de acum înainte. Totul este zadarnic. Nu îi vom învinge niciodată. L-am salvat pe prostănacul de Păduche și e destul, hai să mergem să facem o baie. Edik spuse că nu merge la baie. O să urmeze, invizibil, automobilul și va mai participa la încă o ședință, de astă dată sub cerul liber. La urma urmei, poate că e chiar mai bine așa…

În automobil izbucniră țipete. Farfurkis se încăierase cu Hlebovvodov, iar acesta din urmă se simți și mai rău din cauza mirosului de benzină. Hlebovvodov ceru plecarea imediată. Mai adăugă, țipând, că poporului îi place să meargă repede.

Farfurkis, simțindu-se unicul om de treabă din mașină, răspunzător de toate, dovedi că prezența unui șofer străin, neverificat, transformă ședința închisă într-o ședință deschisă și că, în afară de asta, conform instrucțiunilor, ședințele nu se pot desfășura în lipsa consultantului științific și, chiar dacă au loc, mai târziu vor fi considerate ca nevalabile. „Dificultate? întrebă Lavr Fedotovici, cu o voce puțin mai sigură. Tovarășe Farfurkis, înlăturați-o.” Încurajat, Farfurkis începu cu frenezie înlăturarea. Cât ai clipi din ochi mă cooptă în calitate de locțiitor temporar al consultantului științific, îi dădu liber șoferului, iar eu m-am așezat în locul lui. „Hai, hai, îmi șopti la ureche Edik, invizibil. Poate mai poți să mă ajuți…” Priveam nervos în jur. În jurul mașinii se strânsese o grămadă de băiețandri. Una era să stai cu toată această companie într-o încăpere închisă și alta să te expui tuturor privirilor.

— Să mergem… Șopti Hlebovvodov, muribund. Ca vântul…

— Grrrm, spuse Lavr Fedotovici. Există propunerea să mergem. Mai sunt și alte propuneri?… Șofer, dă-i drumul.

Am pornit motorul și am întors mașina precaut, strecurându-mă prin mulțimea de băiețandri.

La început, Farfurkis m-a plictisit îngrozitor cu sfaturile lui. Mă sfătuia ba să opresc acolo, unde oprirea era interzisă, ba să nu merg cu viteză, amintindu-mi de valoarea vieții lui Lavr Fedotovici, ba îmi cerea să merg mai repede pentru că vântul nu este suficient de puternic ca să răcorească fruntea lui Lavr Fedotovici, ba îmi cerea să ignor semafoarele pentru că asta subminează autoritatea Troicii… Gând am trecut însă de cartierul alb Ceremușki din Tmuscorpion și am ieșit din oraș, când în fața noastră s-au așternut islazurile verzi, iar în depărtare se albăstri un lac, când mașina începu să salte pe prundiș, atunci se așternu o liniște calmă. Toți stăteau cu fețele în vânt, toți își mijeau ochii din cauza soarelui, toți se simțeau bine. Lavr Fedotovici își aprinse prima „Herțegovina-Flor" pe ziua de azi, Hlebovvodov începu să îngâne un cântec birjăresc, administratorul moțăia, strângând la piept mapele cu dosare și doar Farfurkis găsi în sine, după o scurtă luptă, puterea de a învinge lenea.

Desfășurând Harta Tmuscorpionului și a suburbiilor sale, el marcă voios drumul, care, de altfel, se dovedi a nu fi bun de nimic pentru că Farfurkis uitase că suntem într-o mașină și nu într-un elicopter. I-am propus varianta mea: lac-mlaștină-deal. La lac trebuia să cercetăm cazul plesiozaurului, la mlaștină trebuia să raționalizăm și să utilizăm locul sunetelor stridente și sacadate, iar pe deal aveam de cercetat așa zisul loc fermecat.

Farfurkis, spre uimirea mea, nu obiectă. Rezultă faptul că are o încredere totală în intuiția mea de șofer, mai mult decât atât, în general a avut mereu o părere bună despre capacitățile mele. Era foarte bucuros să lucreze cu mine în subcomisia pentru păduchi, de mult mă avea în vedere, el, în general, având totdeauna în vedere tineretul nostru minunat și talentat. Totdeauna fusese cu întreaga inimă alături de tineret, deși nu a închis ochii la lipsurile lui substanțiale. Tineretul de azi luptă puțin, acordă prea puțină atenție luptei, nu dorește să mai lupte, să lupte pentru ca lupta să devină într-adevăr problema principală, primordială, a tuturor luptelor, iar dacă el, tineretul nostru minunat și talentat, va lupta și în viitor tot

atât de puțin, atunci în această luptă rămân prea puține șanse ca el să devină un luptător adevărat, care luptă pentru ca lupta…

Noi am zărit din depărtare plesiozaurul: ceva asemănător unui mâner de umbrelă, ce ieșea din apă la doi kilometri de mal. Am parcat mașina pe plajă și am oprit. Farfurkis tot se mai lupta cu gramatica în numele luptei pentru tineretul luptător, iar Hlebovvodov sărise deja din mașină, precum o săgeată, și îi deschisese larg portiera lui Lavr Fedotovici. Însă Lavr Fedotovici n-a vrut să coboare. Îl privi binevoitor pe Hlebovvodov și îi comunică faptul că în lac este apă, că ședința sesiunii pe teren a Troicii este declarată deschisă și că are cuvântul tovarășul Zubo.

Comisia se instală pe iarbă, alături de automobil. Nu toți aveau dispoziție de muncă. Farfurkis se desfăcu la nasturi, iar eu mi-am dat jos cămașa pentru a nu pierde prilejul de a mă bronza. Administratorul, încălcând la fiecare moment instrucțiunile, începu să turuie chestionarul plesiozaurului, pe numele lui Lisaveta; nimeni nu-l asculta, Lavr Fedotovici privea gânditor lacul din fața lui, apreciind, parcă, dacă poporul are nevoie de el, iar Hlebovvodov îi povestea cu jumătate de glas lui Farfurkis cum a lucrat el ca președinte al colhozului „Teatru de comedie muzicală” și cum a realizat câte cincisprezece purcelușI de fiecare scroafă. La douăzeci de pași de noi foșnea ovăzul, pe islazul din depărtare umblau vacile și înclinarea spre tematica agricolă era pe deplin scuzabilă.

Când administratorul termină de citit esența pe scurt a plesiozaurului, Hlebovvodov făcu o remarcă valoroasă, precizând că febra aftoasă {40} este o boală periculoasă pentru animale și n-ar fi de mirare dacă el ar înota pe aici, în libertate. Un timp, i-am explicat plictisit, împreună cu Farfurkis, că una este febra aftoasă și cu totul altceva pangolinul {41}. Hlebovvodov o ținea însă pe a lui, făcând trimitere la revista „Qgonio” unde nu o dată și întocmai așa se pomenea de fosila „febra aftoasă”. „Nu mă zăpăciți voi pe mine, spunea el. Sunt un om citit, deși fără studii superioare.”

Farfurkis, simțindu-se insuficient de competent, bătu în retragere, eu însă am continuat să-l contrazic, până când Hlebovvodov propuse să chemăm aici plesiozaurul și să-l întrebăm chiar pe el. „Nu știe să vorbească”, preciză administratorul, așezându-se pe vine, lângă mine. „Nu-i nimic, ne descurcăm, insistă Hlebovvodov. Tot trebuie să-l chemăm, așa că tot vom avea ceva de câștigat.”

— Grrrm, făcu Lavr Fedotovici. Sunt întrebări pentru raportor? Nu sunt întrebări? chemați dosarul, tovarășe Zubo.

Administratorul sări în picioare și începu să se agite pe mal. La început striga cu o voce răgușită: „Lizka! Lizka!”, dar, fiindcă plesiozaurul nu auzea, probabil, nimic, administratorul își scoase sacoul și începu să-l fluture, întocmai ca un naufragiat care zărește la orizont pânzele unei corăbii. Lizka nu dădea nici un semn de viață. „Doarme, spuse disperat administratorul. S-a îmbuibat cu bibani și acum doarme…” Mai alergă puțin, mai flutură sacoul, apoi mă rugă să claxonez. Am început să claxonez. Lavr Fedotovici, aplecându-se peste portieră, se uita la plesiozaur. Am claxonat vreo două minute, apoi am spus că ajunge, n-avea nici un rost să descarc acumulatorul. Totul părea fără speranță.

— Tovarășe Zubo, spuse Lavr Fedotovici, privind prin binoclu. De ce chematul nu reacționează?

Administratorul păli și nu găsi ce să răspundă.

— Disciplina șchioapătă în gospodăria dumneavoastră, se auzi vocea lui Hlebovvodov. Ați scăpat din frâie subalternii.

Administratorul trase de gulerul cămășii și deschise gura.

— Situația miroase a subminare de autoritate, remarcă întristat Farfurkis. Noaptea trebuie să dormi, iar ziua trebuie să muncești.

Administratorul, disperat, începu să se dezbrace. Într-adevăr, nu avea altă soluție. L-am întrebat pe administrator dacă știe să înoate. Am înțeles că nu, nu știe, dar îi e totuna. „Nu-i nimic, spuse fioros Hlebovvodov. Să înoate cu autoritatea lui falsă.” Mi-am exprimat precaut o îndoială în utilitatea activității întreprinse. Fără-ndoială, administratorul se va îneca, am spus, și nu este normal ca Troica să-și asume funcții

nefirești, substituindu-se stației de salvare a înecaților. În afară de asta, am amintit, în cazul în care administratorul se îneacă, sarcina va rămâne tot neefectuată și logica evenimentelor ne spune că atunci va trebui să înoate ori Farfurkis, ori Hlebovvodov.

Farfurkis mă contrazise. Chemarea dosarului cade în funcțiile și prerogativele reprezentantului administrației locale, iar în lipsa acestuia, cade în sarcina consultantului științific, așa că va considera cuvintele mele ca pe un atac la persoană și o încercare de a arunca vina asupra unor nevinovați. Am spus că, în cazul de față, eu sunt nu atât consultantul științific, cât șoferul unei mașini ce aparține statului, drept urmare nu am dreptul să mă îndepărtez de mașină la mai mult de douăzeci de pași. „Ar trebui să cunoașteți anexa la Regulile de circulație pe străzi și drumuri, am spus dojenitor, fără să risc nimic. Paragraful douăzeci și unu."

Se așternu o tăcere penibilă. Mânerul negru de umbrelă se zărea tot nemișcat, la orizont. Am încremenit cu toții, urmărind cum capul lui Lavr Fedotovici se întoarce încet, ca turela unui tun cu trei țevi de pe un crucișător. Ne găseam cu toții pe o singură plută și nimeni dintre noi nu dorea o salvă.

— Doamne… Nu rezistă administratorul, stând în genunchi, doar în lenjerie. Mântuitorule Iisus Hristos… Nu mi-e frică să înot, nu mi-e teamă nici dacă mă înec!… Dar lui Lizka ce-i pasă! Are gâtul ca un tunel de metrou! Nu numai pe mine, dar și o vacă poate s-o înghită ca pe o sămânță! Adormit cum e…

— La urma urmei, rosti surescitat Farfurkis, de ce să-l mai chemăm? Doar se vede și de aici că nu reprezintă mare lucru. Propun să-l raționalizăm și să-l trecem la pierderi, ca fiind nefolositor.

— Să-l trecem la pierderi, ticălosul! se bucură Hlebovvodov. Ce să spun, poate să înghită și o vacă! Ce să spun, senzații! Și eu pot să înghit o vacă, dar ia să încerci să obții de la această vacă… Cincisprezece purcelușI, mă-nțelegi, să obții, asta da muncă!

Lavr Fedotovici își pregăti, în fine, calibrul principal. Dar în locul hoardei de indivizi dușmănoși, în locul cuibului unde

fierbeau patimi contradictorii, în locul păianjenilor nedisciplinați de pe banchetă care subminau autoritatea Troicii, Lavr Fedotovici văzu în fața lui, pe câmpul de ochire, un colectiv de muncă închegat, niște colegi plini de entuziasm și spirit de muncă, ce ardeau de o unică dorință; să treacă la pierderi pe ticălosul de Lizka și să abordeze următoarea problemă. Nu a mai urmat nici o salvă. Turela tunului se întoarse în direcția opusă și cumplitele țevi se ațintiră asupra mânerului de umbrelă, care nu bănuia nimic.

— Poporul… Se auzi din sala de lupte. Poporul privește în depărtare. Poporul consideră că acești plesiozauri…

— Nu sunt necesari! trase un foc cu calibru mic Hlebovvodov și nu nimeri.

S-a văzut ulterior că poporul are o strictă nevoie de acești plesiozauri, că unii membri ai Troicii și-au pierdut simțul perspectivei, că unii administratori au uitat, probabil, a cui pâine o mănâncă, că unii reprezentanți ai glorioasei noastre intelectualități științifice au tendința de a privi lumea printr-un geam negru și că, în sfârșit, dosarul cu numărul opt trebuie abandonat până la clarificarea lui și revăzut într-o lună de iarnă, când se poate ajunge până la el pe gheață. Alte propuneri nu au fost, întrebări către raportor – nici atât. Cu asta s-a hotărât totul.

— Trecem la problema următoare, anunță Lavr Fedotovici, iar membrii activi ai Troicii, îmbulzindu-se, se năpustiră spre bancheta din spate. Administratorul se îmbrăcă grăbit, bombănind: „Îți arăt eu… Ți-am dat cele mai bune bucăți… Ca pe fata mea… Vită subacvatică ce ești…”

Ne-am continuat traseul pe un drum de țară, de-a lungul malului. Drumul era prost și am mulțumit cerului că vara era secetoasă, altfel aici ne-am fi găsit sfârșitul. Am mulțumit însă cerului cam devreme, pentru că, pe măsură ce ne apropiam de mlaștină, drumul avea tendința să dispară tot mai des și să se transforme în hârtoape, două șanțuri umede, pe fundul cărora crescuse rogoz. Am conectat demultiplicatorul și m-am gândit la posibilitățile fizice ale tovarășilor mei de drum. Era limpede că grăsanul și pufosul de Farfurkis îmi va fi de prea puțin

folos. Hlebovvodov arăta ca un bărbat vânjos, nu știam însă dacă-și revenise îndeajuns după criza de stomac. Era puțin probabil ca Lavr Fedotovici să iasă măcar din mașină, așa că în caz de necesitate vom acționa doar eu cu administratorul, pentru că Edik nu va vrea, probabil, să se deconspire doar pentru a scoate din noroi mașina de nouă sute de kilograme.

Gândurile mele pesimiste au fost întrerupte de apariția în fața noastră a unei bălți negre, gigantice. Asta nu mai era o baltă patriarhală, rustică sau mirgorodiană, prin care putea trece oricine și care suporta pe oricine. Asta nu mai era nici o baltă urbană, nămoloasă și tulbure, care se revarsă leneșă și răutăcioasă printre grămezile de gunoi neridicate dintre construcții. Aceasta era o formație liniștită și rece, amenințătoare în liniștea ei și care se înghesuia dezinvoltă printre două rânduri de plopi tremurători și amărâți, enigmatică precum ochiul sfinxului, vicleană ca țarina Tamara și care emana un gând înfiorător despre beznă plină de camioane scufundate. Am frânat brusc și am spus:

— Gata, am ajuns.

— Grrrm, își drese vocea Lavr Fedotovici. Tovarășe Zubo, prezentați dosarul.

În liniștea așternută se auzi cum administratorul se clatină. Până la mlaștină mai era încă mult de mers, dar administratorul vedea și el balta și nu găsea nici o scăpare. Suspină supus și începu să foșnească hârtiile.

— Dosarul cu numărul treizeci și opt, citi el. Numele: liniuță. Prenumele: liniuță. Patronimic: liniuță. Poreclă: Mlaștina Vacii.

— Un moment! îl întrerupse Farfurkis neliniștit. Ascultați!

Ridică degetul și încremeni. Am ciulit urechea și am auzit. Undeva, departe departe, răsunau victorioase trompete de argint. Acest sunet multiplu pulsa, creștea și parcă se apropia. Sângele ne îngheță în vine. Era zumzetul țânțarilor, dar deocamdată nu al tuturor, ci numai al comandanților de companii sau poate chiar numai de la comandanții de batalioane în sus. Și cu privirea tainică, internă, a animalului căzut în capcană, am văzut în jur hectare de noroi cleios,

acoperite cu smocuri de rogoz, cu frunze putrede puternic stratificate, cu crengi putrezite, răvășite, totul în umbra plopilor tremurători, slabi și bolnăvicioși. Pe toate aceste hectare, pe fiecare centimetru pătrat se găseau brigăzi întregi de canibali uscați și roșcați, răi, înfometați și pătrunși de spirit de sacrificiu.

— Lavr Fedotovici! îngăimă Hlebovvodov. Țânțarii!

— Am o propunere! strigă nervos Farfurkis. Să amânăm cercetarea acestui dosar până în octombrie… Nu, până în decembrie!

— Grrrm, rosti Lavr Fedotovici uimit. Publicului nu îi este clar…

Aerul din jurul nostru se umplu de mișcare. Hlebovvodov țipă și se plesni cu toată forța peste față. Farfurkis îl imită. Lavr Fedotovici prinse a se întoarce ușor, cu mirare, și atunci se întâmplă imposibilul: un pirat imens, roșcovan, căzu pe fruntea lui Lavr Fedotovici și, dintr-o mișcare, întocmai ca la o paradă, fără a mai ținti, își înfipse spada până la gardă. Lavr Fedotovici se dădu înapoi. Era zguduit, nu înțelegea nimic, nu știa ce să mai creadă. Și începu.

Scuturând capul întocmai ca un cal, dând din coate, am întors automobilul pe spațiul îngust dintre plopii tremurători. În dreapta mea, Lavr Fedotovici icnea indignat și se foia, iar de pe bancheta din spate se auzea o furtună de aplauze, de parcă un grup înfierbântat de ulani și husari imperiali s-ar fi ofensat reciproc cu lovituri. În momentul când am reușit să întorc mașina, eram deja umflat. Aveam impresia că urechile mi se transformaseră în gogoși fierbinți, obrajii în chifle, iar pe frunte parcă îmi crescuseră o mulțime de coarne. „Înainte! Auzeam țipete din toate părțile. Înapoi! Bagă viteză! Dă-i bice! te bag în tribunal, tovarășe Privalov.” Motorul urla, rafale de noroi zburau în toate direcțiile, mașina sărea precum un cangur, dar viteza era mică, oribil de mică, iar în fața noastră se ridicau de pe nenumărate aeroporturi tot mai multe escadrile, escadre, armade. Superioritatea aeriană a inamicului era absolută. În afară de mine, toți își făceau exasperați autocritica, care se transforma treptat în

autotortură. Eu însă nu-mi puteam lua mâinile de pe volan și nu puteam nici măcar să-mi folosesc picioarele. Aveam liber un singur picior și mă scărpinam nebunește cu el peste tot, până unde puteam să ajung. Apoi, într-un sfârșit, am scăpat din pădurricea de plopi tremurători, înapoi pe malul lacului. Drumul era mai bun și ducea în sus, pe o colină. Mă izbi în față un vânt puternic. Am oprit mașina. Am răsuflat adânc și am început să mă scarpin. Mă scărpinam cu frenezie și nu puteam să mă opresc, iar când totuși am terminat, am observat că Troica tocmai isprăvise de înfulecat administratorul. Acesta fusese învinuit de pregătirea și realizarea acestui act terorist, i-au cerut socoteală pentru fiecare picătură de sânge suptă din membrii Troicii și pentru asta o va plăti cu vârf și îndesat. Ceea ce mai rămăsese din administrator, în momentul când mi-am recăpătat vederea, auzul și gândirea, nu putea să fie practic numit un administrator propriu zis: două-trei oase roase, o privire goală și un mormăit slab („Dumnezeule Iisuse, Mântuitorul nostru…”).

— Tovarășe Zubo, rosti în fine Lavr Fedotovici. Dar ce, ați terminat de citit dosarul? Continuați să raportați.

Administratorul începu să adune cu mâinile tremurânde foile răspândite prin mașină.

— Citiți direct doar esența pe scurt a inexplicabilității, ordonă Lavr Fedotovici.

Administratorul, suspinând pentru ultima oară, citi cu o voce întretăiată:

— Mlaștină mare, din străfundurile căreia se aud din când în când bubuituri și văicăreli.

— Și? întrebă Hlebovvodov. Și mai departe?

— Mai departe nimic. Asta-i tot.

— Cum adică tot? țipă deznădăjduit Hlebovvodov. M-au omorât! M-au spintecat! Și pentru ce? Văicăreli… Pentru ce ne-ai adus aici, teroristule? Ne-ai adus aici doar ca să ascultăm niște sunete? Pentru ce mi-am dat sângele? Uită-te la mine, cum o să apar eu acum în hotel? Mi-ai subminat autoritatea pentru toată viața! Am să te fac să putrezești, de n-o să mai

rămână din tine nici văicăreli, nici bubuituri!

— Grrrm, făcu Lavr Fedotovici și Hlebovvodov amuți.

— Există o propunere, continuă Lavr Fedotovici. Având în vedere că dosarul cu numărul treizeci și opt, purtând denumirea de „Mlaștina Vacii", reprezintă un pericol extraordinar pentru popor, se supune raționalizării capitale sus numitul fenomen inexplicabil, mai precis, recunoașterea sus numitului fenomen inexplicabil ca fiind irațional transcendental și, deci, inexistent în realitate. Drept urmare, acesta va fi exclus pentru totdeauna din memoria poporului, adică din hărțile geografice și topografice.

Hlebovvodov și Farfurkis aplaudară nebunește. Lavr Fedotovici își scoase de sub banchetă geanta gigantică și o culcă pe genunchii lui.

— Proces verbal! Ceru el.

Pe geantă apăru procesul verbal de măsură capitală.

— Semnături!

În procesul verbal apărură și semnăturile.

— Sigiliul!

Ușa seifului zăngăni, ne izbi un val de miros greu, de cancelarie, și în fața lui Lavr Fedotovici apăru Marele Sigiliu Rotund. Lavr Fedotovici îl luă cu ambele mâini, îl ridică deasupra procesului verbal și îl apăsă cu putere în jos. Pe cer flutură o umbră posomorâtă și automobilul se lăsă puțin pe suspensii. Lavr Fedotovici înghesui geanta sub banchetă și continuă:

— Pentru întreținerea iresponsabilă în Colonie a „Mlaștinii Vacii", care este irațională și transcendentală și deci inexistentă în realitate, pentru neasigurarea unei securități a muncii depuse de Troica, precum și pentru eroismul de care a dat dovadă alături de aceasta, îi aducem mulțumiri cu consemnare în dosar tovarășului Zubo, administratorul Coloniei. Mai sunt alte propuneri?

Puțin țicnit din cauza emoțiilor, Hlebovvodov propuse condamnarea la moarte prin împușcare a administratorului Zubo și confiscarea averii. Farfurkis se opuse însă cu o voce stinsă, spunând că, din păcate, așa ceva nu este uman, deci,

până la urmă, el susține în totalitate propunerea lui Lavr Fedotovici.

— Următorul, rosti Lavr Fedotovici. Ce mai avem pentru astăzi, tovarășe Zubo?

— Un loc fermecat, se învioră administratorul. Nu e departe de aici, la vreo cinci kilometri.

— Țânțari? întrebă Lavr Fedotovici.

— Dumnezeule Hristoase… Spuse zelos administratorul. Mântuitorul nostru… Nu sunt. Poate furnici…

— Bine, constată Lavr Fedotovici. Viespi? Albine? Continuă, arătând o mare clarviziune și grijă vigilentă pentru popor.

— Nu, Doamne ferește, spuse administratorul.

Lavr Fedotovici tăcu mult timp.

— Tauri turbați? întrebă într-un sfârșit.

Administratorul îl asigură că nici nu poate fi vorba de tauri prin aceste locuri.

— Da' lupi? întrebă suspicios Hlebovvodov.

Prin împrejurimi nu se găseau însă nici lupi, ba chiar nici urși, de care își amintise la vreme Farfurkis.

Până când au exersat într-ale zoologiei, eu am studiat harta, căutând cel mai scurt drum către locul fermecat. Măsura capitală își făcuse efectul. Pe harta Tmuscorpionului era trecut râul Scorpionel, lacul Fiarelor, era și un oarecare loc denumit Brusturi, în schimb „Mlaștina Vacii”, care se întindea odată între lacul Fiarelor și Brusturi, dispăruse. În locul ei apăru pe hartă o pată albă, anonimă, în genul celei care se poate vedea pe vechile hărți în dreptul Antarcticii.

Am fost însărcinat să continuu deplasarea și am pornit-o la drum. Am trecut de niște lanuri de ovăz, ne-am strecurat printr-o turmă de vaci, am ocolit Crângul Rotund, am trecut peste Pârâul Rece și după o jumătate de oră am ajuns în fața locului fermecat.

Era un deal. Un versant al lui era acoperit de o pădure. Probabil că în trecut pădurea se întindea peste tot în aceste locuri, până la Kitejgrad, dar fusese distrusă și rămăsese doar ceea ce se vedea pe deal. Pe vârful lui se zărea o căsuță înnegrită, iar pe povârnișul din fața noastră hoinăreau, sub

ocrotirea unui câine mare și plictisit, două vaci și un vițel. Lângă cerdac, niște găini scurmau pământul, iar pe acoperișul casei stătea o capră.

— De ce v-ați oprit? mă întrebă Farfurkis. Trebuie să mai înaintați, doar nu o s-o luăm pe jos…

— După toate aparențele se pare că au și lapte… Adăugă Hlebovvodov. Aș bea acum niște lapte. Când, mă-nțelegi, te otrăvești cu ciuperci este foarte bine să bei niște lapte. Mergi, mergi, ce mai stai!

Administratorul încercă să-i explice că este imposibil să ne apropiem de deal, dar explicațiile lui au fost întâmpinate de o mirare atât de înghețată din partea lui Lavr Fedotovici, iar la văicărelile lui Farfurkis: „Smântână! De la beci!", se molipsi atât de tare de gândul la calitățile curative ale laptelui proaspăt muls, încât nu mai protestă deloc. La drept vorbind, nici eu nu l-am înțeles, dar totodată am devenit curios.

Am pornit motorul și mașina se îndreptă veselă spre deal. Kilometrajul își porni numărătoarea, anvelopele scârțâiau pe iarba țepoasă, Lavr Fedotovici privea strict înainte, iar pe bancheta din spate, în așteptarea laptelui și a smântânii, începu disputa în privința hranei pe care o consumă țânțarii în zona mlaștinii. Hlebovvodov deduse din propria experiență că țânțarii se hrănesc exclusiv cu salariații ce au funcții de conducere și se află în deplasări pentru inspecții. Farfurkis, trădându-și dorința de realitate, era convins că țânțarii trăiesc prin autofagie. Administratorul bâiguia ceva cu blândețe, dar stăruitor, despre dumnezeire, despre un fel de rouă dumnezeiască și acride fripte. Am mers așa vreo douăzeci de minute. Când kilometrajul indică parcurgerea a cincisprezece kilometri, Hlebovvodov se trezi.

— Ce se întâmplă? întrebă acesta. Mergem-mergem, da' dealul unde a fost, tot acolo și e… Băgați viteză, tovarășe șofer! Ce-i cu dumneata, frățioare?

— N-o să ajungem până la deal, spuse blând administratorul. Doar e fermecat. N-o să ajungem nici cu mașina, nici pe jos… O să consumăm benzina degeaba.

Am amuțit cu toții și kilometrajul mai înregistră încă șapte

kilometri. Dealul nu se apropie nici măcar cu un metru. Atrase la început de huruitul motorului, vacile se uitară un timp spre noi, apoi își pierdură interesul și-și cufundară din nou capetele în iarbă. În spate, creștea indignarea. Hlebovvodov și Farfurkis schimbau în surdină replici serioase și amenințătoare. „Sabotaj", spunea Hlebovvodov. „Sabotaj, îl contrazicea Farfurkis, dar criminal." Apoi au trecut la șoapte și nu am auzit decât:„…Pe butuci… Păi, sigur, roțile se învârtesc, iar mașina stă pe loc. Administratorul?… Poate că și locțiitorul temporar al consultantului… Benzina… Subminarea economiei… Apoi vor trece mașina la pierderi din cauza kilometrilor parcurși, iar ea este nou-nouță…" Nu le dădeam atenție acestor papagali înrăiți, când, deodată, se auzi trântitul portierei și Hlebovvodov țipă cu un urlet groaznic ce se îndepărta fulgerător. Am apăsat frâna cu toată forța. Lavr Fedotovici, continuându-și mișcarea, fără să-și schimbe poziția, se izbi de parbriz cu o lovitură ca de lemn. Am văzut negru în fața ochilor din cauza izbiturii, iar dinții metalici ai lui Farfurkis clănțăniră lângă urechile mele. Mașina derapă. Când se mai așternu praful, l-am văzut în spate, departe, pe tovarășul Hlebovvodov, care încă se mai rostogolea în urma noastră, gesticulând din membre.

— Dificultate? întrebă Lavr Fedotovici cu vocea lui obișnuită. Părea că nici nu înregistrase izbitura. Tovarășe Hlebovvodov, îndepărtați-o.

Dificultatea a fost îndepărtată după destul de multă vreme. Am fost nevoiți să mergem după Hlebovvodov, trântit la vreo treizeci de metri în urmă, jumulit, cu pantalonii plezniți și foarte mirat. Am dedus faptul că ne suspendase, pe mine și administrator datorită complotului: chipurile, am pus neobservați mașina pe butuci și am rulat kilometrajul în scopuri egoiste. Pătruns de simțul datoriei, se hotărâse să coboare și să se uite sub mașină pentru a ne demasca. Acum era literalmente uluit că nu reușise asta. Împreună cu administratorul l-am tras spre mașină și l-am culcat astfel încât să se convingă și singur de greșeala lui, iar noi ne-am grăbit între timp să-l ajutăm pe Farfurkis, care își tot căuta și

nu reușea să-și găsească ochelarii și proteza dentară de sus. Farfurkis căuta în mașină, dar administratorul găsi lucrurile departe, înainte.

Încurcătura a fost lichidată definitiv, loviturile primite de Hlebovvodov erau destul de superficiale, iar Lavr Fedotovici, înțelegând de-abia acum că nu este, nu va fi și nici nu se poate căpăta lapte proaspăt muls, făcu propunerea de a nu se mai cheltui benzina poporului și de a ne vedea de obligațiile noastre directe.

— Tovarășe Zubo, spuse. Raportați dosarul.

Dosarul douăzeci și nouă, așa cum era de așteptat, nu avea nici nume, nici prenume, nici patronimic. Exista doar denumirea convențională de „Fermecatul". Anul nașterii se pierduse în străfundurile veacurilor, iar locul nașterii era determinat de coordonate cu o exactitate de minute de arc. Naționalitatea Fermecatului era rusă, nu avea studii, limbi străine nici nu visa, profesiunea era dealul, iar locul de muncă actual era din nou determinat de sus menționatele coordonate. Fermecatul nu fusese niciodată în străinătate, ruda apropiată era mama – pământul umed, iar domiciliul stabil era iarăși localizat prin aceleași coordonate și cu aceeași precizie. În privința esenței pe scurt a inexplicabilității, Vâbegallo, fără prea multe discuții, se exprimase concis: „În primul rând, nu răzbați cu mașina, iar în al doilea rând, nu răzbați nici pe jos".

Administratorul jubila. Dosarul se îndrepta sigur spre raționalizare. Hlebovvodov era mulțumit de anchetă. Farfurkis era încântat de această vădită inexplicabilitate care nu amenința cu nimic poporul. Și Lavr Fedotovici, se pare, nu avea nici el ceva împotrivă. În orice caz, ne anunță confidențial că poporul are nevoie de dealuri, ca și de șesuri, râpe, văgăuni, elbruși și kazbeci {42}.

Tocmai atunci însă, ușa căsuței se deschise și în cerdac ieși, sprijinindu-se într-un toiag, un bătrân ce purta pâslari și o cămașă, lungă până la genunchi și legată la mijloc. Bătrânul bătu pasul pe loc în prag, se uită la soare punându-și mâna streașină, bătu cu toiagul în direcția caprei pentru a o goni de pe acoperiș și se așeză pe trepte.

— Un martor! spuse Farfurkis. Să chemăm poate martorul?

— Și ce dacă este un martor, spuse cu o voce scăzută administratorul. E ceva oare neclar? Dacă sunt întrebări, pot eu…

— Nu! spuse Farfurkis, privindu-l bănuitor. Nu, de ce dumneavoastră? Dumneata uite unde locuiești, iar el e localnic.

— Să-l chemăm, să-l chemăm! spuse Hlebovvodov. Să ne aducă lapte.

— Grrrm, spuse Lavr Fedotovici. Tovarășe Zubo, chemați martorul pentru dosarul cu numărul douăzeci și nouă.

— Uf! Răbufni administratorul, trântind pălăria de paie la pământ. Dosarul se ruina, văzând cu ochii. Dar dacă ar fi putut să vină aici, ar mai fi stat acolo? se poate spune că e închis acolo! Cum s-a împotmolit, așa a și rămas.

Și sub privirile atente și suspicioase ale Troicii, presimțind noi neplăceri și devenind din această cauză foarte guraliv, administratorul ne povesti, într-o totală disperare, o legendă kitejgrădeană despre un pădurar fermecat pe care îl chema Feofil. Trăia el așa, fără griji, în căsuța lui, împreună cu nevastă-sa, că pe atunci era tânăr de tot și sănătos, când, pe neașteptate, un fulger verde izbi dealul și de atunci începură evenimente groaznice. Nevasta lui Feofil tocmai plecase la oraș, iar când s-a întors a văzut ea că nu mai poate să urce dealul, să ajungă acasă. Și Feofil s-a repezit spre ea. Două zile și două nopți a fugit pe deal spre ea, fără să se odihnească, și tot nu a ajuns-o. Așa a și rămas acolo. El acolo, nevastă-sa aici… Apoi, bineînțeles, s-a liniștit, că doar trebuia să trăiască și el. Așa trăiește și acum. Nu-i nimic, s-a obișnuit…

Ascultând această istorie îngrozitoare și punând câteva întrebări insidioase, Hlebovvodov făcu pe neașteptate o descoperire: Feofil scăpase de recensământ, nu se depusese nici o muncă educativă cu el și nu era imposibil să fi rămas o lipitoare de chiabur.

— Are două vaci, spunea Hlebovvodov. Iată și vițelul. O capră. Iar impozitele nu le plătește… Brusc, ochii lui se holbară. Dacă există vițel, înseamnă că și taurul e ascuns pe

undeva, pe acolo!

— Bineînțeles că are și taur, recunoscu abătut administratorul. Probabil că paște undeva, pe partea cealaltă.

— Ehe, frățioare, ai niște obiceiuri, spuse amenințător Hlebovvodov. Știam eu, simțeam că ești un hrăpăreț și un mistificator, dar la așa ceva nu m-am așteptat din partea ta. Să fii tu alături de chiabur, să-l aperi tu pe chiabur, pe lipitoare…

Administratorul inspiră adânc și începu să se tânguie:

— Sfântă Fecioară Maria… Doisprezece primapostoli…

— Atenție! șopti Edik, invizibil.

Pădurarul Feofil își ridică brusc capul și, ferindu-și ochii de soare cu palma, se uită în direcția noastră. Apoi se ridică, aruncă toiagul și începu să coboare încet dealul, alunecând în iarba înaltă. Capra albă, jegoasă, îl urmărea ca o cățelușă. Feofil se apropie de noi, se așeză și își propti, gânditor, bărbia în mâna osoasă, maronie. Capra se așeză alături și se uită fix la noi, cu ochii galbeni, diavolești.

— Oameni ca oameni, spuse Feofil. Uimitor…

Capra se uită la fiecare în parte și îl alese pe Hlebovvodov.

— Uite, ăsta-i Hlebovvodov, spuse ea. Rudolph Arhipovici. S-a născut în nouă sute zece, la Hohloma, numele i l-au pus părinții, inspirându-se din romanul aristocratic, ca studii este elev în a șaptea, îi este rușine de originea părinților, a învățat multe limbi străine, dar nu știe niciuna.

— Ies {43}, chicoti Hlebovvodov, rușinându-se. Natiurlih iavol {44}.

—… O profesie, propriu zis, nu are. În prezent, conducător obștesc. Peste hotare a fost în: Italia, Franța, amândouă Germaniile, Ungaria, Anglia… Și așa mai departe, în total patruzeci și două de țări. Se laudă și înhață oriunde se află. Principalele trăsături de caracter: o mare vitalitate socială și adaptare, bazate pe o prostie principială și pe dorința nestrămutată de a fi mai catolic decât Papa.

— Așa, spuse Feofil. Puteți să mai adăugați ceva la asta, Rudolph Arhipovici?

— Nimic, să trăiți! răspunse vesel Hlebovvodov. Poate numai… Calo. Caii. Calo-catic… Nu, e prea clar!

— Să fii mai catolic decât papa înseamnă, cu aproximație, următoarele, spuse capra. Dacă șefii sunt nemulțumiți de un oarecare savant, dumneavoastră vă declarați dușmanul științei, în general. Dacă șefii nu sunt mulțumiți de un oarecare străin, dumneavoastră sunteți gata să declarați război la tot ceea ce se află dincolo de pichetul de grăniceri. Clar?

— Pe deplin, spuse Hlebovvodov. Altfel, e imposibil. Avem studii dureros de puține. Altfel, vezi bine, poți să greșești.

— A furat? întrebă într-o doară Feofil.

— Nu, răspunse capra. Adună ce cade din căruță.

— A omorât?

— Vai, da' de unde! Râse capra. Personal, niciodată.

— Povestiți-ne orice, îl rugă Feofil pe Hlebovvodov.

— Au fost și greșeli, turui Hlebovvodov. Oamenii nu sunt îngeri. Cine mănâncă și nu se pătează! Calul că are patru picioare și tot se împiedică. Cine nu greșește, ăla nu mănâncă… Adică nu muncește…

— Am înțeles, am înțeles, spuse Feofil. O să mai greșiți?

— Ni-cio-da-tă! spuse Hlebovvodov cu fermitate.

— Vă mulțumesc, spuse Feofil. Se uită la Farfurkis. Dar acest bărbat plăcut?

— Acesta-i Farfurkis, spuse capra. Nu a fost strigat niciodată și de nimeni după prenume și patronimic. S-a născut în nouă sute șaisprezece, la Taganrog, studii superioare juridice, citește în engleză cu dicționarul. Profesia: lector. A luat doctoratul în științe istorice. Tema disertației: „Organizația sindicală la fabrica de săpun „Primii pionieri„, perioada 1934 – 1940”. Nu a fost în străinătate și nici nu dorește. Trăsăturile principale de caracter: prudența și amabilitatea, care câteodată comportă riscul de a atrage asupra lui nemulțumirea șefilor, dar întotdeauna sunt calculate în vederea obținerii bunăvoinței șefilor, în viitor…

— Nu e chiar așa, protestă blând Farfurkis. Dumneavoastră schimbați puțin termenii. Sunt prudent și amabil și astea sunt trăsăturile caracterului meu, dar nu numai față de șefi, așa sunt eu de la natură, am asta în cromozomi. În privința șefilor, obligația mea este să arăt, în sus pusele limite juridice,

competența șefilor.

— Și dacă ei depășesc aceste limite?

— Vedeți, spuse Farfurkis, se simte că nu sunteți jurist. Nu există nimic mai flexibil și conciliant decât limitele juridice. Ele pot fi arătate, dar niciodată depășite.

— Cum stați cu mărturiile false? întrebă Feofil.

— Mi-e teamă că acest termen este învechit, spuse Farfurkis. Noi nu-l mai folosim.

— Nu a dat niciodată, spuse capra. Crede cu sfințenie în tot ce mărturisește.

— Într-adevăr, ce este minciuna? spuse Farfurkis. Minciuna este respingerea sau denaturarea evenimentului. Dar ce este evenimentul? În condițiile actualității noastre foarte complexe, se poate oare vorbi, în general, de eveniment? Evenimentul este un fenomen sau o acțiune care este mărturisită de martori oculari. Aceștia pot fi însă părtinitori, lacomi sau pur și simplu ingrați. Evenimentul este un fenomen sau o acțiune mărturisită de documente. Documentele pot fi însă falsificate sau fabricate. În fine, evenimentul este un fenomen sau o acțiune fixată personal de către mine. Simțurile mele pot fi însă slăbite sau chiar înșelate de împrejurări superioare. Deci, se vede că evenimentul propriu zis este ceva foarte efemer, nedeslușit, inexact și refuzul, în general, al acestei noțiuni apare ca o necesitate naturală. În acest caz însă, minciuna și adevărul devin automat noțiuni primare care nu se pot determina prin orice categorie mai generală… Există Marele Adevăr și antipodul lui, Marea Minciună. Marele Adevăr este atât de măreț și veridicitatea lui este atât de izbitoare pentru orice om normal, așa cum sunt și eu, încât a-l respinge sau denatura, adică a minți, devine total lipsit de sens. Iată de ce nu mint niciodată și, evident, niciodată nu dau mărturii false.

— Subtil, spuse Feofil. Foarte subtil. Bineînțeles, după opinia lui Farfurkis, aceasta rămâne mai departe filosofia lui, a evenimentului?

— Nu, zâmbi capra. Adică filosofia rămâne, dar Farfurkis nu are nimic de-a face cu ea. Nu el a inventat-o. El, în general, nu

a inventat nimic, în afară de disertația lui, așa că de la el nu ne rămâne decât această disertație, ca exemplu pentru lucrările de acest gen.

Feofil căzu pe gânduri.

— Dacă am înțeles bine, spuse Farfurkis, adresându-i-se lui Feofil, totul s-a terminat, iar noi ne putem întoarce la treburile noastre.

— Încă nu, răspunse Feofil, dezmeticindu-se. Aș fi vrut să pun câteva întrebări acestui cetățean…

— Cum?! exclamă perplex Farfurkis. Lui Lavr Fedotovici?

— Opinia publică… Spuse Lavr Fedotovici, privind undeva cu binoclul.

— Întrebări lui Lavr Fedotovici? mormăi șocat Farfurkis.

— Da, confirmă capra, lui Vuniukov Lavr Fedotovici, născut în…

— Gata, șopti invizibil Edik. Nu mai este energie. Acest Lavr Fedotovici este ca un butoi fără fund…

— Dar ce-nseamnă asta? țipă disperat Farfurkis. Tovarăși! Dar unde o să ajungem iarăși? Ce-nseamnă asta? Nu e plăcut…

— Corect, îl susținu Hlebovvodov. Nu e treaba noastră. Să lăsăm miliția să se descurce.

— Grrrm, rosti Lavr Fedotovici. Mai sunt alte propuneri? Sunt întrebări pentru raportor? Exprimând opinia generală, propun ca dosarul cu numărul douăzeci și nouă să îl raționalizăm în calitate de fenomen inexplicabil și care prezintă interes pentru Ministerul industriei alimentare și pentru Ministerul Finanțelor. În scopul utilizării propun ca, pentru început, dosarul cu numărul douăzeci și nouă, zis și „Fermecatul”, să fie transmis procuraturii raionului Tmuscorpion.

Am privit vârful dealului. Pădurarul Feofil, sprijinindu-se greoi în toiag, stătea în cerdac, privind pe sub palmă împrejurimile. Capra umbla prin grădină. Am fluturat bascul în semn de rămas bun. Suspinul plin de amărăciune al lui Edik cel invizibil se făcu auzit în urechea mea o dată cu lovitura grea a Marelui Sigiliu Rotund.

Epilog.

În dimineața următoare, abia m-am trezit că imediat am și simțit cum totul este lipsit de speranță și amar. Edik, numai în chiloți, stătea la masă, ciufulit, sprijinindu-și capul în mâini, iar în fața lui, pe o bucată de ziar, străluceau piesele remoralizatorului, desfăcut până la ultimul șurub. Se vedea lesne că și lui Edik îi este la fel de rău și că nu mai trage nici o speranță.

Aruncând plapuma de pe mine, am coborât pe podea, am scos din buzunarul scurtei o țigară și am aprins-o. În alte împrejurări, această faptă nesăbuită ar fi provocat reacția neîntârziată și intransigentă a lui Edik, care nu suporta dezordinea și aerul viciat. În alte împrejurări, nici eu nu aș fi putut să fumez pe stomacul gol, ba încă în prezența lui Edik. Astăzi însă ne era totuna. Eram înfrânți și stăteam pe marginea prăpastiei.

În primul rând, nu ne-am făcut somnul. Asta-i una, cum ar fi spus Modest Matveevici. Ne-am perpelit posomorâți în paturile noastre până la ora trei noaptea, făcând bilanțuri deprimante, deschizând și închizând geamurile, bând apă, iar eu chiar mușcând perna.

Nu fusese îndeajuns că ne dovediserăm neputincioși în fața acestor canalagii. Asta n-ar fi fost nimic. La urma urmei, nimeni nu ne-a învățat cum trebuie procedat cu ei. Eram încă slăbuți și poate necopți.

Nu fusese îndeajuns că toate speranțele noastre de a primi măcar Cutia Neagră sau Flecarul nostru se risipiseră precum fumul, după istorica discuție purtată ieri lângă ușa hotelului. În fond, dușmanul poseda o armă atât de puternică, așa cum era Marele Sigiliu Rotund, în timp ce noi nu aveam nimic cu ce să contraatacăm.

Acum, în plus, era vorba de soarta noastră în viitor.

Istorica discuție de lângă intrarea hotelului se desfășurase cam în felul următor. Abia parcasem mașina prăfuită lângă hotel, că lângă noi apăru ca din pământ Edik, acum neobișnuit de sever.

EDIK: Scuzați-mă, Lavr Fedotovici. Nu puteți să-mi acordați

câteva minute?

LAVR FEDOTOVICI (pufnea, își lingea mușcăturile de țânțari de pe mâini, aștepta să i se deschidă portiera).

HLEBOVVODOV (arțăgos): S-au terminat audiențele.

EDIK (încruntându-se): Aș vrea să știu când vor fi rezolvate cererile noastre.

LAVR FEDOTOVICI (lui Farfurkis): Bere – asta vine de la „a bea”.

HLEBOVVODOV (gelos): Chiar așa! Opiniei publice îi place berea.

TOȚI (ies din mașină).

ADMINISTRATORUL (lui Edik): Nu vă agitați atâta, anul viitor vom cerceta și cererile dumneavoastră.

EDIK (cuprins brusc de draci): Pretind să încetați cu tărăgăneala! (Stă în ușă, împiedicând intrarea.)

LAVR FEDOTOVICI: Grrrm… Dificultate? tovarășe Hlebovvodov, lichidați-o.

EDIK (luând-o razna): Pretind satisfacerea imediată a cererilor noastre!

EU (abătut): Las-o baltă, doar e inutil…

ADMINISTRATORUL (speriat): Dumnezeule Hristoase… Sfânta născătoare de Dumnezeu al Tmuscorpionului… Vă implor…

O scenă urâtă. Hlebovvodov, stând în fața lui Edik, îl măsură din priviri pe acesta, din cap până-n picioare. Edik își aruncă în grabă surplusul de furie prin mici fulgere globulare. În jur se adunară Curioșii. Un strigăt printr-un geam deschis: „Trage-i! Ce te mai uiți? Arde-l la căpățână!” Farfurkis îi șopti ceva în grabă lui Lavr Fedotovici.

LAVR FEDOTOVICI: Grrrm… Există opinia că noi trebuie să promovăm tineretul nostru talentat. Se propune: tovarășul Privalov să fie confirmat pe postul de șofer al Troicii, iar tovarășul Amperian să fie numit locțiitorul temporar al tovarășului Vâbegallo, în prezent bolnav, cu achitarea diferenței de salariu. Tovarășe Farfurkis, pregătește proiectul de ordin. Copia – jos. (Merge spre Edik.)

Amabilitatea înnăscută a lui Edik învinse totul. El eliberă

drumul, ba chiar deschise ușa în fața unui om mai în vârstă. Eram uluit, nu văd și nu aud bine.

ADMINISTRATORUL (îmi strânge bucuros mâinile): Vă felicit pentru promovare, tovarășe Privalov! Iată că totul s-a aranjat…

LAVR FEDOTOVICI (întârziind în ușă): Tovarășe Zubo!

ADMINISTRATORUL: Vă ascult!

LAVR FEDOTOVICI (glumește): Astăzi, tovarășe Zubo, vi s-a tras o săpuneală strașnică, așa că mergeți acum să faceți o baie!

Hohotul sinistru al Troicii, îndepărtându-se. Cortina.

Amintindu-mi de această scenă, realizând că pentru mult timp de acum înainte destinul meu era să rămân șoferul Troicii, am strivit mucul de țigară și am hârâit:

— Trebuie să evadăm.

— Nu se poate, spuse Edik. E rușinos.

— Și dacă rămânem, nu e rușinos?

— Ba e rușinos, recunoscu Edik. Noi suntem însă cercetașii. Încă nu ne-a eliberat nimeni de obligațiile noastre. Trebuie să suportăm insuportabilul. Trebuie, Sașa! Trebuie să ne spălăm, să ne îmbrăcăm și să mergem la ședință.

Am gemut, dar n-am găsit cu ce să-l contrazic.

Ne-am spălat, ne-am îmbrăcat, ba chiar am și mâncat. Am ieșit în oraș. Tăceam posomorâți, eram de plâns.

La intrarea în Colonie, de după un colț, se abătu asupra mea bătrânelul Edelweis. Edik scoase repede o rublă, dar nu mai obținu efectul obișnuit. Bătrânelul nu mai era interesat de partea materială, aspira acum la bogății spirituale. Îmi cerea, în calitatea mea de conducător, să mă angajez în munca de perfecționare a agregatului său euristic, iar pentru început să fac un plan detaliat al acestei munci, eșalonat pe timpul rezervat studiilor necesare aspiranturii bătrânelului.

După cinci minute de discuții, lumina din fața ochilor mei se transformă în întuneric, cuvinte grele erau gata-gata să-și ia zborul și intenții cumplite tindeau să se realizeze. În disperare, am îndrugat verzi și uscate despre mașinile autodidacte. Bătrânul mă asculta cu gura căscată, sorbind fiecare sunet și

cred că memora toate aceste bazaconii cuvânt cu cuvânt. Apoi îmi veni o idee. L-am întrebat ca un provocator experimentat, dacă agregatul lui Mașkin este o mașină îndeajuns de complicată. Imediat m-a asigurat surescitat că agregatul este inimaginabil de complicat, încât chiar el, Edelweis în persoană, nu înțelege ce și cum e pe acolo. „Minunat, am spus. Este cunoscut faptul că orice mașină electronică îndeajuns de complexă posedă capacitatea de autoînvățare și autoreproducere. Deocamdată nu avem nevoie de autoreproducere, dar suntem obligați să învățăm agregatul lui Mașkin să scrie singur texte, fără intermediul omului, ba încă în cel mai scurt termen. Cum se face asta? Vom aplica bine cunoscuta și de multe ori încercata metodă a antrenamentului de lungă durată. („Metoda Monte-Carlo„, se învioră puțin Edik.) Da, Monte-Carlo. Superioritatea acestei metode stă în simplitatea ei. Se ia un text destul de mare, să zicem Viața animalelor de Brehm. Mașkin se așază la agregatul său și începe să scrie cuvânt după cuvânt, rând după rând, pagină după pagină. O dată cu aceasta, analizatorul agregatului va începe să analizeze… („Gânditorul va gândi„, adăugă Edik.) Da, întocmai, va gândi… Și astfel, agregatul va începe să învețe. Dumneavoastră nici nu veți avea timp să ziceți „pește„, că el va și începe să scrie singur. Iată, pentru început, luați o rublă și duceți-vă la bibliotecă, după Brehm…”

Edelweis dădu fuga la bibliotecă, iar noi, puțin încurajați de această mică victorie asupra calamităților locale, de prima noastră victorie la etajul șaptezeci și șase, ne-am văzut de drum, bucurându-ne că am terminat-o cu Edelweis pentru totdeauna, că acest bătrân dârz nu-și va mai băga nasul unde nu-i fierbe oala și nu ne va mai chinui cu prostia lui, ci va sta cuminte la „Remingtonul” său, bătând clapele și scoțându-și limba, în timp ce va picta literele latine. Va bate și va picta pentru mult timp, iar când vom termina cu Brehm, atunci ne vom avânta la cele treizeci de volume ale lui Charles Dickens, apoi, să dea Dumnezeu, ne vom apuca de cele nouăzeci de volume ale lui Lev Nicolaevici Tolstoi, cu toate scrisorile, articolele, notițele și comentariile lui…

Când am intrat în sala de ședințe, administratorul citea ceva cu voce tare, iar canalagiii, împreună cu Vâbegallo, ascultau și dădeau din cap. Ne-am așezat încet la locurile noastre, ne-am stăpânit și am început să ascultăm și noi. Un timp nu am înțeles nimic, dar nici nu ne-am străduit. A reieșit destul de repede că astăzi Troica era ocupată cu cercetarea sesizărilor, cererilor și informațiilor primite de la populație. Fedea ne spusese mai dinainte că o astfel de ședință se ține săptămânal.

Am avut parte de audierea câtorva scrisori.

Elevii din satul Vuniușino ne scriau despre baba Zoia din aceeași localitate. Toți spun că este o vrăjitoare, că din cauza ei sunt recoltele proaste, iar pe nepotul ei, un fost foarte bun elev, Vasili Korailițân, ea l-a prefăcut într-un huligan cu note proaste, pentru că el a dus piciorul babei la fier vechi. Elevii cereau anchetarea acestei vrăjitoare, în ale cărei vrăji ei nu credeau, fiindcă erau pionieri, dar savanții să le explice în mod științific cum se face că ea strică recolta și cum reușește să prefacă elevii buni în elevi proști, iar dacă se poate să se schimbe în ea minusurile în plusuri, astfel ca ea să transforme elevii cu note proaste în elevi cu note bune.

Un grup de turiști a văzut la Brusturi un scorpion verde, mare cât o vacă. Scorpionul a adormit paznicii cu ajutorul unor raze necunoscute și s-a ascuns în pădure, furând totodată alimente pentru o lună. Turiștii își ofereau serviciile pentru prinderea dihaniei, cu condiția să le fie plătite cheltuielile de deplasare.

Un locuitor al orașului Tmuscorpion, Zaiadlâi P. P., își reclama vecinul, care de doi ani încoace îi tot smântânește laptele cu ajutorul unei aparaturi speciale. Trebuia să se găsească ac de cojocul lui.

Alt locuitor al Tmuscorpionului, cetățeanul Krasnodevsko S. T., era indignat că parcul orașului este spurcat cu tot felul de monștri, de nu mai ai pe unde să te plimbi. Vinovat de toate era administratorul Zubo, care folosea resturile de la bucătăria colonială pentru creșterea a trei porci personali și a ginerelui său, trântor fără ocupație.

Un doctor din satul Bubnovo scria că, operând abdomenul

cetățeanului Panțermanov 115 ani, a găsit în apendicele acestuia o monedă veche sogdiană. Doctorul atrăgea atenția opiniei publice asupra faptului că defunctul Panțermanov nu fusese niciodată în Asia Mijlocie, iar moneda găsită nu o mai văzuse niciodată până atunci.

Pe restul celor patruzeci și două de pagini ale scrisorii trimise de înalt eruditul esculap erau descrise ideile sale despre telepatie și telechinezie, precum și despre a patra dimensiune. Erau anexate grafice, tabele și fotografii reprezentând în mărime naturală enigmatica monedă, avers și revers.

Activitatea se desfășura fără grabă, cu atenție. După citirea fiecărei scrisori urmă o pauză lungă, întreruptă de interjecții profunde. Apoi, Lavr Fedotovici trase dintr-o „Herțegovina-Flor", își întoarse privirea spre Vâbegallo și îl întrebă ce proiect de răspuns poate raporta Troicii tovarășul consultant științific. Vâbegallo zâmbi larg cu buzele sale roșii, își mângâie cu amândouă mâinile barba, ceru permisiunea de a nu se mai ridica și citi proiectul cerut. Nu-și prea răsfăța corespondenții Troicii cu diversificarea. Răspunsul avea formă standard: „Stimate (ă, ți) cet… Am primit și am citit interesanta dumneavoastră scrisoare. Faptele relatate de dumneavoastră sunt bine cunoscute științei și nu prezintă interes pentru ea. Totuși, vă mulțumim călduros pentru observațiile dumneavoastră și vă dorim succese în muncă și în viața personală". Semnătură. Asta-i tot. După mine, asta era cea mai bună invenție a lui Vâbegallo. Nu puteai să nu simți o satisfacție imensă trimițând o astfel de scrisoare drept răspuns la comunicarea că „cet. Șcin a perforat în peretele meu o gaură și lasă brin ea gazelor tocsice".

Iar mașinăria continua să lucreze cu o monotonie plictisitoare. Administratorul zumzăia gângav și uniform, Lavr Fedotovici râgâia sătul, iar Vâbegallo plescăia din buze. Mă cuprindea o apatie de moarte. Simțeam că totul nu este decât putrefacție, că mă scufund în mlaștina mișcătoare a entropiei sufletești, dar nu mai voiam să lupt. „Ei bine, m-am gândit indolent. Ia mai lasă-i. Oamenii mai trăiesc și așa. Tot ce este

rațional este și real, iar tot ce este real este și rațional. Iar pentru că este rațional, înseamnă că este și bun. Iar dacă este bun, atunci aproape sigur este și veșnic… Și care este de fapt diferența între Lavr Fedotovici și Feodor Simeonovici? Amândoi sunt nemuritori, amândoi sunt atotputernici. Și la ce bun să te cerți? De neînțeles… Practic, ce îi trebuie omului? Niște taine enigmatice? N-am nevoie de ele. Cunoștințe? La ce bun cunoștințe, cu un asemenea nivel al salariului? lavr Fedotovici este chiar superior. Nu gândește singur și nici altora nu dă voie. Nu admite surmenarea colaboratorilor săi, iată un om bun, atent. Iar sub conducerea lui să tot faci carieră. Farfurkis și Hlebovvodov pot fi îndepărtați – în fond, ce sunt ei?… Nu sunt decât niște proști care doar subminează autoritatea șefilor. Dar autoritatea trebuie garantată. Dacă Dumnezeu nu a dat minte șefilor, atunci trebuie ca măcar noi să le asigurăm autoritatea. Tu îi garantezi autoritatea, el îți asigură restul. Principalul este să fii util, necesara… Mână dreaptă sau, măcar, stângă…”

Și aș fi fost pierdut, otrăvit de emanațiile sinistre ale Marelui Sigiliu Rotund și ale bandei de canalagii, mi-aș fi sfârșit viața, asta în cel mai bun caz, ca exponat în vivariul nostru din institut. Și Edik ar fi pierit. El se mai zbătea încă, mai lua câte o poză, dar asta nu era decât o aparență, în realitate, așa cum mi-a mărturisit mai târziu, el visând în tot acest timp să-i ia locul lui Vâbegallo și să primească pământ pentru loc de casă, în împrejurimile orașului. Da, am fi pierit. Am fi fost călcați în picioare, profitându-se de disperarea noastră și de prăbușirea spiritului nostru. Dar într-unul din aceste momente îngrozitoare, un tunet surd zgudui universul din jurul nostru. Ne-am trezit. Ușa era larg deschisă. În prag stăteau Feodor Simeonovici și Cristobal Jozevici.

Erau cuprinși de o furie de nedescris. Erau înfiorători. Acolo unde se îndrepta privirea lor, fumegau pereții și se topeau geamurile. Lozinca despre popor și senzații se aprinse și se prăbuși. Casa tremură și vibră, i se ridică parchetul măciucă, iar scaunele, îngrozite, se lăsară pe vine, pe picioruşele lor slăbite. Era ceva insuportabil, iar Troica nu rezistă.

Hlebovvodov și Farfurkis, arătând unul spre celălalt cu mâini tremurătoare, țipau în cor: „Nu eu! El a făcut totul!”, apoi se prefăcură într-un abur galben și se risipiră fără urmă.

Profesorul Vâbegallo bâigui un „Mon dio”, se vârî sub măsuță și, scoțând de acolo geanta lui mare, o întinse celor ce tunau și fulgerau, spunându-le: „Asta… Toate materialele, care va să zică, despre acești nemernici sunt adunate aici, la mine. Iată-le, materialile cele!”

Administratorul își trase gulerul cu înverșunare și căzu în genunchi.

Lavr Fedotovici, simțind în jur o oarecare incomoditate, își răsuci neliniștit gâtul, puțin într-o parte, și se ridică, înfigându-și mâinile în pâslă verde.

Feodor Simeonovici se apropie de noi, ne cuprinse pe după umeri și ne strânse la burdihanul lui. „Hei-hei, răsună vocea atunci când noi, lovindu-ne cap în cap, ne-am lipit de el. N-nu-i nimic, b-bravo… V-ați ținut totuși t-trei zile… E grozav…” Am văzut printre lacrimi cum Cristobal Jozevici, jucându-se amenințător cu bastonul, se apropie de Lavr Fedotovici și îi ordonă printre dinți:

— Ieși afară!

Lavr Fedotovici se miră, fără să se grăbească.

— Opinia publică… Rosti acesta.

— Afară! urlă Junta.

O secundă, s-au privit ochi în ochi. Pe fața lui Lavr Fedotovici se clinti apoi ceva omenesc – poate rușine, poate frică, poate ură. Își strânse încet în geantă instrumentele prezidențiale și șopti:

— Există o propunere: din cauza unor împrejurări deosebite întrerupem pentru o perioadă de timp nedeterminată ședința Troicii.

— Pentru totdeauna, spuse Cristobal Jozevici, așezându-și bastonul de a curmezișul mesei.

— Grrrm… Făcu Lavr Fedotovici, îndoindu-se.

Înconjură maiestuos masa, fără să privească pe cineva, se îndreptă spre ușă și înainte de a ieși, anunță:

— Există părerea că ne vom mai întâlni în alt timp și în alt

loc.

— Puțin probabil, spuse disprețuitor Junta, mușcând capătul trabucului.

Dar noi totuși ne-am întâlnit cu Lavr Fedotovici în cu totul alt timp și în alt loc.

De fapt, asta e cu totul altă istorie.

SFÂRȘIT

{1} Oraș în Adzerbaidjan (n.t.).

{2} Cântec din „repertoriul” pușcăriașilor (n.t.)

{3} K. P. D. (coefițient polteznovo deistvua) – randament (n.t.)

{4} Mon cher (fr.) – dragul meu (n.t.).

{5} Imposible (fr.) – imposibil (n.a.).

{6} Machismul este sinonim cu empiriocriricismul (N. T).

{7} Oraș pe malul stâng al râului Oka. Prima menționare a orașului în 862 (n.t.).

{8} Solovei-Tâlharul este în mitologia slavă un monstru, adversar dintotdeauna al eroilor, ce-și zdrobea adversarii printr-un fluierat înspăimântător. Înrudit cu vipera cu corn (n.t.).

{9} Liho este întruchiparea destinului vitreg, a nenorocirii. În poveștile rusești, Liho este văzută ca o femeie rea, căreia îi lipsește un ochi. Întâlnirea cu ea provoca pierderea mâinilor sau chiar a vieții omului (n.t.).

{10} Aluzie evidentă la prințul Beowulf, simbol al curajului și cinstei în poveștile anglo-saxone (n.t.).

{11} Trolli – giganți, în mitologia germano-scandinavă. Locuiesc în interiorul munților, unde își păstrează comorile. Pociți, posesori ai unei forțe fizice colosale, dar prostănaci, trollii erau mâncători de oameni (n.t.).

{12} Naiade – nimfe, divinități ale izvoarelor și râurilor (n.t.).

{13} Driade – nimfe ale pădurilor (n.t.).

{14} Iute de picior (n.t.).

{15} C'est charmant, il y a quelque chose de și melodieux (fr.) – E minunat, e ceva atât de melodios (n.a.).

{16} Tout comprendre c'est tout pardonner (fr.) – A înțelege tot înseamnă a ierta tot (n.a.).

{17} Fais ce que dois, advienne ce qui pourra (fr.) – De ce ți-e scris, de asta nu scapi (n.a.).

{18} C'est penible, mais cela fait du bien (fr.) – Este penibil, dar asta este spre mai bine (n.a.).

{19} Je prevois j'ai la chair de poule (fr.) – A trebuit să prevăd toate astea (n.a.).

{20} La femme est la compagne de l'homme (fr.) – Femeia este prietena bărbatului (n.a.).

{21} Ține de corporatism – doctrină social-politică reacționară, care preconiza înlocuirea sindicatelor muncitorești prin corporații, din care să facă parte atât

muncitorii, cât și patronii, și înlocuirea Parlamentului cu o reprezentanță națională a corporațiilor (n.t.).

{22} Peștera Mamut – cea mai mare peșteră din lume ca întindere, 297 km (n.t.).

{23} Nous en savons quelque chose aussi (fr.) – Mai știm și noi câte ceva (n.a.).

{24} Le pauvre (fr.) – săracul (n.a.).

{25} Dans notre position (fr.) – în situația noastră (n.a.).

{26} Devoirs (fr.) – obligații (n.a.).

{27} La bonté divine est inépuisable (fr.) – Bunătatea divină este fără margini (n.a.).

{28} Zubo (rus.) – dinte (n.t.).

{29} Amfibrah – picior de vers format din trei silabe, dintre care prima și ultima sunt scurte sau neaccentuate (n.t.).

{30} C'est la main sur le caur que je vous le dis (fr.) – Vă spun asta cu mâna pe inimă (n.a.).

{31} Je vous demande un peu (fr.) – Vă întreb (n.a.).

{32} și le vin est tiré, il faut le boire (fr.) – Dacă vinul este destupat, el trebuie băut (n.a.).

{33} Aide-toi et Dieu t'aidera (fr.) – Ajută-te singur, și te va ajuta și Dumnezeu (n.a.).

{34} Voilà l'education qu'on donne aux jeunes hommes dans le présent (fr.) – Iată educația pe care o primesc acum tinerii (n.a.).

{35} Vers alexandrin – vers iambic de douăsprezece silabe, cu cezura după silaba a șasea (n.t.).

{36} Aluzie la centenarii din Caucaz (n.t.).

{37} Institutul de Fizică al Academiei de Științe (n.t.).

{38} Societatea Unională Teatrală (n.t.)

{39} Diafragmă cu diametru variabil, folosită la instrumentele optice (n.t.).

{40} În limba rusă, iașciur (n.t.).

{41} În limba rusă, iașcer (n.t.).

{42} Elbrus și Kazbek – vârfuri în Caucaz. Primul, 5 642 m, al doilea, 5 033 în (n.t.).

{43} Yes (engl.) – da (n.t.).

{44} Natürlich-jawohl (germ.) – bineînțeles să trăiți (n.t.).